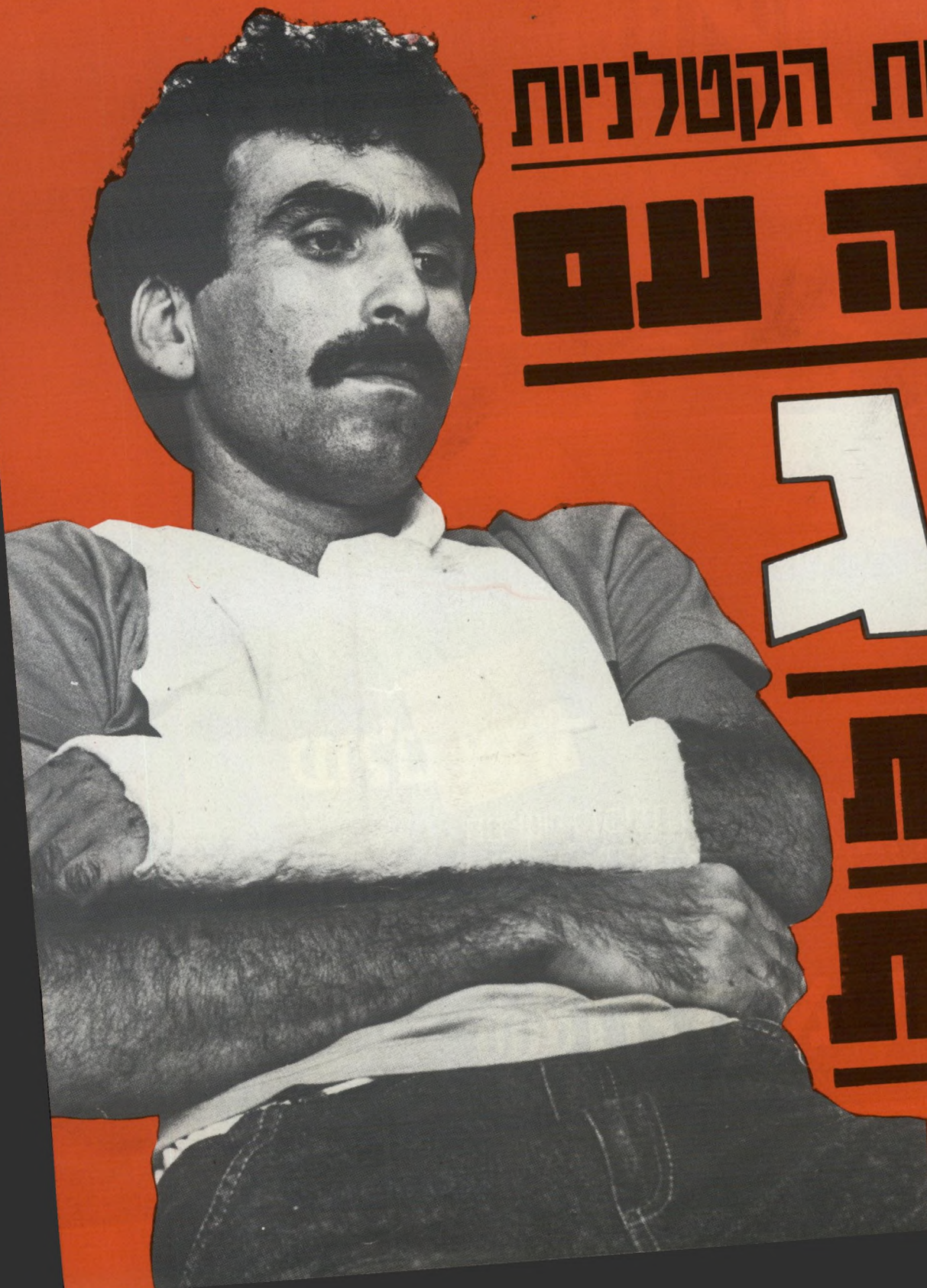

העולם הזה

המשך הראיון עם ג'ון דמיאניוק:

"יכולתי לבדוח. אבל סירבתי!"

גל התאונות הקטלניות

שיחה עם

נדהג

משאית

המלונות

שימצעון שוקרון

עולם אחר

חמישה כוכבים של חוף ונוף והנאות בלי סוף.
הזמנות: אילת - 059-79222, תל אביב - 03-224176/7/8

מלון אביה סונסטה ★★★★★
חוף טאבה, אילת.

עוד מועמדים לאיש השנה שיופיע על שער העולם הזה בעוד שבועה שבועות.

פרופסור יצחק זמיר, כמובן, היועץ המישפטי לממשלה שלא נח ולא שקט, ושילם על כך במישרתו הרמה, עד שהצליח להניע את הגלגלים של מרכבת הצדק ושל שילטון החוק. אילן קלטר, ירושלים.

אני מציעה לאיש השנה תשמ"ז אדם, שכראשית השנה אפילו טרם היה בארץ: אנטולי שרנסקי. עלייתו ארצה החזירה אותנו, או לפחות את אלה החושבים על כך, למושגיהם של הציונות, והתנהגותו האישית יכולה לשמש דגם ומופת לישראלי שפוי: לא מרעיש, לא מכוון את זקרויה הפירסומית לעבר עצמו, אפילו לא חוזר בתשובה. אורלי לוי, תל-אביב.

שימיון פרס, הפוסח הנצחי על שתי הסעיפים, שבחוסר ההחלטיות שלו יאפשר, כנראה, לליכוד לחזור לשילטון, אטו שיכסה על הצלחותיו האמיתיות של פרס בשנת תשמ"ז (כתוכנית הכלכלית) וגם על הצלחותיו המדומות (מטאבה ועד איראן). גר רפפורט, תל-אביב.

הריאלוג ההכרחי

על קבלת החוק לתיקון פקודת מניית עת טרור (איסור המיפגשים).

החוק הזה הוא לא רק בלתי-חוקי, זה גם חוק אנטי-דמוקרטי ואנטי-קונסטיטוציוני. וזאת גם פגיעה קשה בחופש-הביטוי והפרה גסה של זכויות האדם.

אם המימסד הפוליטי איננו מסוגל לנהל כל מגע, כל דיאלוג, עם הנציגים האמיתיים של העם הפלסטיני ומוכן רק לפיתרון הסופי, זה לא אומר כי הוא צריך להכריח אותנו לקבל את גישתו. כי הקונפליקט איננו בין העם היהודי והעם הפלסטיני, אלא בין המימסדים. שימיון הוד, רעננה.

יודיו מסעיר

השאלות שלא נשאלו: על הראיון שערך רם עברון לחיילת שניצלה מן הפיגוע באוטובוס 300 (העולם הזה 6.8.86).

בכתבה נאמר על שאלות שלא שאלתי בתוכנית זה הזמן את החיילת מקו 300, רדיונו מי גרם למותה של אירית פורטוגו: רם עברון לא שאל אותה, ובוודאי ידע מדוע.

מישפט זה חוזר בכתבה שלוש פעמים. הישו לי יודיו מסעיר: לא רק שאני יודע, החלטתי לספר, הסקופ הוא כולו שלכם. הסקופ הופיע באותה הכתבה עצמה. כותב כתבתם: יצאה החיילת (המוראית) ממנו (האוטובוס), ואז ראתה את פורטוגו והיא בריאה ושלמה!...

כלומר, המוראית לא היתה באוטובוס כשהתרחשה אירית. כדבריה בראיון איתי, נודע לה על מותה של אירית רק זמן-מה לאחר שהגיעה למקום מיתבסחם, וגם אז סירבה להאמין. בקיצור, חברים יקרים, אולי אתם בעד שאלות ישירות, חותכות ואמיצות, ואנשים שאינם יכולים לדעת את התשובות.

מה חשבה התשובה? העיקר השאלה: אני מאמין בתשובות. נדמה לי גם שאני יודע מדוע. רם עברון, ירושלים.

מן הראוי, וגם ממכתב הקורא עברון, עולה כי אירית פורטוגו נהרגה ביריות בתוך האוטובוס. אחר-כך שהסתערו כבד הס' תיימה, וחלק מן הנוסעים כבר הספיקו לצאת ממנו. באותו רגע היו שניים מן החוטפים מתים, ושני האחרים היו בידי השב' לפני הוצאתם להורג. לחוטפים לא היו כליריה: נסיבות מותה של אירית פורטוגו טעונות חקירה וגילוי פומבי.

טעם לפגם

על תמונת העירום של גופת ברוריה קקון, האשה שנדקרה למוות בשד-רות (ישראלית ישראלית, העולם הזה 23.7.86).

פירסום התמונה הזאת יש בה יותר מטעם לפגם, לפנינו חילול כבוד המת, היש מי שסבור שאחרי מותו של אדם הוא והורגיו הכי אינטימי מיים שלו. כגון מערומי, הופכים הפקד? מי שסבר שאין צורך לדקדק בכבודו של מת, (המשך בעמוד 4)

ג'ון רמיאניוק:

"יכולתי לברוח!"

במשך כל תקופת החקירה בארצות-הברית הייתי משוחרר בערבות, ואפילו רמזו לי שאני יכול לברוח. אבל סירבתי, כי הרי מעולם לא הייתי בטרבלינקה! אומר האוקראיני האמריקאי, הח' שוד בכך שהוא איוואן ה' איוס ממחנה-המוות הנאצי.

12

כן, ג'יזענות!

מאיר כהנא חגג את ניצחונו: מנסחי הצעת-החוק, בגד הסתה ג'יזענית" עשו הכל כדי לבסס בחוק אישור והרשאה לג'יזענות. איך כהנא יכול היה להצביע נגד? * אחר-כך, לפנות בוקר, הועבר בגניבה גם החוק נגד מיפגשי-שלום. אורי אבי-נרי מדרות מהבנסת.

ח"כ אבא אבן:

הדיבר

ה'11

הבנסת הוסיפה לעשרת הדיברות את הציוני: לא תכבדו: הח'כ אבא אבן, במדור "דיעה אחרת" מגנה את החוק החדש לאיסור מגעיי-שלום, ואומר: "הסנאטור מקארתי, אבי המושג, אשמה עקב מגע, צוחק עלינו עכשיו מקיברת"

9

בחזרה לשטח 9

השבוע שוחרר שטח 9 שבגליל, לפני 21 שנה התגייסו מיטב האמנים ואנשי הרוח לבייט טולו. כיצד הם לחמו ואיך זה נראה היום?

18 8

רחל המרחלת מרווחת:

מדוע מעדיפה גלי בן? נר (בתצלום) את חב' רתם של בעלי-חיים? • לתת-אלוף יוסי בן? חנן ואשתו מאירה יש תינוקת. איך יקראו לה? • ואיך יקראו לנכד של עדה ואפרים פורן? • העיניים של שרי שילון נוצצות בחברת גבר אלמוני — עינו של דן אלטן מסגירות דבר על חייו הפרטיים, שם, כנראה, אין כל חדש.

33

הרשעה שכזאת

הנאשם הורשע בסחר סמים על סמך עדותו של עד יחיד, לבנוני שמסר חמש גירסות שונות, ולמרות העובדה שצוות החקירה שלו נאשם בגניית הודאות בעיוניים.

29

המדורים הקבועים:

- מכתבים - הסקוטים אינם מאמינים במטבעות
- איגרת-העורך - סקופ עולמי
- תשקוף - עוד סיפור על כהנא
- במדינה - עובדי כוכבים ומזוזות
- הדרון - צחוקם של הצניקאים
- דיעה אחרת - אבא אבן:
- הדיבר האחד-עשר
- אנשים - תכשיטיה של לאה רבין ושמלתה של רבקה שריר
- יומן אישי - שערוריה המהלכת על שתיים אך נוסעת על ארבע
- מה הם אומרים - המינויים של שמיר והבדיחה של הרבי

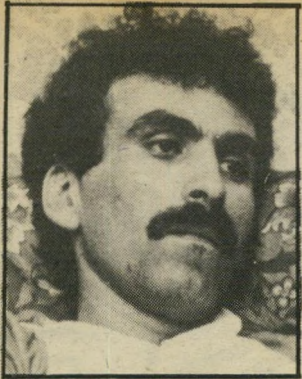
כתבת השער הקירמי:

שיחה עם

הנהג מחדרה

"בכל יום אני מונע תאונות, ורק את התאונה הזאת לא הצלחתי למנוע." סיפר בהתרגשות שמעון שוקרון, הנהג מחדרה, שהיה מעורב בתאונה המזעזעת. האם המיש-טרה דרשה להחזיקו במעצר כדי לחפות על מחדליה שלה?

36

כתבת השער האחורי:

המארכת והשוטר

בעוד מסכת הראיות נגד הנאשם ברצח המארכת היפהפיה נחמה קליינרמן (בתצלום) הולכת ומת-עבה, הפתיע סניגורו את בית-המישפט, והכריז: הרוצח האמיתי הוא שוטר, שהיה 40 זמן רב המאהב שלהו

מחול השדים

כל המעורבים ברצח-השבויים קיבלו או יקבלו - חנינות. מי שנותר לחקור אותו הוא הבוס, מר יצחק שמיר. האם המישטרה מסוגלת לכך?

7

כובשת

הים

הדרומי

סיגלית שימיון היא זושכתה בתואר הנכ"ס. נסיכת ים-סוף - במסגרת תחרות "מלכת-ה-ים" שנערכה השבוע באילת בפתיחת מלון-פאר חדש.

22

הקץ לתאונות

האסטרולוגים מרגיעים, אימרים שגל תאונות-הדרכים עומד לחלוף בעוד ימים מספר, בערך ב-13 בחור' דש. אז למה לא הוזהרנו קודם?

19

הקוף שהרעיב

עצמו למוות

אנטוניו, אוראנג-אוטאן ידידותי בן 4 וחצי, חביב הספארי, הפסיק יום אחד לאכול, והתמיד בסירובו עד מוות. האם סכל ממחלה מיתורית, או שהיתה זו מחאה קופית על חיי השבי?

35

הרס"ר והילדה

הילדה התלונה שהרס"ר, המפקד של אחותה הבוגרת, "נגע לה". במישפט התברר שהילדה גדלה בבית מוזר מאוד - ישנה בכל לילה במיטתו של בן-מישפחה אחר, ויש לה אח אחד ששינה את מינו. האם עדותה מהימנה, או שהיא פרי הדמיון?

27

בבית התלוי

אין מזכירים את החבל בביתו של התלוי? הכריז עמוס עוז בשפץ-קצף, האם מלבד השמעות אינפנטיליות יש לו גם טיעונים ענייניים? זה תלוי, נתן זך משיב אחד לאחר.

30

דרך הגב

השמלות של הקיץ עשויות מבד שחור, מבד טריקו מפוספס או מנאפה - אבל המשותף לכולן הוא גב זקוף, חשוף, חלק ושזוף.

24

מדריך ג'קסי

מי שרוצה לאכול בתוך לועו של הר-געש, לראות כיצד זוללים הסינים נחשים, או לחתור בסירה באתר-הצילומים של אפוקליפסה עכשווי - שיפנה לג'קסי, הוא אוהב לטייל בעולם, וגם לספר על כך.

38

זקנים, זקנים

אשתו היא מנומשת, ממושקפת ויש לה קמטים - והוא מתלונן על הצרה, לבעלת המדור הכל הולך יש כמה עצות מעשיות עכור.

42

כל אחת ושור החוץ שלה

על ולדימיר וינוגראדוב, שר-החוץ של רוסיה, בוועידת האו"ם לפיתרון הבעיה הפלסטינית בווינה (העולם הזה 16.7.86).

מה קרה? העולם הזה החליט שהוא הפוליטיקאי הוא מפטר. כלאחר יד, את ארוארד שוורנדרה ממשרת שר-החוץ של רוסיה וממנה במקומו את מי שהיה שגריר הרוסים בקאהיר, ולדימיר וינוגראדוב.

זה מה שאפשר להבין מן הכתבה של אורי אבנרי על המיפגש בווינה (סנוניות שחורות בווינה). בה סופר על נוכחותו של וינוגראדוב, שתואר כשר-החוץ של רוסיה.

רני לב, אשדוד

• וינוגראדוב הוא שר-החוץ של הרפובליקה הסוציאליסטית הרוסית (רוסיה). שי-היא הגדולה בין 15 הרפובליקות המרכיבות את ברית-המועצות. שר-החוץ שלה הוא אכן אדוארד שוורנדרה. עם שטח של 17 מיליון קילומטר מרובעים (כ-76% משטחה של ברית-המועצות) ואוכלוסיה של 140 מיליון תושבים (יותר ממחצית תושבי ברית-

(המשך מעמוד 3)

טעות בידו. אין מתעללים בגופה של שום אדם באשר הוא. ואין מציגים אותה לראווה במערומיה. קטיה מאזניי, ירושלים

• העולם הזה שגה ומצטער על פירסום תצלום זה.

קיילי לא קטלני

עוד על הבומרנג (העולם הזה 2.7.86 ואילך).

זה לא נכון שכל בומרנג הוא קטלני. הילידים האוסטרליים, הקוראים לכלי זה קיילי, מייצרים אותו בשלושה סוגים: הבומרנג הקרבי (זהו באמת קטלני); בומרנג הציד (בו הם קוטלים ציפורים במעופו); והבומרנג להנאה ולשעשועים. ראובן ברמן, באר-שבע

אם כבר, אז כבר

על טקס בחירתה של נסיכת הים התיכון במסיגרת תחרות המלכת המים (העולם הזה 30.7.86).

מה בליכך מיוחד בדבר שנסיכת הים התיכון

חתימת סיגר
ביפאנית זה אחרת

המועצות) זכאית רוסיה לשר-חוץ משלה.

הסקוטים אינם

מאמינים במטבעות

על העובדה כי לסקוטלנד נבחרת כדורגל משלה (העולם הזה 11.6.86). בניגוד למה שאורי אבנרי כתב, בהקשר להופעת הנבחרת השונית במונדיאל סקוטלנד מעולם לא נכבשה על-ידי האנגלים. במאה ה-13 האנגלים אומנם ניסו את כוחם בזה, אך הסקוטים גירשו אותם מארצם (בקרבת ההכרעה בסטירלינג, בשנת 1314) 300 שנה לאחר מכן אף הפך בנה של מלכת סקוטלנד, מאריה סטוארט, הלא הוא ג'יימס הששי, למלך אנגליה, ביורשו את הכס כג'יימס הראשון.

כיום לסקוטלנד יש 71 צירים בפרלמנט הבריטי בלונדון, וכל חוק המחוקק שם צריך אישור מיוחד כדי שיוחל גם על סקוטלנד.

אם, למשל, הכניסו לאחרונה למחזור באנגליה מטבע בערך של לירה שטרלינג אחת, הרי סקוטלנד נשארה בשלה ומסתפקת בשטרות של לירה שטרלינג בלבד (המונפקים לא על-ידי הבנק של אנגליה אלא על-ידי חמישה בנקים מקומיים המורשים לעשות זאת).

רות שירמן, גלסגו. סקוטלנד

כה אמר ממבוש

בראשית שנות ה-60 היה כפר האמנים עין-הוד רק בראשית דרכו והיחסים בין האמנים שהתיישבו בכפר לא היו בדיוק אמנותיים, כפי שדיווח העולם הזה בגיליון שהופיע השבוע לפני 25 שנה:

• כשביקרה הפסלת חנה אורלוב בעידן הוד, אמרה למוכר הכפר, איצ'ה ממבוש: "איזה מין ישוב אתם? בכל ישוב צריך להיות מוהל, שוחט ורוב, ולכם אין שום דבר." השיב לה ממבוש: "מועל כבר היה כאן, שוחט כל אחד שוחט כאן את השני. ורוב אני רב עם כולם"

קיא יני,

על גבי שלושה עמודים (העולם הזה 1965.12.7), השבוע קראתי אותה מחדש, והיא נראית כאילו נכתבה אך אתמול (אח עמוד 8). כמעט כל ראשי הפעולה היא נשארו גם כיום במחנה הנכון, מי בצורה פעילה ומי בצורה פעילה-פחות. יוצא מכלל זה אורי זוהר, שהיה הרוח החיה של הפעולה אז.

השבוע ניסנו להתקשר עם אורי זוהר כדי לשאול אותו מה דעתו כיום על פעולתו אז. התפקיד הוטל על רוגית אנטלה. הנה סיפורה ההתולדותי-העצוב: ביקשתי לראיין את הרב אורי זוהר. בספרר הטלפונים במערכת היה מספר טלפון בירושלים. התקשרתי. ענתה אשה, ובאדיבות רבה אמרה: "אורי זוהר כבר לא גר כאן. אבל באחת הקומות של הבית גרה מישפחה, הנמצאת איתו עדיין בירידות. תנסי אצלם."

התקשרתי עם המישפחה. ענה קול של גבר, באנגלית. אפשר לקבל את הטלפון של אורי זוהר? קחי את אשתי, היא יודעת, ענה הגבר. "אני קרובת-מישפחה של מישפחת זוהר, אמרתי. מכירה את חיים ונעמי, הסבא והסבתא. את יכולה לתת לי את מיספר הטלפון?"

"כן" השיבה באדיבות האשה. התקשרתי עם ביתו בירושלים. אחרי משיחה צילצולים ענתה לטלפון אשה בקול נעים אבל תוקפני.

"אפשר לדבר עם אורי זוהר?"
"מי רוצה אותו?"
"מהעולם הזה."
"הוא לא בבית."
"מתי יהיה?"

"לא יודעת, כאילו עניין את רוצה אותו?"
"אני רוצה לראיין אותו."
"הוא לא בבית. תני את מיספר הטלפון, ואם ירצה יתקשר אליך."

נתתי והוספתי: "אם לא יתקשר עד מחר בבוקר, אפשר להבין שהוא לא מעוניין בראיון?"
"כן אפשר להבין."
טריקת טלפון.

כעבור כמה דקות החלטתי להתקשר שנית, ולהסביר שכל כוונתי בראיון טלפוני על עניין שטח 9.

אחרי צילצול אחד ענה אורי זוהר. "כן" הוא אמר.

טרקתי את הטלפון. קשה היה לי להאמין שהחוריים-בתשובה משקרים במצב נחושה. טרקתי כדי שלא להעליב אותו בכך שיידע שאני יודעת שהוא משקר.

צילצולתי שוב. הפעם ביקשתי מאחד הגברים במערכת שידבר במקומי. ענה קול של בחור צעיר: "אורי זוהר מחוץ לעיר." אמר, "תתקשר מחר."

התקשרתי למחרת ב-8 בבוקר. הקול הנשי הנעים והתוקפני היה מן העבר השני.

"אפשר לדבר עם אורי זוהר?"
"הוא לא בבית."
"מדברים מהעולם הזה?"

"אמרתי לך, הוא לא בבית!" טריקת טלפון. כסר הכל רציתי לשאול אותו כמה שאלות על שטח 9, כפי שאידיגן את ההפגנה הגדולה בשנת 1965 נגד הפקעת אדמות הערבים בגליל. וגם רציתי לשאול אותו קצת על העיר החרדית עימנאל שבשומרון. ועל הפקעת אדמות הערבים בגדה.

א.א.א.א.

הראיון שערכה דפנה ברק עם ג'ון דימאניקו, החשוד בפישעיימילחמה במחנה ההשמדה טרבלינקה, הוא סקופ עולמי.

אך הופיע הגליון האחרון, ובו החלק הראשון של הראיון, והטלפונים החלו מצלצלים. סוכנויות-החדשות הבינלאומיות המטירו עלינו שאלות. איך נערך הראיון? מתי? היכן?

בארץ רעדו אמות הסיפים בכמה מוסדות. עיתונאים בעלי-חוש הבחינו מייד שזהו ראיון אותנטי. רק עיתון אחד — הצהרון חדשות — פירסם את השמועות האוויליות שהופצו על-ידי גורמים מסוימים, כאילו קרה משהו לא-כשר, כאילו נערך הראיון באמצעות עורך-הדין, או באמצעות המישפחה. ועוד גירסות מטופשות. באחד הימים בווריא היה באפשרותנו לגלות איך נערך ראיון חסר-תקדים זה. זה היה סיפור גדול. בינתיים אנחנו כבולים על-ידי החובה שלא לגלות מקורות-מידע.

אני יכול לומר כיום רק זאת: זהו ראיון

מראיינת ברק
סקופ

אותנטי. כל מילה בו נאמרה על-ידי ג'ון דימאניקו. דפנה ברק הוסיפה תרומה חשובה לסידרת הסקופים הגדולים של העולם הזה.

היום מותר

לשקר

אין מאריע חשוב במאבק על הצדק וחכויות-האדם במדינה כאז 1950 שבו לא היה העולם הזה מעורב. כך גם בהפגנות הגדולות נגד שטח-האש 9, לפני 21 שנים.

השבוע בוטל שטח-האש, והוחזרו האדמות לבעליהן. קשה לומר שההפגנות ההן נשאו פרי מיידי. אך ניתן לומר כי ההחלטה של השבוע הוכיחה כי צדקנו אז.

העולם הזה היה העיתון היחידי במדינה שליווה אז את ההפגנות וסיקר אותן בהרחבה ובהתמדה. ולא במיקרה. הייתי בין המארגנים. השתתפתי ברוב הישיבות האירגוניות ועמיתי בראש צוות-הסיקור של העולם הזה. תמונות העולם הזה שצולמו בעת ההפגנות מראות את ראשי הפעולה: אורי זוהר ודן בן-אמוץ, אריה זקס ואשתו דאז גבי אלדור, יעקב אגמון וגילה אלמגור. נתן ילין-מור ויגאל תומרקין. עמוס קינן ואמנון ויברני ועוד ועוד.

אחרי ההפגנה הגדולה ביותר פירסמנו כתבה

הצלחות במחלוקת

בין הליכוד למערך צפויה מחלוקת על האבהות להצלחות הדיפלומטיות, כמו החתימה על שטר-הבוררות, המגעים עם ברית-המועצות, בולגריה, פולין וקמרון. בלישבת ראשי-הממשלה ידגישו את קשריו הבינלאומיים של שימעון פרס, ואילו במישור-החזית יפרסמו פרטים על מסעותיו האחרונים של המנכ"ל, דויד קימחי, ביבשת אפריקה.

התנחלויות בגניבה

אחד המעשים הראשונים של הממשלה, בראשותו של יצחק שמיר, יהיה הקמת ארבע התנחלויות חדשות: עשהאל, פלם, אכניחפץ והדר-כיתר. על הקמתן הוסכם בהסכם הקואליציוני, שבו דובר על "שש התנחלויות, אולם עד כה הוקמו רק מיגדלים ונאות אדומים. במסווה של "עיבוי" התנחלויות קיימות יוגנבו לגדה לפחות עוד שיבעה ישובים, ולרצועת-עזה אחר.

מעצרים

לבריקת איידס

שילטונות-הבריאות, העורכים בדיקות לגילוי נוגדני-איידס בגופם של אנשים המשתייכים לאוכלוסיות-סיכון, נעזרים לשם כך גם בשיטה בלתי-רשומה: מעצרים מיטטרתיים.

בחלק מהמיקרים אין הנבדקים יודעים כלל את משמעות הבדיקה, הנעשית בזמן המעצר, ואיש מהם אינו יודע את הסיבה האמיתית למעצר.

המדובר בנרקומנים ובזונות, הרגילים מזמלא להטרדות מיטטריות ולמעצרי-שווא, ואשר אינם מקימים קוליזעקה על מעצרים בלתי-מוצדקים.

אוכלוסיות-סיכון אחרות, כמו הומו-סכסואלים וחולי המופיליה, משתפות פעור לה ברצון עם שילטונות-הבריאות, ואת הנמנים עימן אין צורך לעצור.

אין ועידה באופק

למרות הבטחותיו של משה קצב חושדים במחנהו של דויד לוי כי יצחק שמיר ואנשיו ימשיכו להשתמש מכינס מושבה השני של הוועידה, גם אחרי הרוטציה.

החשבון, הברור לשני הצדדים: אם יוקדמו הבחירות עוד לפני שייבחר מרכז חדש, ימונו המועמדים לכנסת עלידי המרכז הישן, המכהן כבר שבע שנים, ושבו חברים גם צירים שעברו מזמן להתחיה. סיכויי אנשיו של לוי, במיקרה כזה, יהיו קלושים.

במפר"ל הכל פתוח

במושב השני של ועידת המפר"ל, בעוד שלושה שבועות, צפויה התקפה חריפה על זבולון המר. מצד צירי סיעת למיפנה. הם ניסו לפסול זכותו להתמודד על משרת שר, בנימוק שמסקנות ועדת יגרפריבס חלות גם עליו, ולא רק על יוסף בורג.

גם לשר-בליתיק, יוסף שפירא, מסיעת מצ"ר, צפויים בוועידה רגעים קשים. יריביו ידרשו ממנו להתפטר, כדי להעניק לצירים את הזכות להחליט מי האיש שישב

מטעם על כיסאו בממשלה.

אם אכן ההתמודדות תהיה על שתי מישורות מיניסטריאליות, אין כמעט ספק כי אחד הנבחרים יהיה מיזרחי. המועמדים המובילים בשלב זה, מקרב המיזרחיים: הפרופסור ברי אשר (עצמאי, חבר ועדת-יגר), אבנר שאקי (עצמאי, בעל-ברית של מצ"ר), יגאל ביבי (למיפנה) ומשה דנינו (למיפנה).

הסוכנות מרוויחה

על גב האתיופיים

איגוד העובדים הסוציאליים מאשים את הסוכנות כי החלטתה להפסיק את שרותיה לעולי אתיופיה נעשתה "לצורך רווחים קלים".

התקפת-מחץ על סויסה

כל אויביו של רפי סויסה, בתוך שרות-בתי-הסוהר ומחוצה לו, מתכוננים להתקפת-מחץ עליו עם שובו ארצה. המטרה היא להדיח את סויסה מתפקידו, ולהחזיר לכהונה-סוהר את המיטטר הנקשה שהיה קיים לפני שהנהיג את מדיניותו הליברלית.

קול לצפון בלבד

בקול ישראל עורכים הכנות אחרונות להפעלת רשתות מקומיות. בשלב הראשון יתחילו בשידורים מיוחדים לצפון-הארץ — המשרדים בצפון יפסיקו את השידורים הכלליים במשך שעה אחת ביום, וישררו תחתם תוכניות שייחורו לאיזור זה. בעתיד יופעלו שידורים דומים גם לאיזורים אחרים בארץ.

גוש-אמונים יקבל כביש

המינהל האזרחי מתכוון להפקיע 800 דונאם אדמה חקלאית בנפת בית-לחם — חציים בכפר ח'דר — כדי לסלול כביש מהיר בין ירושלים ושכונת-גילה לבין גוש עציון וחברון. ההפקעה הצפויה תהיה נצחון לגוש-אמונים, שדרש כביש חדש, אשר יעקוף את מחנה הפליטים דהיישה.

מתנת-נצחון לזילברמן

מעשהו הראשון של משה זילברמן, שנבחר השבוע כראש עיריית באר-שבע, יהיה טיפול בגירעון האדיר של העיריה — 23 מיליון דולר. במישרד-הפנים מרוצים מבחירתו, וכבר מעבדים את פרטי ההסדר הכספי: הממשלה תבסה מייד את מחצית החוב, אחרי שהוברר כי חלקו הגדול נובע מכך שמישרדים ממשלתיים לא העבירו לעיריה כספים בזמן. לגבי יתרת החוב יהיה ההסדר-פריסה. ההסדר התעכב עד כה, כי במישרד-הפנים חיכו לראות אם בעיריה תצליח לקום קואליציה יציבה ואיתנה.

להירוש ממשיך

"לראיין"

E.I.R, כיטאנו של המנהיג הפאשיסטי האמריקאי לינדון להירוש, ממשיך לפרסם ראיונות עם אישים ישראליים, כדי להפריך, כביכול, את הטענה שהוא אנטי-שמי. אחרי סירסום "הראיון" עם גד יעקובי, שלדיברי יעקובי נלקח ממקור אחר, סירסם עכשיו הביטאון ראיונות עם אלוף-מישנה (מיל) מאיר פעיל, עם הח"כ יצחק ארצי ועם זאב הירש — פרופסור באוניברסיטת תל-אביב וי"ר קרן ארמאנד האמר. הראיונות התקיימו, לטענת השבועון, בחודש יוני.

עוד סיפור של

כהנא הופרך

בספריו מספר ח"כ מאיר כהנא סיפור מאלף על סכו, איש צפת, שהיו לו קרקעות בחיפה. כל מכריו טענו שהקרקעות

הן חסרות-ערך, ויעצו לו למכרן. הוא שעה לעצתם. אך לאחר-מכן התברר שעל קרקעות אלה הוקמו מיתקני גמל-חיפה. המסקנה של כהנא: אסור להקשיב לעצות. השבוע גילתה קרובת-מישפחה של כהנא שכל הסיפור לא היה ולא נברא. לסכו של כהנא לא היו מעולם קרקעות כלשהן.

פרץ על הכוונת

הרכ אברהם הכט, הנושא בתואר "נשיא איגוד הרכנים דאמריקה", בא כמפתיע לארץ, בשליחותו של הרבי מלובאביץ. מטרת השליחות: לפתוח במסע מאורגן לעירעור מעמדו של שר-הפנים, יצחק פריץ.

סכנת הרעלה

בנחל הבשור

השערוריה המתמשכת באתר-הפסולת ברמת-חובב גורמת לכך ששפכים רעילים ממשיכים להישפך משם לאפיקו של נחל הבשור. ראש המועצה האזורית אשכול, אשר צמבליסטה, הוזהר כבר לפני חודשים את ראש-הממשלה, כי הרעלים עלולים לחרור בקרוב למאגר מיהשתיה באיזור החוף, הרחק מרמת-חובב.

שימעון פרס טרם הגיב.

אסקרוב מסודר

היחיד מבין יועציו של שימעון פרס, שקיבל עד כה הכטחה כי יעבור בספטמבר למישרד-החוק, הוא ברוך אסקרוב.

היענות לשקליזציה

בעיקבות הצמרת השקל לסל, מסתמנת סוף-סוף, אצל מנהלים של כמה חברות-תעופה, היענות לנקוב את מחיר הכרטיסים בשקלים. זוהי דרישה ישנה של סוכני-הנסיעות, ועד כה התנגד לה פאנל חברות-התעופה, שהתעקש להמשיך בדולר-יצייה.

ישראל היא המדינה היחידה בעולם שבה אין נוקבים במחירי-טיסה במטבע הלאומי.

בהרצל

רוצים סנדלים

ועד הסוחרים של רחוב הרצל בתל-אביב עומד לפנות לעיריית בדר-ישה לפתוח באיזור מיגרשי-חניה מסודרים, ולהפעיל נגד החונים שלא כחוק את סנדלי-דנור.

הסוחרים, שערכו סקר רעתיקהל, הגיעו למסקנה כי תדמיתם אינה גרועה כלל, כפי שחשבו, וכי שני הרברים היחידים המפריעים לקונים הם קשיי-החניה והחזות החיצונית היוררת של הבניינים.

הרבי מלובאביץ

בעיקבות ישוע

בסודי-סודות עוברת באחרונה בין חסידיו חב"ד השמועה כי רבם, מנחם מנדל שניאורסון, אינו אלא "עצמות מלובש בגוף".

החב"דניקים אינם מפרסמים את תג-ליתם המרעיש ברבים, בתירוץ שמן הראוי להניח לרבם הקדוש לעשות זאת בעצמו, במועד שהוא יבחר. הסיבה היא מיתית לסודיות: בדיוק באותם המושגים עצמם מתייחסת התיאולוגיה הנוצרית לאישיותו של ישוע מנצרת. נראה שהרב הקשוי מניו-יורק נהנה מהשמועה. הוא אינו טורח כלל להרגיע את חסידיו ולרסן את התלהבותם.

תעמולה דתית

בתחנות?

ח"כ מנחם פרוש חותר לפשרה הבאה עם חברת "פוסטר מדיה": אגודת-ישראל תקנה את שטחי הפירסום בתחנות-האוטובוס בירושלים, ותחת הדוגמניות יוצגו בהן פרשתי-השבוע ותעמולה דתית אחרת.

העם

עובדי כוכבים ומזוזות

תאונות אינן יכולות להיות מגיפה. אם כך — מה גרם לרצף הזה של תאונות מישפחתיות קטלניות?

אילו אפשר היה לדרבן על "מגיפה" של תאונות קטלניות, היה זה מושג מתאים לאירועי השבוע. המדינה, הרגילה לאספקה סדירה של "פרשות", כאילו שנתה מפר שותיה. פסקדין של בית-המשפט הגבוה לצדק בעניין פרשת-השב"כ גרם לאתנחתא בפרשה זו (ראה הנדון). חוקי-הגזענות וחוקי-הפגישות שהתקבלו בכנסת גרמו לפסק-דומן בעניינים אלה (ראה עמודים 10-11). את החלל תפסו התאונות.

הן דרפו זו את זו, מילאו את כותרות העיתונים, כבשו את המירקע: תמונות וזעזוע של מישפחות שלמות שנקטלו, הלוויות המוניות.

מכה מן השמיים. תאונות אינן יכולות ליצור "מגיפה". אין זו תופעה מדבקת. אין אדם גורם לתאונה בגלל ההשפעה הסוגסטיבית של תאונה אחת. לרופא, ההגיון מחייב שכל המשתמשים בכביש יזהרו יותר, אחרי שקרתה תאונה מחרידה. אם כן, מה גרם לריבוי זה של תאונות המוניות, הקוצרות מישפחות שלמות?

חץ מעומסי-החום הפוקד את הארץ, שאינו בלתי-רגיל בעונה זו, אין שום סיבה בראית לעין המקשרת את כולם. כל תאונה שונה מחברתה, ורק המוות משותף לכולן.

אסטרולוגים חיפשו ומצאו את התשובה בכוכבים (ראה מה הם אומרים). רבנים דיברו שוב על מזוזות וחרוזה-משנה. אמונות אליליות אלה לא יכלו לספק תשובה סבירה לבני-דעת.

נראה שגם השילטונות עמדו מול התופעה בחוסר-אונים. הפוליטיקאים דיברו, השרים נאמו, המישטרה הבטיחה, אך בסופו של דבר לא נותרה לאיש תשובה אמיתית. הכל התייחסו אל הטרagedיות כאל "מגיפה", מכה מן השמיים — והתפללו שתעבור במהרה.

כאלף ערים

ניסעי האיטובוס לא חיכו למישמרה. הם ידעו מה צפוי להם. הם ברחו על נפשם

בגל ידיעות-הזעזוע על תאונות קטלניות, והטרגריות המישפחתיות הכרוכות בהן (ראה לעיל), נעלמה ידיעה קטנה אחת.

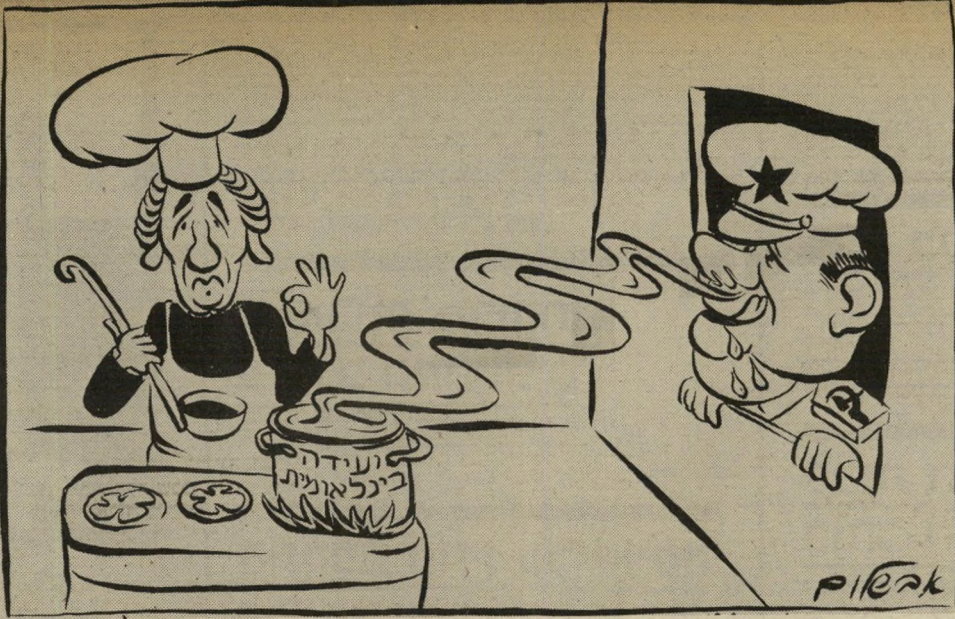
ליד תל-חינן התנגשה מכונית פרטית באוטובוס שהוביל פועלים ערביים. יושבי המכונית הפרטית נהרגו. נהג האוטובוס, ערבי מטובאס שליד שכם, נעצר.

מעצרו של נהגים המעורבים בתאונות קטלניות, אף שאין כל חשד סביר נגדם, הוא נוהל שיגרת של המישטרה, גם כשהנהגים הם יהודים (ראה עמודים 36-37) — ועל אחת כמה וכמה כשהם ערבים.

אך לפני כן קרה משהו מוזר. נוסעי האוטובוס, כולם ערבים מה שטחים הכבושים, לא היו מעורבים בתאונה בכל צורה שהיא. איש לא יכול היה להאשים אותם במאומה.

אולם ברגע שקרתה התאונה, ולפני שהמישטרה הספיקה להגיע, הם נעלמו כלא היו. הם ברחו — אישי-איש על נפשו.

פרט קטן זה מדבר כאלף ערים. נראה כי פועלים ערביים אלה הם למודי-נסיון בכל הנוגע ליחס המיי-

היסטוריה המנהיג מהפרדסים

החייל האלמוני, שנשא בילקוטו את שריבוי המארשל, הציל מחתרת שלמה מהתמוטטות

הנהג יעקב כהן מכפר-סבא האמין תמיד בצירוף של תורה ומלאכה. לכן שלח את בניו לתלמוד-תורה, ולכן השתתף באירגון שנקרא "משמרות שבת".

מדי שבוע יצא יעקב כהן עם חבריו לחצוצות העיר ולסביבתה, כדי לקרוא למחללי-שבת להפסיק ביום הקדוש כל מלאכה.

באחת השבתות הגיעו יעקב וחבריו לשדות קיבוץ רמת-הכובש, ונתקלו בקיבוצניק שעסק בחריש. אנשי המישמרת העירו לו כי הוא חורש את אדמת הקרן-הקיימת, וכי עלי-פי החוזה עם הקרן עליו להימנע מחילול שבת. בתגובה הוכיל הקיבוצניק את יעקב הצידה, כדי שלא להלבין פניו ברכים, ואמר לו: לפני שאתה מטיף לי מוסר, כדאי שתשים לב מה עושה בשבת בנך יהושע.

בנו, יהושע, זאת ידע האב היטב, מחלל שבת ללא ניד עפעף, כשרות המחתרת.

מאותו יום הפסיק יעקב להשתתף במישמרות-השבת.

כבר בהיותו בגיל העשרה השתתף יהושע כהן בתקיפת מונית ובפעולות טרור אחרות נגד אוכלוסיה ערבית.

הסתפק בכך, בישיבת-המשלה, שבה התעורר עניין זה במפתיע. היתה לשרון טענה משלו: הערבים מה-"שטחים" אשמים בתאונות.

זה נשמע תמוה, ויצחק רבין ביטא תמיהה זו. הרי בתאונות הנוראות של השבועיים האחרונים לא היו ערבים מעורבים.

שרון עמד על שלו. היתה תאונה בצומת-גבעתי, לא הרחק מחוותו של שרון, ובה היה מעורב ערבי. וגם נהג האוטובוס בתאונת תל-חינן (ראה לעיל) היה ערבי מטובאס.

טענה זו היתה מופרכת מכל הבחינות, והראתה עד כמה יכולות עמדות פוליטיות ודעות קדומות עמוקות לשבש כל דיון ענייני.

הערבים מהווים כיום קרוב ל-40% מהאוכלוסיה בישראל ובנותיה, והיה "מגיע" להם חלק הרבה יותר גדול בתאונות. יתר על כן, מדי יום נוהרים לישראל בין 40 ל-80 אלף פועלים מהשטחים הכבושים. נוסף על הפירעושים הערביים שהם אורחי-ישראל, הם נעים במשך שעה-שעתיים בכבישים לעבר מקום-העבודה, וזמן דומה בחזרה. הם מובלים באלפי מכוניות. בכבישי הגרועים ביותר במדינה נעים בכוקר ואחריה-צהריים שיירות אינסור פיות של פועלים ערביים.

בהשוואה לנתונים אלה, מיספר התאונות שבהן היו מעורבים ערבים בשבועיים האחרונים היה מזערי.

אך מי שמחפש שעיר-לעזאזל — ימצאנו תמיד במיעוט הלאומי הקרוב ביותר.

טרה אליהם. הם פוחדים פחד-מוות מפני כל מגע עם המישטרה — גם כשלא יכולה להיות כל טענה נגדם. רק סופר יכול לדמיין לעצמו אילו חוויות צפונות בליבם של נוסעי אוטובוס אחד כזה — מעצרים, מכות, התעללות, השפלה.

הנוסעים לא חיכו כדי למסור עדות. הם ברחו כמוץ לפני הרוח.

תאונות

שעיר לעזאזל

לאריאל שרון הסבר: הערבים אשמים. זה מעיד יותר על שרון מאשר על העובדות

היה נדמה כאילו הוויכוח על מזגני האוויר במכוניות הסתיים, באיחור של 17 שנים (ראה יומן אישי). היה ברור לכל שיש קשר בין ריבוי התאונות ובין עומסי-החום. המזגנים מהווים כאקלים הארץ אכזרי-בטיחות חיוני. יש לחייב כל בעל-מכונית להצטייד בו, ולפחות לשחרר אותו מכל מס.

כל ילד מבין זאת, וגם שר-התחבורה הגיע סוף-סוף למסקנה זו.

אך לפתע הסתבר שיש מתנגד: אריאל שרון. שר-התעשייה-המיסחר החליט כי שיחרור מזגני-המכוניות ממיסים וממכס יפריע לתעשייה המי-קומית.

שיירות אינסופיות. אך הוא לא

יהושע כהן בשדה-בוקר (1968) לחם. תפוזים ושריקת המארגסייז

אחר-כך ניסה להתנקש בחייהם של קציני-יבולשת שרצחו את מנהיג לח"י, יאיר. אך לא על פעולות אלה היתה תיפארתו, ולא בזכותן ייזכר. שעתו הגדולה היתה כאשר התמוטט אירגון המחתרת שבו הוא היה חבר. **להשתתף במלחמה.** כמה חור רשים לפני כן נרצח אברהם ("יאיר") שטרן. ראשי לח"י נצודו אחד-אחד, נורו ברחובות, נשפטו לשנות-מאסר ארוכות ומצאו עצמם בבתי-הכלא ובמחנות-המעצר. בין העצורים: יצחק שמיר — אז יצחק ("מיכאל") יורניצקי, נתן ליד-מור המנוח, ישראל ("אלרד") שיב, אליהו ("שואל") גילעד.

בין הלוחמים הבכירים היו גם שהסגירו עצמם לשילטונות ביוזמתם. לא היה עוד בכוחם לשאת את הסכנה היומיומית ואת איבת-הכל: השוטרים, שחיפשו אתם באקדחים שלופים, אנשי אירגון ההגנה, שרצו להסגירם. אנשי אצ"ל, האירגון שממנו התפלגו, אשר שמרו להם טינה.

תצלומיהם התפרסמו על לוחות המודעות כפושעים מבוקשים, ולמסי גיריתם הוטחו פרסים כספיים. בעיני רוב רובו של הישוב היהודי היה דמם מותר, ולכן לא היה להם סיכוי להישחרר.

מנהיגי לח"י העצורים היו משוכ-נעים כי בא הקץ על אירגונם, ושאיש מהם לא ייוותר עוד בחוץ.

ברגע השפל העמוק ביותר של המחתרת, כשהכל נראה אבוד, עלה שמו של יהושע כהן. כהן, אז נער בן 20, היה פעיל מנעוריו באצ"ל. עד אז לא התבלט בין חבריו הנוגרים והבכירים ממנו. מעולם לא התעניין ברוי האידאולוגיה הרוויזיוניסטית, ביצע את המשימות שהטילו עליו מפקדיו מתוך דחף אחד בלבד: הרצון להשתתף במלחמה לחרות.

באותו קיץ עגנו הצליח כהן להוכיח את נכונותה של האימרה המפורסמת שטבע נאפוליון: בילקוטו של כל חייל רגלי מונח שריבוי של מארשל.

בעוד חבריו נתפסים ונכנעים, החליט כהן להשיב מלחמה שעה. לבדו, כשלצידו רק נחמה ("נחח"), חברתו לחיים, ובידיהם שני אקדחים, יצא יהושע להסתתר בפרדסי-השרון. הפרדסים היו אז נטושים, כי המלחמה כרתה את שוקי-הייצוא של ענף ההדרים. היה זה איזור אידיאלי להסתתר בו, בדיוק כפי שהיו יערות אירופה לפרטיזנים.

בתוך שבועות ספורים התברר, כי הבחור מן הפרדסים הצליח להציל את

כבודו של האירגון. עצם עובדת היותו חופשי שיגיעה את השילטון הבריטי, הבולשת ואנשי הצבא עשו מאמצים עליונים לתפוס את אחרון המבוקשים, שתצלומה היה

בידיהם, ושהתנוסס בכל מקום ציבורי. תשומת-הלב הרבה של השילטונות היפנתה אליו גם את תשומת-ליבם של חבריו. שרידי לח"י שבחוץ. החלו מחפשים דרך להתקשר עימו, לחדש את הפעילות. קשישים ממנו, שפרשו מזמן מפעילות והתרחקו מהמחתרת, נזכרו לפתע כי דרגתם בכירה משלה, הגיעו ממאורותיהם והציעו לו לפקד עליו. המנהיגים שבבתי-הכלא, שלא כולם שמעו לפני כן את שמו, ניסו לשגר לו הוראות.

חברתו היתה יוצאת העירה, בוררת את כל הפונים אליו ומסדרת פגישיה. היא נהגה להוביל אותם לפרדסים. הסימן המוסכם, שלו היה נענה כהן ומופיע לפתע לנגד עיני העולים אליו לרגל, היה שריקת הימנון-החרות הצרפתי, המארגסייז.

בבגדים בלויים ויחף — כך הוא היה מופיע לפני מבקריו. את נעליו נשא על שיכמו, כדי לחסוך אותם למיקרה שירצה להתגנב העירה. מזונו היה לחם ותפוזים.

בכל החודשים שבהם נחשב מנהיג, לא יצא כהן אפילו לפעולה מיבצעית אחת. הצלחתו הגדולה היתה עצם הישרדותו. בכך הצליח לקבוע עובדה פוליטית שאי-אפשר היה לערער (המשך בעמוד 8)

זאת יכולה להיות שעתה הגדולה של מישטרת ישראל

מחול הנעדים

מנוולים הפועלים בשם "המולדת" זכו, וממי שיכים לזכות, כיחס מיוחד מצד המישטרה. באיזה פחאשפה נחה התלונה שלי על תוקפיו ככביש חברון, שאותם זיהיתי אחר-לאחר על פי תצ' לומים? מאז שהגשתי אותה, לפני חודשים רבים, לא שמעתי עליה דבר.

האם מישטרה זו תחקור את ראש הממשלה-בעתיד?
הציניקאים צוחקים.

אין זה סדר שיצחק שמיר התנגד בכל כוחו הרב למינוי ועדת-חקירה ממלכתית, והעדיף חקירה מישטרית.

נדמה שגם הוא, כאותם ציניקאים, סמך על כך שהמישטרה לא תעז למצות עימו את החקירה. ואחרי חקירת המישטרה מצוי היועץ המישטרי לממשלה, שרק הוא מוסמך להחליט אם, טובת-הציבור מחייבת את העמדתו של חשוד לדין — או לא.

ואכן, מקור מישטרי בכיר כבר הודיע, לפני כמה שבועות, שאין בידי המישטרה כל ראיות נגד הדרג המדיני, מלבד הודאתו של ראש השב"כ.

מלבד?

ראשיהשב"כ הודיע לנשיא-המדינה ולבית המישפט שהוא ביצע פשעים חמורים, וכי עשה זאת "בסמכות וברשות".

רשות מטעם מי? יש רק אדם אחד שהיה מוסמך לתת רשות כזאת, והוא יצחק שמיר.

האם הצהרת ראשיהשב"כ, שקיבל סמכות ורשות מידי ראשיהממשלה לרצוח שבויים ולשקר למוסדות-החקירה, אינה "ראייה" רצינית?

אם ראשיהשב"כ שיקר, ספק אם החנינה תעמוד לו. אם לא שיקר, יש להעמיד לדין את הממונה עליו דאז.

כך או כך, יש מה לחקור. יש לחקור את אחד החשדות החמורים ביותר שהתעוררו אימנם בתולדות-המדינה. והציניקאים צוחקים.

אל יהא חלקי עם הציניקאים. מעולם לא הייתי ציני, ואני מקווה שיעמוד לי כוחי ולא אהיה ציני עד יומי האחרון.

אני רוצה להאמין במישטרה. אני יודע שיש בה אנשים רבים, בכל הדרגות, המסורים לתפקידם ולחובתם המוסרית.

ואני מאמין כי התפקיד והאחריות יכולים לחולל נפלאות בנשימתו של אדם ובנשימתו של מוסר.

יתכן שבכל תקופת קיומה לא הוטל על מישטרת-ישראל תפקיד כה אחראי, לעיני המדינה כולה, לעיני העולם כולו.

מעולם לא עמדה המישטרה במבחן מוסרי ומעשי כה חמור. אני מקווה שתעמוד בו.

קורה זו אינה מסובכת. יחסית, היא פשוטה עד מאוד.

כל המעורבים בפרשה במישרין קיבלו (או יקבלו) חנינה, ועל כן היו חייבים למסור עדות מלאה. לא תעמוד להם הזכות לשותק פן לפילול את עצמם.

כל המעורבים האלה כבר הודו בבצוע הפשעים המיוחסים להם. כל מי שנכח ברגעים הגורליים ליד האוטובוס בקו 300, וכל מי שהשתתף בחקירות שנערכו לאחר מכן, יודע ומוכר. אפשר לזמן אותו בנקל לחקירה.

כתובתו של מי שהיה ממונה על ראשיהשב"כ ידועה. כדי לסלק כל ספק: מר יצחק שמיר, ממלאימקום ראשיהממשלה ושר-החוץ, מישרד-החוץ, ירושלים, טלפון מס' 535015 (02).

חקירים נמצאים המודעים לגורל תסקירים, יכולים לסיים חקירה זאת בשבועיים. נראה לי כי חודש אחד הוא זמן מירבי סביר.

זאת יכולה להיות שעתה הגדולה של מישטרת-ישראל ושל מפקדיה. הם יכולים לבייש את כל הציניקאים והולכי-הרכיב, ולחוש את ימי זוהרה של המישטרה, כך שכל שוטר בישראל יוקף את ראשו ויתגאה שוב במדי, וכל אזרח בישראל יתפאר במישטרתו.

אני מאחל לה זאת בכל ליבי.

הפרה של התחייבות זו תביא לעתירה חרשה לבג"ץ.

שופטי ישראל אינם אוהבים הפרת התחייבות שניתנו להם.

השאלה היא: איזו חקירה? מה יהיה טיבה?

על כך יש לומר כמה מילים גלויות.

במדינה רבים הציניקאים, ואלה כבר חרצו את הדין על חקירת-המישטרה שהחלה זה עתה.

הציניקאים אומרים: זאת תהיה הצגה טפלה. קומדיה. קירקס. שום דבר לא ייצא מזה.

יחקרו את אנשי השב"כ, שכבר זכו (ויזכו) בחנינה-מרמאש. אִי-אפשר יהיה להעמידם למישפט. והרי חקירת-המישטרה אינה תהליך ערטי

המבחן העליון: המפכ"ל, הנשיא ושר-המישטרה

לא. המישטרה אינה ועדת-חקירה החוקרת את ההיסטוריה. היא מנהלת חקירה כדי להעמיד בעריינים לדין. אם אין עבריינים, וברור מראש שאיש לא יועמד לדין, החקירה כולה אינה אלא תרגיל ריקמטכני.

אחרי שכל אנשי השב"כ יקבלו את חנינתם, לא יותר נאשם פונטציאלי מלבד "הדרג המדיני" — כלומר יצחק שמיר, ראשיהממשלה בעת הפרשה והממונה הישיר על ראש השב"כ. הוא יהיה האדם היחיד המעורב בפרשה שלא זכה בחנינה-מרמאש.

אותו — ואותו בלבד — ניתן יהיה להעמיד לדין.

הציניקאים צוחקים.

חקר-צחק, אך האין טענתם סבירה? קשה לחלוק על הציניקאים, כאשר הם מטיילים ספק באומץ-הלב הנחוץ והמחושל של הסקיד הנובחי של המישטרה.

הפקוד הזה לא קיבל על עצמו סיכונים פוליטיים ואישיים רבים. הוא נכנע לדתים, כאשר היה כדאי להיכנע להם. הוא רצה להעמיד לדין חברת-פירסום בגלל מודעה מהוגנת, ובה צעירה הנשענת על שלושה גברים, כולם לבושים כראוי, בטענה שהיא "פוגעת ברגשות דתיים". הוא לא יצא מגדרו כדי לכפות את החוק על הבריונים של גוש-אמונים וכהנא. הוא מטפל בכפפות-מישי בעבריינים החרדים.

הוא לא ריכז בידברול את תופעות הסאדיום החולני בשורות המישטרה עצמה. בתחנות המישטרה ממשיכים להכות בסיטונות עצירים יהודיים וערביים, ובעיקר ערביים. שוטר שנתפס בכך נרדף לקנס מגוחך ולמחבוש-על-תנאי.

מי שסובל בקריצי-עין שיטת של עינויים ומכות בתחנות-המישטרה שלו, כיצד יתייחס להכאתם-עדי-מוות של אסירים בידי הקולגים מן השב"כ?

על המחול הראשון נוסף מחול שני. הוא נוגע לחקירה.

בעת מתן החנינה הביע נשיא-המדינה את המישאלה שכך ייפסק "מחול השדים". איזה מחול? אילו שדים?

אני יודע למה התכוון הנשיא. אני מקווה מקריב-לב שהוא לא התכוון לחקירה מישפטית של פשעים, שבוצעו בשם המדינה והמולדת. ההיסטוריה מלאה בפשעים מחרידים שבוצעו בשם המדינה והמולדת.

הלאום והגזע, הדת והמעמד. מי כמונו, היהודים, יודעים זאת? מי כמונו, היהודים, למדו זאת על בשרם? מי כמונו, היהודים, קוראים זאת בסיסרי ההיסטוריה?

האם חקירת הפרשה של הקפיטן אלפרד דרייפוס היתה "מחול שדים" — כפי שאכן טענו ראשי המדינה, הצבא וקהילת-המודיעין בצרפת?

בית-המישפט העליון אמר את דברו בעניין החנינה.

אומנם, הוא פסק ברכידיעות. אומנם, שופט המיעוט הוא אחד המישפטנים המבריקים ביותר בבית-המישפט ובמדינה. אומנם, גם שופט-הרוב כתבו דברים נחרצים על הכפפת הביטחון לחוק, ורמזו על הצורך לתקן את החוק הנוגע לחנינה. אך בית-המישפט פסק, ומשפטם — חייבים אנחנו לקבל את פסקיהדין, אם הוא מוצא חן בעינינו, אם לאו.

נקבע שהיתה לנשיא-המדינה הזכות לחון את ראשיהשב"כ וחבריו, אף שלא הורשעו ברין. אך לא נקבע אם נשיא-המדינה היה צריך לחון אותם.

זאת אינה שאלה מישפטית, אלא מוסרית, חינוכית ופוליטית.

אני מבכד את נשיא-המדינה, חיים הרצוג, הן כאדם, הן כמי שנושא בתפקיד הרם.

אני יודע שהוא אדם בעל רצון טוב, מתקדם מבחינות רבות, הגון וכן על פי השקפותיו. אולם אני מרשה לעצמי לומר שהוא טעה במיקרה זה.

לא הייתי מתנגד לחנינה, אילו ניתנה בהקשר הנכון.

אין לי — ואין למדינה — עניין בהענשת האנשים, אף שביצעו (על פי הודאתם בבית המישפט) פשעים חמורים כגון רצח או הריגה, זיוף והחזק לעדות-שקר. הושבתם בכלא כמשך תקופה ארוכה, ואולי במאסר-עולם, לא היתה מועילה לאיש. מכיוון שפעלו, בלי ספק, מתוך אמונה שהם ממלאים בפשעים אלה שליחות לאומית, יש מקום לשיקולים של חסד ורחמים. אולם לא בצורה שהדבר נעשה.

האינטרס העליון של מדינת-ישראל, כמדינת חוק המבוססת על הכרה באדם כבערך עליון, הוא שמעשים כאלה לא ייעשו בעתיד.

כלומר: קביעה חריגה-משפטית, על דעת כל מוסדות השלטון והמישפט, כי רצח שבויים ואסירים הוא פשע נתעב, ולא חשיב מה הנסיבות ומה המניעים.

וכן: קביעה חריגה-משפטית שהדחה לעדות שקר, זיוף, וכל פעולה אחרת למען שיבוש מערכת החקירה והמישפט הם פשעים חמורים, יהיו המניעים והנסיבות כאשר יהיו.

זה היה צריך להיאמר בצורה פשוטה, דרמטית ופסקנית, כפי שאמר זאת השופט בנימין הלוי במישפט רוצחי כפרקאסס, כאשר דיבר על "הרגל השחור של אִי-החוקיות".

זה היה צריך להיאמר על-ידי נשיא המדינה.

צרי לי שניא-המדינה לא אמר זאת.

אילו היתה החלטת-החנינה מלווה בקביעה חריגה-משפטית ודרמטית כזאת, הייתי מסוגל לקבל אותה כמעשה חינוכי.

מתן חנינה בלי קביעה כזאת היא מעשה בלתי-חינוכי, אנטי-חינוכי. היא תובן על-ידי אנשים רבים כמתן גושפנקה לפשעים מחרידים — וכחומנה לבצע בעתיד פשעים דומים — אולי בצורה דיסקרטית יותר, ולא לעיני הצלמים של העולם הזה.

לא לכך התכוון הנשיא. בכך אני בטוח. אך גם במיקרה זה, לא המניעים קובעים, אלא התוצאות הצפויות. כך יתפרשו הדברים בעיני אנשים מן המניין.

היה כאן מחול חינוכי במדרגה ראשונה והרה סכנות. ניתן לתקן אותו במקצת, כאשר יעניק הנשיא חנינה — כפי שיש להניח — לשאר אנשי השב"כ המעורבים בפשעים בפרשה זו, ובניניהם האנשים שביצעו כפועל את רצח השבויים ממכות-אקדח ואבנים.

ישתמשנא הנשיא בהזדמנות זו כדי להעלות על נם, בצורה חריגה-משפטית (כמעט ואמרת: בצורה תנכית) את הציווי העברי העתיק: לא תרצח!

עליה: לחי' המשיך להתקיים במח' תר. מחוז לסורגים.
שלא כחבריו, לא פנה אחרי קום המדינה לעסקנות פוליטית, והתרחק לחלוטין מהמפלגות שהוקמו על-ידי מנהיגי "אצ"ל ולח"י". לפני יותר מ-30 שנה ירד לנגב, הצטרף לקיבוץ שדה בוקר, ושם פיתח ירדות מיוחדת במינה עם מנהיג מפא"י, דוד בן גוריון, מהאויבים הגדולים של לח"י. ירדות זו הפתיעה רבים מחבריו. אך ליהושע לא היה איכפת. כאשר הסי' תיימה המלחמה לעצמאות, הפסיקה הפוליטיקה המפלגתית לעניין אותו. השבוע, שנה אחרי מות אשתו, נפטר כהן בשדהבוקר בגיל 64.

יחסים מרחביים

FINITA LA
COMEDIA?

בפרשת טאבה הושקעו

די אמצעים כדי לבנות

במה בתימולן — ועדיין

החשבון פתוח

האם מסתיימת הקומדיה העגומה ששמה טאבה?
בטלויזיה הופיעו שני מנהלי המשאומתן, והציגו מישחק של כלב וחתול. את תפקיד החתול גילם דוד קימחי, מנכ"ל משרד החוץ, האיש של יצחק שמיר. את תפקיד כלב-הבולדוג גילם אברהם טמיר, האיש של שימון פרס ועוזר וייצמן.
טמיר היה מרוגז. הוא זעם עד כדי כך, שנדמה לרבים מן הצופים שהוא שיכור או חולה. הוא היה תוקפני, זועם וצורק.

השניים הרגישו עובדה חשובה: שהמאבק אינו רק בין ישראל ומצרים על פיסת-החול הועיר, אלא גם בין שמיר ופרס. בין הליכוד והמערך.
מתי יהיה הסוף? למערך יש עניין פשוט: לסיים את הפרשה במהרה, כדי ששימון פרס יקצור את הפרי כוליטי עור לפני הרוטציה. הוא האיש הצריך להיפגש עם חוסני מובארכ ולקבל את פני השגריר המצרי המואמן. זה צריך להיות חלק מאקורד-הסיום של כהונתו כראש-משלה. הזמן דוחק. לשמיר יש עניין הפוך. הוא יכול להרשות לעצמו להיות עקשן וקשוח. לא איכפת לו שהסיום יידחה בעוד כמה שבועות. אז יפול הפרי הבשל לתוך חיקו שלו.

במה זה עלה? הפרשה כולה גובלת בגיחוך מכל הבחינות. מבחינת השטח: לעומת השטחים העצומים של סיני, שהוחזרו למצרים אחרי משאומתן של שנה וחצי, טאבה היא שטח אפסי. אולם על שטח אפסי זה מתנהל מזה יותר משבע שנים מאסר ומתן עקשני, כאילו היה מדובר על ארץ גדולה, וזב חלב ודבש.

מבחינת המחיר: ישראל כבר הוציאה על המשאומתן הזה כסף שהיה מספיק כדי לקנות כמה בתי מלון מסוג סונסטרה. הצוות שעסק בפרשה זו, הנסיעות הרחוקות, האירוח וההוצאות הגלולות — כל אלה כבר מגיעים להון-תועפות.

כל זה כדי להציל בית-מלון, שנבנה מלכתחילה כדי לפוצץ את המשא ומתן וליצור "עובדות בשטח". בהתאם לשיטה הציונית הקלאסית, שאבד עליה הכלח ושאינו לה כל מקום ביחסים בין מדינות. מכיוון שלשון הסכסוך-השלום ברורה לגמרי (הגבול שהיה קיים בין מצרים ופלשתינה בימי המנדט הבריטי) לא היה מלכת-חילה סיכוי שישראל תזכה בשטח.

גם אם יסולקו המיכשולים האחרונים בדרך לבוררות והצדדים יסכימו על זהות הבוררים, אין זה הסוף. אלא רק התחלת הסוף. הבוררות תדרוש זמן וכסף, ותהיה התרוצצות סביבה, ובסופו של דבר ינתן פסק, שיפתח מחדש את כל הפצעים.

איש בעולם אינו יכול להאמין שכל זה מתרחש בגלל שטח שהוא פחות מקילומטר מרובע אחר.

השבוע שוחרר "שטח פ". לפני 21 שנים סיקר העולם הזה

את ההפגנה

דן בן-אמוץ והאחרים. הנה הכתבה של אז במלואה

"מרד הביטניקים"

יגאל תומרקין וגבי אלדור נכנסו לשטחים הללו...

נתן ילין-מור

מתוך ידיעה שהדבר אסור...

דן בן-אמוץ מגיש את "ההודאה" במישטרה מטרתנו היתה להפך חוק זה...

הראשונים שהופיעו בכיכר מלכי ישראל בתל-אביב, לפי קריאת שבעת האמנים הצעירים, "חובבי הגליל", לא האמינו שמישהו זולתם יופיע. "שטח פ" יות! אף אחד לא יקום בשעה כזאת! התלוצצו.

אבל ה"ביטניקים" באו — ואט-אט התמלאה הכיכר הגדולה. "ביטניקים" שקמים בעשר בבוקר" התפעל סופר צעיר, "זהו נס!"
לא היה זה הנס היחיד. בהמון הצעיר והגועש החלו בולטים כובעי-טמבל

תנועות רבות בהיסטוריה זכו לשמותיהן מפי יריבניהן. שמות הגנאי וכנוייה-הליגלוג שהורבקו להן, הפכו לתאריכ-כבוד.

כאלה היו הבריונים והסיקריקים בימי הבית השני; הגויזים ("קבצנים") של מלחמת-השיחרור ההולנדית, הסאן-קילוטס ("חסרי המיכנסים") של המהפכה הצרפתית, הדס-קאמידאדוס ("חסרי החולצות") של פרום בארגנטינה, הכנענים והשכועים המסויים בישראל החדשה.

מרד הביטניקים

הכתבה ב"העולם הזה", 17.2.65

באורות דלוקים. בשירת-ענק. לעבר השטח הסגור...

השבוע נוסף לרשימה הארוכה שם חדש: הביטניקים.
המציא אותו הר"ר הרצל רוזנבלום, כאשר התנפל בשצף-קצף על התנועה הספונטאנית שנתעוררה בעקבות מאסרו של אורי דייוויס. הוא ביקש להבליט את השתתפותם של אנשי הבהימה בתנועה זו. הוא הצליח להרביק לה שם.

"מרד הביטניקים" מקיף פרוץ סורים, סופרים, אנשי-רוח מכל הסוגים, גיבורי-המלחמה וסרבני-המלחמה, מפך די מחתרת ועיתונאים, חברי-משקים וסתם נוער טוב שאיכפת לו איש מהם לא נעלב מן התואר. הם אימצו אותו לעצמם כרוח טובה.

כי אותו תואר עצמו הורבק, על-ידי רוזנבלום אחרים, לצעירים שהרימו את נס המלחמה בפצצה האטומית כבריטניה. מיכציה-מרי שלהם שיר שו מטרה לחיצה-לעג, מפני שכלטו בהם סטורנטים, נערות-יוזרות ואנשי בוחמה. אבל תוך שנים מעטות חוללה תנועה זו, בהנהגת הלורד ברטראנד ראסל, מהפכה בתודעת שתי המפלגות כבריטניה.

אותו תואר הורבק לצעירים האמריקאים שירדו דרומה, בקול שירה ובנגינת גיטאות, לעזור לכושם להי שוג את זכויותיהם. הם נרצחו, הוכו, נאסרו בהמוניהם, אך הם תרמו תרומה מכרעת למהפכה הגדולה, המשנה עתה את פני ארצות-הברית.
"מרד הביטניקים" דומה לתנועות אלה. מאז קום המדינה לא היתה תנועה כזאת.
השעה היתה עשר בבוקר, ביום השבת, וזהו השעה שבה נחים אנשי הבהימה. אירי לילה עליו.

שיבעת המופלאים

מאת צעירות וצעירים צובאים על בעלי המכוניות, מבקשים טרמפ למיבצע. אין תחבורה אלא חלק מהם.
קל היה להזמין מראש אוטובוסים מיוחדים, או משאיות, הרעיון עלה באת התהייעצויות, אך נפסל מהר, משאיות ואוטובוסים הם סימן לאירגון — ואילו מרד זה אינו מאורגן, והוא בורח מפני כל סימני האירגון.
זהו אחד מסימני ההיכר של המרד הזה, אין הוא רוצה ללכת בדרכי השיגרה. לכן נקבע שלא יהיו שלטים, סיסמות, דגלים. שלא יהיה שום רמיון לפעולות המפלגות השונות, לשיגרה המקובלת שנמאסה על כולם.
לכן אין גם ועד, אין מועצה, אין הנהגה, ההחלטות מתקבלות בהתייעצויות טלפוניות, בשיחות, על-ידי אנשים שאיש לא מינה אותם, ושלא מינו אפילו את עצמם, שכבר איז מנוס משיבה — הרי זו ישיבה אנטי ישיבתית, ללא נציגים, ללא סדריום, ללא קיום רישמי.

לאחרונה פתח "העולם הזה" במדור חדש, שמטרתו לשמש בימה לדיעות השונות מן הדיעות המתבטאות במדור "הנדון", ואף נוגדות להן. מדור זה פתוח לכל איש-ציבור, איש-רוח והוגה-דיעות שיש בפיו השקפה

מעניינת, שיש בה כדי לעורר למחשבה. מובן שכל הדיעות המתפרסמות במדור זה הן על אחריות בעליהן. אין "העולם הזה" משנה את תוכן הדברים או סיגנונם.

בגנותם של איסורי-מגע

"טעמו של קיום יחסים דיפלומטיים אינו הענקת חסד, אלא הפקת תועלת".
וינסטון צ'רצ'יל

למרות ההגדרה הנ"ל, נמשך הנוהג התימהוני של גיתוקס או שלילתם של יחסים כסימן למחלוקת או סתם מורת-רוח. מינהג פולחני זה שייך מבחינה היסטורית לעידן מיוחד בתולדות הדיפלומטיה, כאשר הוותיקן קבע לא מעט את שיגרת החיים הבינלאומיים, שהתנהלו אז במסגרת "הרפובליקה הנוצרית" של אירופה. המושגים הרווחים היו שכר ועונש, לגיטימיות או אי-לגיטימיות, אמונה וכפירה, מוסר וחטא. לימים השתחררה הדיפלומטיה מן ההקשר התיאולוגי, יחד עם עלייתה של מדינת-הלאום החילונית כגורם הקובע ביחסים הבינלאומיים, במקביל לדעיכת כוחה של הכנסייה.

אף-על-פי-כן, רישומיה של הגישה המסורתית, המוראליסטית, לא נמחקו. הם היו ניכרים בגישתם של האבות המייסדים של ארצות-הברית, שחשבו שככל שיש מיעוט של מגע עם מדינות אחרות, במיוחד באירופה, "יבשת המילחמות והדמים", הרי זה משוכנע. בסוף המאה ה-19 קיבל הקונגרס המלצה שלא יהיו יחסים דיפלומטיים עם יותר משלוש מדינות (אנגליה, צרפת ורוסיה). עד סיום מלחמת העולם השנייה, מנה שירות-החוץ האמריקאי 800 עובדים בלבד.

המלחמה, על מוראותיה ועוצמת הסכנות הצפויות לאחריה, הביאה ליד גידול אסטרטגומי של מערכת היחסים הבינלאומיים בעולם. התלות ההדדית של עמים לשבט או לחסד לא השאירה לכאורה ברירה וזלת דריקיום בצפיפות גדולה של מגע. גברה

"הכנסת חגה את סיום המושב בקבלת חוק שכמוהו שום מדינה חופשית לא קיבלה מעולם"

הדוקטרינה המנוסחת על-ידי צ'רצ'יל בפתח המאמר הזה. קיום יחסים אינו מחמאה חרצ-דריית, אלא תועלת הדדית. עם זאת קשה היה להינתק ממיתוסים שאבר עליהם הכלה. ארצות-הברית, שסירבה לקיים יחסים עם ברית-המועצות במשך 18 שנה אחרי מהפכת אוקטובר, החרימה את סין העממית מבחינה דיפלומטית במשך 30 שנות קיומה. שנים רבות סירבה גרמניה המערבית לקיים יחסים עם כל מדינה המקיימת יחסים עם גרמניה המזרחית (דוקטרינת הלשטיין). בדיקת כל הנתונים בסוגיה זו ברוח מחקרית הובילה אותי לקראת המסקנה ש,ספק אם ניתן להציג דוגמה אחת של ניתוק יחסים שהביא תועלת לממשלה שיומה אותו". (הדיפלומטיה החדשה ע' 290).

כאשר השגריר הסובייטי האחרון בישראל, דימיטרי צ'ובאכין, בא ללישכתו בחורש יוני 1967, להודיע על החלטת ממשלתו לנתק יחסים עם ישראל בגלל קיומה של "מחלוקת חריפה", טענתי כי קיומה של מחלוקת הוא דווקא עילה משכנעת לחיזוקם והרחבתם של יחסים דיפלומטיים ולהגברת הררשית. הרי בין מדינות השרויות בהרמוניה מלאה, הדיפלומטיה מסתכמת במסיבות קוקטייל בלבד; מחלוקת היא בגדר של אתגר, לא סוג של אסון. תשובתי היתה שמה שאני אומר הוא "הגיוני", אולם ההוראה שבידו היא לנתק יחסים, ולא כל-כך להיות הגיוני.

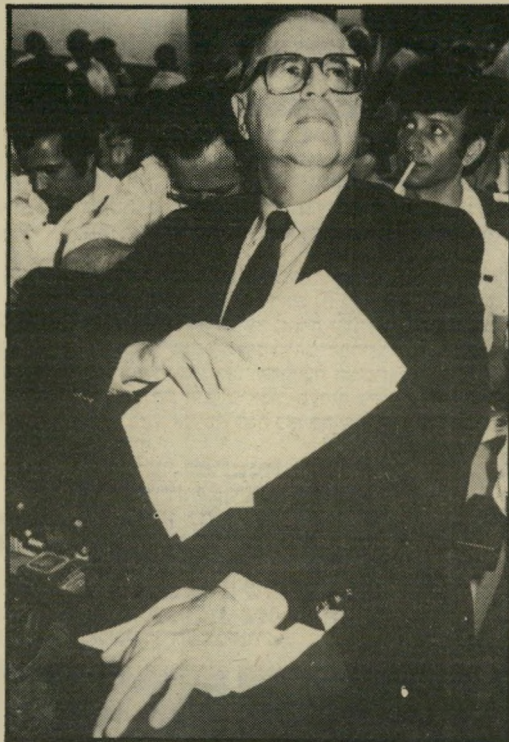
בינתיים התברר, כי הכלל שניתוק-יחסים מתבקש כמנתק וגורם לו יותר נזק מאשר לקורבנו מיעד אינו פוסח גם על מעצמות-על. ברית-המועצות למדה כי על-ידי עירעור האיזון ביחסיה עם מדינות האיזור הזה היא הפקיעה את הזירה הדיפלומטית מידיה והעבירה אותה בחינם לארצות-הברית. ההסדר ההסנני והמסורבל שהיא מציעה עכשיו מעיד על תופעה כללית נוספת: יותר קל לנתק מאשר לחדש. עת לנטוע ועת לעקור נטוע, והעקירה קלה מן הנטיעה.

עם כל היות הצעד הסובייטי מוגבל וקמציני, הרי אין דרך נכונה אלא בהיענות לו. איזולת היא להניח שאפשר להיטיב את מצבם

ולחזק את סיכויי יציאתם של יהודי ברית-המועצות על-ידי "איום" להמשיך במצב הניתוק. שחצנות איננה תחליף למדיניות, וחיוני לדרת מהאשליות המשיחיות שצמחו ממילחמת ששת-הימים ולהכיר בעובדות גיאופוליטיות ומאזני-עוצמה שלא השתנו באופן יסורי עקב קרבות מוצלחים בשנת 1967.

"אין זה חוק למניעת טרור, אלא חוק לטיפוח הלשנות ולהחרפת איבה"

היפוכו של דבר: חיזוק של מגע עשוי לתרום לקידום האינטרס היהודי בברית-המועצות ולשמש לו מגוף מסייע. ההתפתחות החיובית והמבטיחה ביותר השבוע היתה תמורה משמעותית בנוסחה הישראלית כפי שימעות פרס. תחת ההגדרה השלילית "לא תשותף ברית-המועצות במהלך הדיפלומטי עד

שלא תחדש את היחסים עם ישראל", בא ביטוי חיובי לאותו רעיון: ישראל תקבל את השתתפותה של ברית-המועצות אם תביא את מעמדה ליד איזון ושוויון. לא תמיד אפשר לומר כי המוות והחיים ביד הלשון, אך במיקרה הנדון יפה כוחה של אותה סיסמה. ההגמשות של פרס. הנעשות לפעמים כאילו באקראי, ראויות ליותר הערכה משנה וזכות לה בכמה חוגים הקושרים לראשיהם את הכתר של שאיפת-השלום.

והנה פארדארוס: דווקא בשעה שגורמי חוץ במיזרח אירופה ובאפריקה מבקשים את ישראל לפתיחת דיאלוג, גוברת בארץ הנטיה לכרוח מכל מגע מסוג המגעים החיוניים ביותר, אלה שבינינו ובין העם השכן. אניח הצידה לרגע את הבעיה הרישמית של משאומתן. הנוסחות שמציעות ארצות-הברית וירדן, ולאחרונה גם ישראל, פותחות שערים רחבים לכל נציגות פלסטינית שתחשיב מו"מ זה כמטרה חיונית. אחד המיכשולים

לפני השלום הוא הנוהג הקיים בסיכסוך זה — ולא בשום סוגיה בינלאומית אחרת — לבקש מכל צד שיוותר על עמדות-הפתיחה שלו בטרם מו"מ. כל הנוגעים בדבר שגו בפולחן הסמאנטי הזה, הנמשך זה 19 שנה. אנחנו דרשנו מהערכים לרקלם סיסמות לרוחנו: "שלום", "גבולות בטוחים", "מו"מ", "הכרה בזכותנו להתקיים", "ללא תנאים מוקדמים", "חוזה שלום", "מו"מ ישיר". והם דורשים מאיתנו להשמיץ מילות-הצופן שלהם: "נסיגה", "ועידה בינלאומית", "עם פלסטיני", "הגדרה עצמית". עצם הרשימה שהבאתי מגלה כי היענותה של ישראל להם היתה יותר מובהקת מהיענותה לישראל, אך אחרי 19 שנות נרדמים על פני המילונים, מותר לשאול מה יתרון לאדם מכל העמל הזה. מרוע לא נגביל את הכיורור לשאלה פשוטה: היכן להיפגש, מתי, באיזה ררג — ומי יהיו הנפגשים מבחינת יחסם לשלום — ולאלימות? ועידת ז'נווה בשנת 1973 והפגישות בימי אנוור אל סאדאת התכנסו בלי נחשול מתלווה של סמאנטיקה מסבכת. מה גם שאם הצדדים — הישראלי והפלסטיני — יסכימו לשנן את המילים המבוקשות, מן הסתם יוסיף כל אחד את דיכרי "פרשנותו", שיעשו את ההסכם המילולי פלסטר. גם 242 וגם "הגדרה עצמית" פתוחות לפירושים סותרים, הכל לפי מגמת פניו של המפרש. במינהג של ימינו, רשאים נציגי מדינות ועמים "להסכים" לאותו הדבר מילולית, תוך אי-הסכמה סיטונית לגבי משמעותה של "הסכמתם". הטרומ'משאומתן, ומינהג זה הוא ארייכו של המשאומתן — ושל השלום.

הכנסת חגה את סיום מושבה בקבלת חוק שכמוהו שום מדינה חופשית לא קיבלה מעולם, וששום ממשלה ישראלית קודמת לא

"הסנאטור מקארתי צוחק עלינו מקיברו, כי לשיטתו היתה עדנה במדינת היהודים"

היתה מציעה להצבעה. על החוק למניעת "מגע" עם פלסטינים כותב מאור גדול במישפט, הפרופסור ש"ז פלר: "האם נוכל להמשיך לסווג את עצמנו כמחנה המדינות החופשיות אם נגביל באמצעי ענישה את חופש הפרט לקיים סתם מגע עם וולתו, יהיה זה מי שיהיה, ובלבד שלא יהיה למגע כל זיקה לקידום עבריינות?"

אין זה חוק למניעת טרור (לכך החוק הקודם היה יעיל, ללא צורך בתיקון) אלא חוק לטיפוח הלשנות ולהחרפת איבה. יבורכו כל אלה במיפלגתי, ומיפרסם היה גדול, שמצפונם ציווה עליהם לשלול את הטקסט השעוררייתי הזה מעבר לכל ציווי של חובה קואליציונית.

כי למניין המיצוות המחייבות בחברתנו מתוסף איזה דיבר אחר-עשר: "לא תדבר". אל ידבר יהודי עם נוצרי או מוסלמי, אל ידבר יהודי חרדי עם יהודי קונסרוטיווי (ואל ייקבר יחד איתו), אל ידבר צעיר יהודי עם צעיר ערבי — ועכשיו, אל ידבר ישראלי עם פלסטיני, מכל מקום, לא לפני חקירתו על המועצות שהוא רשום בהן והסמינרים שהשתתף בהן והשקפת-העולם שהוא נוקט בה. היכרתי את הסנטור ג'ו מקארתי ממדינת ויסקונסין, את פעולתו וקורבנותיו. הוא היה אבי המושג. אשמה עקב מגע". הוא הביא אנשים חפים ליד התאבדות ומדינה גדולה אל מפתן של פשיטת-רגל מוסרית. הוא צוחק עלינו מקיברו, כי לשיטתו היתה עדנה. דווקא במדינת היהודים!

כאשר סכנה קיומית היתה מרחפת על מדינת-ישראל, היה מצב רוחה רגוע, בטוח, אופטימי, רוי חוזן. עכשיו, כאשר ישראל היא המדינה הקטנה החזקה ביותר בהיסטוריה, היא לוקה בגילויי עצבנות, פחד, וברייחה מבוהלת מזיוו של עולם ומשילטון השכל. לפני שמדינת-ישראל תוכל לצעור הלאה, תצטרך לשוב לעצי מה...

ליל התנועה

פלר מהאוניברסיטה העברית, בהופעתו לפני ועדת החוקה-החוקי-מישפט, שבה פסל מכל וכל את הצעת-החוק וקבע שהיא גרועה אף ממצב של חוסר-חוק, בכלל.

הוא הציע לקבוע לגבי הגיוענות את אותה השיטה הקיימת בחוק נגד הטורף: אירגון בעל מגמות גיועניות יוכרז רשמית כאירגון גיועני, ומאוחז הרגע יהיו החברות בו, הפעולה וההתרחקות למענו וההזדהות עימו פשע פלילי. רכוש האירגון יוחרם, מועדוניו ייסגרו וכל פעולה שלו ולמענו תיאסר.

תחת זאת הוצעה הצעת-חוק שהיא לעג למטרות המוצהרות, אולם בעלי ההצעה, וביניהם אנשים כמו מרדכי וירשובסקי מתנועת-שינוי, רחפו ל-קבלתה בכל זאת, מחשש שמא ייאמר שלא נעשה דבר נגד הגיוענות. כך התגלגלה ההצעה מרחי אל רחי. לבסוף נתקלה גם הצעת-החוק העלוכה הזאת בוטו מוחלט מצד החוגים הדתיים. אלה חששו, בצדק, שמא יסתבר שרבים מריבוייהם וממעשיהם אינם אלא גיוענות במובן הפשוט ביותר של המילה.

רב ראשי בישראל קבע כי לפי ההלכה אסור להשכיר דירות לערבים. רב צבאי הפיץ בין החיילים כרוז שהסביר כי לפי ההלכה יש להשמיר את עמלק, על גבריו, נשותיו וילדיו — וכל חייל הבין כי הכוונה היא לערבים. התנ"ך מספר כיצד גירש עזרא הסופר את הנשים הנכרות. אילו נלמדו פרקים כאלה כחלק מהמורשה ההיסטורית, כתורות וכמע"ש שהיו מוכנים על רקע תקופתם, לפני אלפי שנים — לא היה בהם רע. אך כאשר הם נלמדים כהלכה חיה וכאשר מטיפים להם כמיצות דתיות אקטואליות, הרי זוהי הסתה גיוענית.

הדתיים לא רצו להסתכן על כן תבעו לבטל את הצעת-החוק בכלל, או להכניס בה סעיף המתיר בסירוש גיוענות דתית.

משום כך נדחתה ההצעה על הצעת-החוק שוב ושוב. היא חזרה פעם, פעמיים ושלוש לוועדה, גם ביום השלישי האחרון היה צורך להפסיק את הדיון במליאה פעמיים, כדי לרצות את הדתיים. לבסוף קיבלה הוועדה תיקון סופי. הנוסח, שהונח לבסוף על שולחן

הליכוד התנגד לכל חוק כזה — ובצדק, מבחינתו. יש בליכוד לא-מעט קבוצות ומגמות, שהן גיועניות בעליל. הוא הדין לגבי בעלי-הברית של הליכוד במחנה הדתי. ואילו השותפה העירית של הליכוד — תנועת-התחיה — היא תנועה גיוענית-פאשיסטית מובהקת.

מכזה את שני הגושים האמורים להיות עמודי-התווך שלה, המערך והליכוד. **בין השניים, היה המערך הבזוי יותר.** החרפה התחילה לגבי החוק לאיסור הסתה גיוענית. **כבר מלכתחילה היה זה חוק מביש.**

המערך, מול המצלמה: דראושה, הראל, ארצי, וייס, רמון, ארד, ליבאי, אבן. ביניהם יושבים כמה מאנשי-המערך שתמכו בחוק: אמנון לין, שלמה עמר, ז'ק אמיר. עדנה סולודר, אפרים שלום, שושנה ארבל-אלמוזלינו. למטה, מימין, מצביעים נגד החוק אנשי מפ"ם, ר"ת, ור"ץ. אנשי הרשימה המתקדמת לשלום וח"כ שינוי מרדכי וירשובסקי אינם בתצלום.

במציאות הישראלית, גיוענות אינה יונקת את כוחה מתורה הטוענת לעלינות של גזע אחד ולנחיתות שאר הגזעים, כמו התורה הנאצית. הגיוענות הישראלית יונקת את כוחה מהתנ"ך. אות לאומנית וקנאות דתית, "אתה בחרתנו" והטוב שבגויים — הרוג.

גיוענות

דחית מותרת

אילו רצו כאמת לשים קץ לגיוענות, היתה הדרך פשוטה. הפיתרון הוצע עליידי גדול המומחים לחוק ה-פלילי במדינה, הפרופסור שניאור זלמן

נאמר לו כי מאיר כהנא עומד להצביע בעד החוק נגד הסתה גיוענית, התברר אכן: "זה כאילו קאזאנובה הצביע בעד הדיבר השביעי!" אולם אכן לא צדק. קאזאנובה יכול היה להצביע בשקט בעד הדיבר השביעי, אילו עבר הדיבר שיפוך קל. כמו החוק לאיסור הסתה גיוענית.

מאיר כהנא יושב במושב, כולו זורח משימחה וזרנות, והרים להצביע את שתי זרועותיו, כשבשתייהן פשוטות האצבעות כאות וי, אות הניצחון.

"אני מזהיר אותך" קרא לעומתו היור, שלמה הילל, כשהוא רותח מזעם, ואולי גם מבושה, "אם לא תצביע

קומץ האמצעים ההצבעה הלפני-סופית על החוק לאיסור מיפגשים עם אנשי אש"ף. ספסלי-הליכוד, שאינם נראים בתצלום, מלאים כמעט עד אפס מקום. מושבי המערך (מול המצלמה) ריקים ברובם. רק קומץ מאנשי המערך נוכחים. בתצלום: אנשי-המערך המצביעים נגד החוק מרימים את ידיהם. מימין (בספסלי

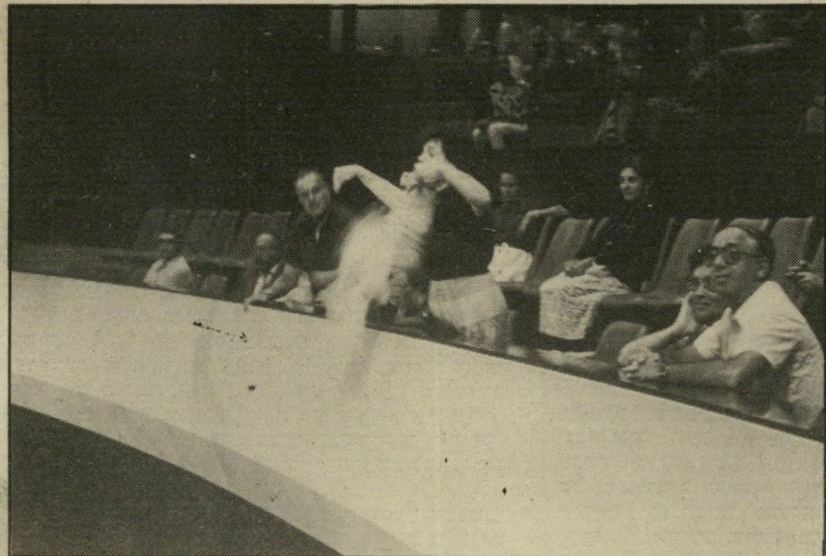
למשל: אילו נמחקה המילה "לא", ונתורה רק המילה "תנאף". זהו בדיוק מה שקרה לחוק זה. ב-10 השנים שבהן כיהנתי בכנסת, ראיתי את הפרלמנט הישראלי בכמה מימיו הגדולים, וגם בכמה מרגעיו המבישים ביותר. אך מעולם לא ראיתי אותו במצב כה שפל ומושל. עלוב ובזוי כמו בשיבה המאראתונית שהתחילה ב-3 אחר-הצהריים ביום השלישי, ה-5 באוגוסט 1986, ושהסתיימה אחרי השעה 3 בבוקר של יום המחרת.

החרפה היתה כה צורבת, עד כי אין היא מכזה את הכנסת בלבד. היא מכזה את כל הרמקוטיה הישראלית. היא

כראוי, אני אוציא אותך מן האולם!" הערה זו לא נרשמה, משום-מה, בפרוטוקול הישיבה. כהנא הוריד זרוע אחת, והצביע כרגיל, אך הוא המשיך לצחוק בכל פה, כשהוא לועג לכנסת כולה. **הוא צדק, כי רגע זה היה רגע של ניצחון.** חוק שהומצא במיוחד כדי לרסנו ולחסלו הפך סמל לניצחונו, סמל לאפסותם ולעליבותם של אויביו.

כן, תנאף!

שעה קלה לפני כן, במיזנון הכניסת, התברר אכן אכן, כאשר

ובו סיסמה שאיש לא הצליח לקרוא אותה, מפאת מהירות הפעולה (בתצלום מימין). הסדרנים זנקו לעברה. קרעו את השלט מידיה והובילו אותה החוצה (בתמונה משמאל). תצלומים אלה מטושטשים, בגלל האור הגרוע באולם. באותו זמן לא נכחו צלמים אחרים.

תקרית חמורה שהועלמה כמעט כליל בכל כלי-התיקשורת, אירעה באמצע הוויכוח על חוק-הגיוענות. פעילה של התנועה הפמיניסטית, אסתר עילם, שהצליחה לתפוס מקום באמצע יציע-המכובדים, קמה לפתע ופרשה שלט-בד,

המליאה תוך כרי הדיון עצמו, אמר: פירסום ציטוט מתוך כיתובי-דת וסיפרי-פילה, או שמירה על פולחן של דת, לא יראו אותם כעבירה... ובלבד שלא נעשה מתוך מטרה להסית לגזענות."

● אינקוויזיציה

כשרה

ל ילד הבין כי בכך התהפך החוק על ראשו.

תחת להיות חוק נגד כהנא, הוא הפך חוק המעניק לגיטימציה גמורה לכל מעשי כהנא. שהרי כהנא הוא רב, חובש כיפה, ומסתמך בכל מעשיו על ההלכה, תוך ציטוט מכתיב-דת ומסיפרי תפילה.

כן עושים גושאמונים ורוב הגופים הפאשיסטיים האחרים במדינה.

מבלי לנקוף אצבע, תוך כדי ישיבה מן הצד וגיהוך, ניצח כהנא.

מלאכתו של הרשע נעשתה בידי אחרים — ראשי המחנה הדתי. ולא במקרה. מחנה זה לא הסתייג מעולם מה"רב" כהנא, ולא שלל את סמכותו כרב. להיפך, לא מכבר, בעת עצרת הפגנה בחיפה, הסכימו כל ראשי המחנה הדתי, וביניהם ח"כ אברהם שפירא, לשבת על כימה אחת עם כהנא, והתייחסו אליו כאל אחד משלהם.

בתום הישיבה נשא הרב יצחק פרץ נאום מתקתק, תוך גילגול עיניים השמימה, והעלה על נס את האופי האנטי-גזעני של הדת היהודית. הוא הביא לכך ציטוטין ותימוכין, כולם נכונים, שבאו להוכיח כי יש בדת ה' יהודית מגמות הומאניסטיות מובהקות. הדת היהודית התפתחה במשך אלפי שנים, ויש בה מגמות שונות וסותרות. החל במגמות הומאניסטיות מובהקות (מעשה ידיי טובעים בים ואתם אומ' רים שירה) ועד לגזענות חשוכה ביותר (המבדיל בין קודש לחול, בין אור לחושך ובין ישראל לעמים). שפך חמתך על הגויים אשר לא ידעו."

במציאות הישראלית הולכת וגוברת במחנה הדתי המגמה הגזענית האפלה. דווקא הח"כים הדתיים עצמם הוכיחו זאת, כאשר יצאו מגדרם כדי למנוע, או לפחות לסרס, כל חקיקה אנטי-גזענית.

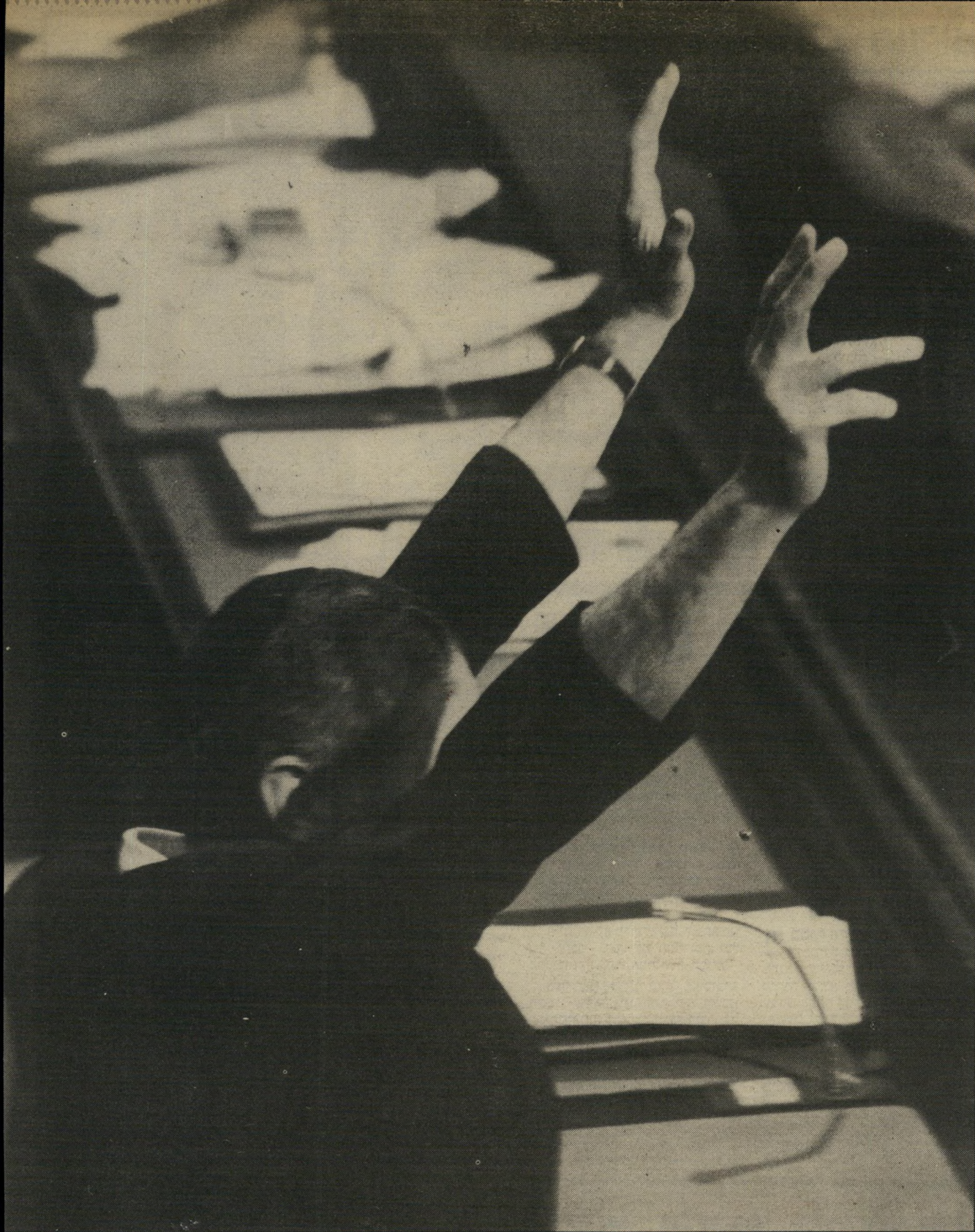
נאומו של השר יצחק פרץ היה מגוחך, כאשר בא אחרי מאמציו שלו ושל חבריו להר-סיף לחוק סעיף שנועד לתת חסינות לגזענות בשם כיתבי-דת וסיפרי-פילה. שהרי אלמ' לא הכילו כתבים וספרים אלה קטעים גזעניים מובהקים. המ' שמשים בסיס להטפה גזענית, לא היה כלל צורך בסעיף כזה.

במעשה זה אישרו ראשי הדת בישראל רישמית כי יש בדת היהודית מגמות גזעניות מובהקות, היכולות לשמש צידוק גיבוי למאיר כהנא, לגושאמונים ולדומיהם.

העם היהודי סבל במרוצת הדורות דווקא מגזענות דתית הרבה יותר מאשר מגזענות חילונית.

אדולף היטלר אומנם היה גזען חילוני מובהק, והואה באה על היהודים בלבוש חילוני. אולם האני קוויזיציה הספרדית היתה תופעה תחת מובהקות, והתבססה כולה על ציטוט מתוך כיתבי-דת וסיפרי-תפ' לה', כגון הטענה כי היהודים רצחו את ישוע, כן-האלוהים. כל הפוגרומים, החל בשחיתת היהודים בידי הצלבנים בגרמניה ועד הפוגרומים של חמלניצקי ופטליורה, ינקו מהסתר גזענית דתית. הטענה כאילו הקנאות היהודית יי' גזענית, מפני שהיא מאפשרת לגוי להתגייר, דומה לטענה כי האני קוויזיציה לא היתה גזענית מפני שניתנה לכל יהודי האפשרות להתנצר, תחת להישיר על המוקד.

אנשי הליכוד והרתיים לא הסתפקו בסירוס החוק ובהענקת לגיטימציה גמורה לכהנא. הם הוסיפו בהצעת

רגע הניצחון: מאיר כהנא מרים שתי ידיים להצביע בעד "חוק הגזענות"

הפלייה על רקע גזעני או כל נושא מעשי אחר.

● טירוף פרלמנטרי

תחת למשוך את ידם ממעשה חקיקה גזעני, אחרי שהפך לחיקוק גזעני, המשיכו רוב אנשי המערך לדחות אותו קדימה. אנשי הליכוד והדתיים ישבו ושתקו, כהנא נהנה בגלוי, ואת הנאומים היחידים בזכות החוק נאמו אנשי-המערך: אמנון לין, לשעבר מושל קולוניאלי מטעם מפא"י, ושבח וייס, שהתמחה בטיהור שרצים. עלה עליהם השר משה שחל, שהפך את עצמו לפטרון החוק. כל הנאומים בעד ונגד הצעת-החוק נגאמו לפני אולם כמעט-ריק, למרות העובדה שהיו כבניין קרוב ל-100 חברי-כנסת (לכסוף הצביעו 57 בעד

החוק, 22 הצביעו נגדו ו-7 נמנעו). הם לא טרחו להיכנס לאולם. במיסדרונות ניתן היה לראות גוש בחבריי-כנסת רבים שהס' תובכו כשהורורים. הודעת כהנא נא שיצביע בעד הצעת-החוק

— בתום נאום מנומק ומפורט, ואחרי שביטל בעצמו את כל ההסתייגויות שהגיש קודם לכן — גרמה להם להתעורר לפתע, ברגע האחרון ממש.

איך אני יכול להצביע עם כהנא? התקומם בקול רם, כמיסדרון, אחד מחבריי-כנסת החשובים של הליכוד. אל תצביע בעד! הצעתי לו.

איך אני יכול? קרא, כמעט ביבבה. כבניין כולו לא היו תריסר חבריי כנסת שתמכו באמת בהצעת-החוק בצורתה הסופית. כמעט כל המצביעים בעדה שללו אותה בליבם.

איך זה קרה? איך נכנסה בסרלמנט שלם רוח של טירוף קולקטיבי, מין דיבוק פרלמנטי טרי, המביא אותו לחוקק חוק ססול ונלזו גם בעיניו שלו עצמו?

מלבד התופעה האירציונלית של טירוף-מערכות, המביא מוסר לפעול כניגוד לכל הגיון אך ורק בגלל האירציה, היו לכך שתי סיבות — אחת תמימה, אחת זדונית:

● הן שסברו כי "צריכים לחוקק משהו נגד הגזענות", שהציבור לא יבין אם נבטל את הצעת-החוק. בראש המחנה הזה עמד שלמה הילל, יו"ר הכנסת, שהיה הדוחף העיקרי לחקיקה בשלב זה. להילל היה חשוב "הכבוד" הכבוד של הכנסת" חייב חקיקה כלשהי. הוא לא היה מסוגל לתפוס כי הוא מוציא מתחת לידיו דבר-תועבה. (המשך בעמוד 28)

המשך המונוולוג נער ג'ון דמיאניוק

לא היה לנו זמן לברר איתם פרטים. הם מיהרו לקונסוליה הגרמנית ברטי. רויט.
למחרת החלטנו לצלצל לשם בעצ' מנו. היה עוד יותר מוזר. אף אחד לא ירע מהביקור אצלנו. אף אחד לא ירע על מה אנחנו מרברים.
לא ירענו מה לחשוב. לא חשבתי שזאת היתה מתיחה. על לוחית הלימוזינה היה מיספר דיפלומטי, וחוז' מזה — מה פיתאום שימתחו אותי? בסוף הגעתי למסקנה שבטח טעו

חרר-שינה קטנטן, מיטבה וחרר- מגורים.
יום אחרי שהגענו כבר הלכתי לע' בודה. בקושי דיברתי אנגלית. ידעתי רק כמה מילים.
כמפעל עברו עוד אוקראינים, וכמה פולנים. הם עזרו לי להשתלב, הסבירו לי מה צריך לעשות, תירגמו לי.
וזה התחילה לחפש עבודה. היה לה קשה למצוא. לידיה היתה עוד תינוקת. היה מאוד קשה להשיג בייביסיטר.

" יכולתי לבנות בנקל. אבל אני סירבתי!"

בבן-אדם. נרגעתי. אחרי שבוע היו פיתאום כל העיתונים המקומיים מלאים בסיפורי "איוון האיום". קראתי את הסיפורים בעיתונים, והבנתי שמדובר במשהו רציני. רק אז נעשיתי מודאג. התחלתי לחשוב מה לעשות. חשבתי ללכת למחלקת-ההגירה ולשאל שם מה העניינים. זאת המחשבה הראשונה שחלפה בי. שם יכולתי להסביר מי אני ואיפה הייתי בזמן המלחמה. אחרי כמה ימים — זה כבר היה בתחילת 1977 — הביאו לי את הניירות עם ההאשמות נגדי.

מפקד-כלא חן כוכבים ומזלות

מופתע. הוא דבק בגירסתו ואף גרס כי לדמיאניוק לא היתה כל סיבה להמציא סיפור שכזה. הוא סיפר זאת דרך אגב, בתוס'לב. ומכיוון שאינו רואה סיבה אנשים ביום אלא רק אדם שם בשבוע — יש להניח, שהוא שם לב לפרטים, ואלה מקבלים חשיבות חסרת פרופורציות לגביו. לו עצמו, התעקש אוקר- נור. אין שום סיבה שבעולם להמציא סיפור שכזה. מוזר.

עברתי עשר שעות ביום, חמישה ימים בשבוע. לפעמים עברתי שישה ימים. חוץ מזה עברתי הרבה בגינה. גידלתי ירקות בחצר האחורית של הבית. אהבתי לעסוק בזה במיוחד.

איש ואשה בלימוזינה

ב בסוף 1976 עצרה באחד הימים לימוזינה גדולה ליד הבית. יצאו ממנה איש ואשה צעירים. לא הבנו שזה מיועד אלינו. מה פיתאום? ורה ואני עמדנו בפתח הבית. הם דיברו על איזה מישפט שנערך בגרמניה. הם רצו לדעת אם אוכל לטוס לשם ולהעיד במישפט.
הם התנהגו בצורה מאוד מוזרה, מיסתורית, לא הבנתי כלום. הייתי מופתע. לא, לא מופתע — מופתע. דיברתי על כך עם ורה. חשבנו, חשבנו, ולבסוף החלטנו שמכיוון שלא מסרו לנו פרטים — אני לא נוסע.

לבסוף — אחרי חיפושים רבים — היא מצאה עבודה בבית-חרושת לרבי רייתאורה. היא עבדה כל השנים קשה, כפועלת.
שנינו עברנו קשה מאוד. לא הרווחנו הרבה כסף. עברנו לשכונה שבה גרו הרבה אוקראינים. לכן דיברנו אוקראינית. עד היום האנגלית שלי לא טובה.

היינו רווקא מרוצים שם. לא שכחנו מה עזבנו מאחורינו באירופה. כל החורבו הזה אחרי המלחמה, המוות. מצד שני, היינו קצת מאוכזבים. חשבנו שיהיה לנו יותר קל. חשבנו שנעשה יותר כסף. כך תמיד דיברו על אמריקה.
רכשנו הרבה חברים. בעיקר היו לנו חברים מכנסיות ולדימיר הקדוש. וזה אחת הכנסיות האוקראיניות הגדולות בארצות-הברית. היא נמצאת בעיירה סווייהילס ("שבוע הגבעות") שליד קליבלנד.
אני אדם דתי.

מה קרה לכוכב?

ביום-השבת שעבר צילצל מרק אוקונור, פרקליטו של ג'ון דמיאניוק, לביתו של מפקד כלא-רמלה, פרץ חן, השוהה בי ימים אלה בחופשה. אוקונור ב' קש לבקר את מרשו ונענה בחיוב.
הוא לקח עימו את גיליון העולם הזה. שבו פורסם הראיון עם אשתו ובתו של העציר, והגיע לכלא-רמלה, פרץ חן, השוהה בי ימים אלה בחופשה. אוקונור ב' קש לבקר את מרשו ונענה בחיוב.
הוא לקח עימו את גיליון העולם הזה. שבו פורסם הראיון עם אשתו ובתו של העציר, והגיע לכלא-רמלה, פרץ חן, השוהה בי ימים אלה בחופשה. אוקונור ב' קש לבקר את מרשו ונענה בחיוב.
הוא לקח עימו את גיליון העולם הזה. שבו פורסם הראיון עם אשתו ובתו של העציר, והגיע לכלא-רמלה, פרץ חן, השוהה בי ימים אלה בחופשה. אוקונור ב' קש לבקר את מרשו ונענה בחיוב.

הייתי אסירת-ודה למכר שלנו מאנדיאנה. העבודה אצלו היתה קלה, יחסית לחקלאות שבה הורגלתי באוקראינה. הוא גם האיש שאיפשר לנו כניסה לארצות-הברית. לא שכחנו לו את זה עד עצם היום הזה.
כשהתחילו הפירסומים נגדי, הוא יצר מייד קשר. שאל איך אפשר לעזור. הוא לא האמין למה שנכתב. הרי הוא הכיר אותנו מהתחלה בארצות-הברית. בכל זאת החלטנו לעבור לקליב' לנדר, כי באנדיאנה לא הרווחנו כמעט כסף. המעסיק שלנו באנדיאנה אמר לנו: "יש לי מכונית ישנה מדרג סטור דיבייקר. קחו אותה. תשלחו לי את הכסף עבודה, מתי שיהיה לכם אפשרות לשלם..."

דמיאניוק בהגיעו לישראל. עד הרגע האחרון לא האמנתי!

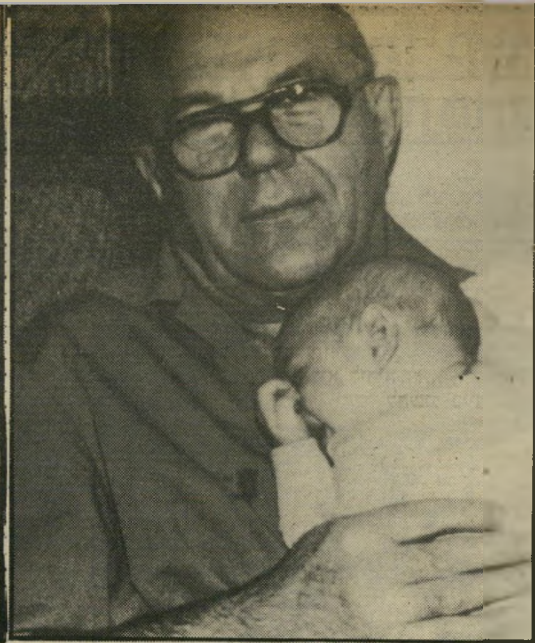
היה לנו שם חבר. אחרי זה חשבנו על ארצות-הברית. כולם דיברו אז על ארצות-הברית — כמה קל שם. נסענו באונית ליברטי. זאת היתה נסיעה ארוכה וקשה. אשתי חלתה בדרך.
כשהגענו סוף-סוף לארצות-הברית, הציע לנו מכר שלנו לבוא לעבוד אצלו. היתה לו חווה במדינת אינדיאנה. הוא גם היה זה שאיפשר את כניסתנו לאמריקה.
נסענו אליו, והתחלתי לעבוד כאיכר בחווה שלו. ורה טיפלה אז בבתי הבכורה, לידיה, שנולדה עוד בגרמניה. אחר שלוש שנים נעזמות שם, צילצל אליי פיתאום חבר שלי מתקופת השבי באירופה. הוא התגורר בקליבלנד, והודיע לי בטלפון: "אני עובד בתברת-המכונות פורד. בוא, הצטרף אליי!"
הייתי אסירת-ודה למכר שלנו מאנדיאנה. העבודה אצלו היתה קלה, יחסית לחקלאות שבה הורגלתי באוקראינה. הוא גם האיש שאיפשר לנו כניסה לארצות-הברית. לא שכחנו לו את זה עד עצם היום הזה.
כשהתחילו הפירסומים נגדי, הוא יצר מייד קשר. שאל איך אפשר לעזור. הוא לא האמין למה שנכתב. הרי הוא הכיר אותנו מהתחלה בארצות-הברית. בכל זאת החלטנו לעבור לקליב' לנדר, כי באנדיאנה לא הרווחנו כמעט כסף. המעסיק שלנו באנדיאנה אמר לנו: "יש לי מכונית ישנה מדרג סטור דיבייקר. קחו אותה. תשלחו לי את הכסף עבודה, מתי שיהיה לכם אפשרות לשלם..."

(דמיאניוק נפל בשבי הגרמנים וגויס לצבא-וולאסוב, שביקש להילחם בסובייטים).
הנאצים הבטיחו לנו כלי-נשק. הב' טיחו אבל לא קיימו. אולי פחדו שנלי- חם בנשק. זה היה כבר ב'1945, לקראת סוף מלחמת-העולם השנייה.
הנאצים הפסידו את המלחמה. לא היה מי שישמור עלינו. יחידת-וולאסוב וזה מיוזמה. תחת להילחם ברוסים — נלחמו בנאצים. בטח יש הוכחות! זה ידוע בהיסטוריה: המלחמה נגמרה. האמריקאים נכנסו. היחידה שלנו הלכה אחריהם, הגענו לצ'כיה. עברנו שם בחווה. אחר-כך, העבירו אותי למחנות של עקורים בגרמניה — מחנות של אנשים שלא היה להם לאן ללכת. בנובמבר 1945 פגשתי את ורה אשתי, בלאנדהוט שבגרמניה. כעבור שנתיים נישאנו.

קרטון סיגריות במקום שכר

ל אנדרסוהט היא עיירה קטנה במערב-גרמניה. עברתי עבור הצ' בא האמריקאי. בעיקר נהגתי במשאיות גדולות. שהובילו לצבא סיגריות ועוד מוצרים. ליחידה הזאת קראו "גודרדי" העבודה של הצבא. קיבלתי עליך ציון מיוחד מהצבא.
עברתי כך שלוש שנים. בתמורה קיבלתי קרטון-סיגריות לשבוע. הייתי צריך למכור את הסיגריות תמורת כסף ואוכל. זאת היתה עבודה מתישה.
ב'1951 מילאתי תפסי-בקשה להי' כנס לארצות-הברית.
מאז סופה של המלחמה רציתי לעזוב את גרמניה. החיים שם אחרי המלחמה היו קשים מאוד. הכל היה חורבות.
בהתחלה חשבנו להגר לאוסטרליה.

"אני אדם דתי"
ה גענו לקליבלנד. החבר שלנו הכין לנו דירה קטנה. היא כללה

ורה דמיאניוק בישראל

ג'ון דמיאניוק ונכדו באמריקה

אני לא יודע מה יקרה לי עכשיו

התעוררתי. מרק עומד אותי, ועזרה גם העובדה שסתר כמה עדויות. לכן כליך הופתעתי כשעלה ה עניין של ישראל. ישבתי יותר משנה בכלא במיסורי — תנאים אינדיבידואליים, בלי טיפ-טש. במשך כל אותם חודשים דיברו ודיברו על האפשרות שיסגירו אותי לישראל, ולא האמנתי. הרי מרק מצליח להוכיח לאט-לאט שזה לא נכון, הסיפור נגדי? יום לפני שהעלו אותי למטוס עוד לא האמנתי שאגיע הנה. זה נראה לי כליך סופי, לעזוב את המישפחה מאחור. במיוחד את אשתי, שהיא מאוד חולה ועוברת כליך קשה. כל הזמן ניסיתי לעודד אותה ואת הילדים, שלא יסגירו אותי. שמשוה יקרה. עד היום של ההסגרה עוד חיכיתי. שום דבר לא קרה. אני פה, ואני לא יודע מה יקרה איתי.

שטענו שתעודת הזהות מזויפת. בינתיים, ישבתי בבית, טיפילתי בגינה. עכרתי שעות בגינה. זה קצת עזר לי. הלכתי הרבה לכנסיה, המשכתי להיפגש עם חברים. חיכיתי עד שמרק ימצא משהו. מרק נסע לגרמניה לפגוש שני עדים שהעידו נגדי. אחד מהם — אוטו הורן — היה בטרבלינקה ונאשם בשריפת גופות. הוא לא שילם על-כך בשיבה ככלא. לא יודע פרטים. הוא אחד מאלה שאמרו על התצלום: "זה נראה לי איזוואן". הוא גר בכרלין המערבית. מרק הפתיע אותי בביתו. אחר-כך סיפר כמה הוא היה מבוהל. הוא התחנן לפני מרק: "הבחורה שלי צריכה להגיע. בבקשה, אל תזכיר לפניה את המילה טרבלינקה. היא לא יודעת דבר..." הוא היה כליך מבוהל, עד שהורה שהוא לא יכול לזהות אותי כ"איזוואן".

הוא עורר-דין טוב. כולם התפעלו ממנו בהתחלה. השנה כבר היתה 1982. התחילו לדבר פיתאום על הסגרה לרוסיה. ליריה בתי הבכורה, התקשרה אם מרק (אוקונור, פרקליטו הנוכחי). מאז הוא לא עזב אותי. הוא קילקל את החיים שלו, חייהם משפחה שלו, בגללי. הרגשתי ברע — לא היתה לי כבר אחרות. רמזו לי שאני יכול לברוח מהארץ. בעצם רצו להיפטר ממני, אני חושב. לא הסכמתי. אני חף מפשע! איימו עליי כמה פעמים שישלחו אותי לרוסיה. שם — אם אני לא "איזוואן" — יש נגדי גורדין מוות, כי לא יריתי לעצמי כדור בראש, כשלקחו אותי בשבי במלחמה. בשביל ההסגרה, היו צריכים להש" תמש שוב בהוכחות שעלו במישפט. מרק עירער עליהן. הוא מצא מומחים

מתוך לקליבלנד? לא חושב שמי שהו ידע מזה. לא הביאו את העדים לאולם המישפט, כדי שיהיו אותי, כמו שעשו אצל פרדנקו ההוא. אותו פרדנקו שככלל לא הכיר אותי, ואני לא אותו! רק מיישראל ויהו אותי. זאת היתה תמונה מ-1952. כמה שנים אחרי המלחמה. תמונה לא ברורה. איך אפשר לזהות מישוהו כך? ביקשו מהרוסים שיעזרו. הם שלחו צילום של תעודת זהות נאצית. הם טענו שהיא שייכת לי. האמריקאים לקחו מומחה, שטען שהתעודה נראית לו מקורית, ושזה אני. אני מעולם לא ראיתי את התעודה הזאת לפני כן. הכל נחת עליי מכל הכיוונים. לא היה לי מושג מה קורה. איך קורה ולמה. כיום אני מבין שעורר-הדין שלי סתם נהנה מהפירסום, ולא עשה את עבודתו. בסוף המישפט נדהמתי. שמעתי את העורר-דין שלי מתחנן לפני השופט. הוא ביקש רחמים, אמר שאני איש טוב, איש מאמין. תחת להוכיח שזאת טעות, ושאיני הוכחות נגדי — הוא ביקש רחמים! המישפט הסתיים. השופט אמר: "לא אחליט היום!" אחרי שלושה חודשים הוריעו לי שלוקחים ממני את האחריות האמריקאית. כך החליט השופט.

אל תגיד "לבחורה!"

הייתי מאוד מוסתע. הרגשתי שאני שום הוכחה רצינית נגדי. עשינו התייעצות מישפחתית. העלינו הרבה רעיונות. לבסוף החלטנו שעורר-הדין שלנו ינסה לתקן את טעותיו ויפנה לבית-המישפט העליון. זה עלה לנו הון-התעופות. עורר-הדין לקח הרבה כסף, ומאיפה היה לנו? הבקשה שלו היתה כליך גרועה, עד שבית-המישפט לא רצה לדרון ככך. רק אז הבנתי שאני צריך למצוא לי עורר-דין אחר. הבנתי עד כמה שטעיתי. מעניין, כולם אמרו לי שמורטון

הלכתי להתייעץ עם אחרים מהק הילה האוקראינית. עוד לא הבנתי מה קורה. אבל הם התעקשו שצריך לפנות לעורר-דין. אני דווקא רציתי ללכת לבד ולהשיב, כי אחרי הכל, זאת טעות. במשך ימים חיפשתי עורר-דין בקהילה. כך זה לא היה עולה לי כסף. הקורבנות צילצלי אל כולם. אחד אחר השני הם התחמקו ממני. ברחו מהמיקרה. יכול להיות שהם פחדו מהקהילה היהודית. בינתיים פירסמה העיתונות יום יום דברים נוראים נגדי. התחלתי לדאוג באמת. בסוף מצאתי עורר-דין כושי. היפנו אותי אליו, כי אמרו לי שהשופט ב' מישפט שלי, פרנק בטיסטה, הוא לוחם ידוע נגד הגזענות. אמרו שזה יכול לעזור. השופט יהיה יותר בעדנו בגלל זה.

לעורר-הדין קראו ג'ון מורטון. הוא היה בעצם עורר-דין פלילי, אבל הסכים מייד לעזור לי. היום נראה לי שהוא אפילו שמח על הפירסום של המיקרה.

"יכולתי לברוח בקלות"

התחילו לחקור אותי. זה היה עדיין ב-1977. לא, לא עצרו אותי. הייתי חופשי. אילו רציתי — הייתי יכול לברוח בקלות. אבל למה? ידעתי ששהאשמות נגדי אינן נכונות. בעיקר שאלו אותי שוב ושוב: "תגיד לנו איפה היית — כל מקום שהיית בו ב-1939 עד עתה. אנחנו רוצים לדעת הכל!" כך שאלו אותי המון פעמים. לפתע הכל נפסק. נעשה שקט עד 1981. התיק לא נסגר, אבל אני לא הרגשתי בכלום. עשו כל מיני דברים מסביבי: עורכי-דין החליפו מיכתבים, מיסמכים, היו טלפונים. אבל אני לא שמעתי מבר דבר. עד שהתחיל המישפט של פאדור פרדנקו בפלורידה. זה האיש האחר בתצלום המפורסם. התצלום שעל פיו זיהו אותי אליהו רוזנברג ועוד אנשים מיישראל, כ"איזוואן מטרבלינקה". רוזנברג, כך שמעתי, לא אמר: "איזוואן האיום" אלא "איזוואן מטרבלינקה".

לצורך המישפט שלו הוטסו אליהו רוזנברג ועדים אחרים. השופט במישפט שלו, נורמן רוטגר, אמר: "אני לא מאמין לעדים האלה!" הוא זוכה בגלל זה. אם כי הודה שהיה שומר בטרבלינקה. אף אחד לא הוכיח שהוא רצח מישוהו. לכן זוכה. מה שחשוב לי הוא שהוא היה שם! אותי לא ביקשו להעיד שם, אבל פרדנקו אמר שאינו מכיר אותי! הוא היה שם, והוא לא מכיר אותי! אחרי הוכחי הופעל לחץ של הקהילה היהודית. היה עירער לבית המישפט העליון. לחצו לשלול ממנו את האחריות. אני עקבתי אחרי כל זה, מחוסר כרייה. אמרו: "צריך לשלוש ממנו את האחריות, כי הוא שיקר, לא אמר לנו שהיה בטרבלינקה!" לקחו ממנו את האחריות והטיסו אותו לרוסיה.

הרוסים שלחו תעודה

שבעים אחרי שגמרנו איתו, חזרו אליי. זימנו אותי למישפט. אותם העדים שהיו במישפט של פרדנקו הובאו לקליבלנד. זה היה מפתיע. עורר-הדין שלי לא היה מוכן למישפט. לא יודע למה. לא יכול להסביר את זה. המישפט קיבל פירסום. התחילו לעשות צרות למישפחה. למרד להם את החיים. זה לא היה משהו מאורגן. שאלו את הבן שלי. "אתה הבן של איזוואן האיום?" או שהעירו על זה כל מיני הערות בעבודה של אשתי. נאלצתי להפסיק לעבוד. בעצם פרשתי לגמלאות, אבל לו לא המישפט — אני לא בטוח שהייתי פורש. המישפט נמשך שישה שבועות. בקליבלנד זה תפס את הכותרות הראשיות בעיתונות.

איך נערך הראיון הזה?

ברילב
בירור רציני

דמיאניוק. חן המרוג. בצדק, שקל שלא לשוב לתפקידו בתום חופ-שתי השנתיים. בינתיים, הסתבר שדרגתו ה- חדשה — גונדר-מיטל — אכן אושרה. מקורות בכירים במישפט טרה טרחו להודיע לי, שאין אמת בפירסומים כאילו סיים שרות בתי-הסוהר את החקירה בעניין. החקירה נמשכה, ואין לשכוח שנציב שרות בתי-הסוהר, רפי סוויסה, נמצא בחול. סוויסה הוא שאיפשר לי בשעתו לראות את צבי גור. בעיקבות זה הוציא את צבי המישטרה הוראה שאין לראות אסירים בין כותלי בית-הסוהר. אסור זה הוא רק אחד מחומות-האסורים הגבוהה המקיפה את דמיאניוק. לכן מנסים לשרב את שמו של סוויסה לפרשה. סוויסה התנסה לאחרונה בנסיונות גרועים יותר. פרקליטו של דמיאניוק, נציגי העיתונות הזרה התנפלו עליו ביום הרביעי בשלל שאלות: האם ידעת על הכתבות מראש? האם היתה לך יד בביצוען? איך הן נעשו? מי עזרו מתוך המערכת? האם זה נכון שראו את הכתבת בכלא לפני חודשיים? ועוד ועוד.

אוקונור, שוחרר-מיטל מושבע, שמר על חיוך סתום והוסיף ערפל-קרב. ביום החמישי בבוקר ביקש לבקר את מרשו ונענה. להפתעתו הרבה. בשלילה. את מפקד-הכלא. השוהה בחופשה. כבר לא הצליח להשיג אחרי כל הרעש. הוא שקל לפרסם על-כך הודעה לעיתונות. שמונעים ממרשו את הזכות הבסיסית של מגישה עם פרקליטו. אחרי מחשבה שניה החליט להוסיף על סימני-השאלה הרבים בפרשה. ולהיעלם עוד באותו היום מהארץ. תחילה נסע לכלא-מלה. לא ברור אם הורשה לבקר את דמיאניוק או לא. עוד באותו הערב המריא לחול. כשהוא מרוצה למדי מהמיסתורין שיצר סביבו. בניגוד לפירסומים, לא המריא אוקונור לטרבלינקה. לחפץ עדויות שיחזקו את טיעונו. אלא לארצות-הברית. פחות מיסתורי — יותר מהחיים.

מה אירע מאז פירסומו של החלק הראשון של מונולוג זה מעל עמודי העולם הזה בשבוע שעבר? מייד עם הפירסום הראשון על הכתבה ביום השלישי (בתוכניתו של גבי גזית ברדיו) החל רעש גדול. לצערי, רוב העניין היה סביב השאלה כיצד התבצע הראיון, ומי סייעו בידי — ולא בשאלת השאלות: האם האדם הכלוא בישראל מזה חמישה חודשים הוא "איזוואן האיום" או לא? בשלל ה- פניות שהופצות, לא שמעתי אפילו פעם אחת את השאלה — האם יש אף סיכוי קלוש ביותר שישראל טעתה בכתובת? שאלה שגם לי אין תשובה עליה. עיקר ההתעניינות הסנסציונית היתה ב"איך", ולא ב"מה". שר-המישטרה, חיים ברילב, רגז במיוחד על הכתבות והודיע לי שיהיה על כך בירור רציני! אילו היטיב להבין את עולם-התיקשורת, היה ברילב תופס שגם אילו היה מוסיק עוד שתי מצלמות-טלוויזיה וחמישה שומרים לצוות-האבטחה של דמיאניוק — היה נמצא עיתונאי שהיה עוקף את הכל ומשיג את מבוקשו. מי כמו שר-המישטרה צריך לדעת את חוקי-המישחק של "שוטרים וגנבים". רצה הגורל ובאותו היום שבו פורסמה הכתבה — היום השלישי — חתם ברילב על העלאתו בדרגה של מפקד כל-א-מלה. פרץ חן. מדרגת סגן-גונדר לגונדר-מישנה. חן הובא לכלא. הנחשב כקשה ביותר. מכלא באר-שבע. אחרי שהמפקד הקודם, גונדר-מישנה יוסי פולק, נאלץ לסיים את כהונתו שם, בעיקבות פרשת בריחתו של אסיר-העולם צבי גור. חן הגיע לכלא באווירה קשה. בקרב הצוות היה תיסכול רב. ואילו האסירים זעמו. בכמה חודשי-עבודה מטורפת, ללא חשבון של שעות. הצליח המפקד החדש להחזיר את הכלא למצב נורמלי. עד כמה שזה אפשרי בתנאים המסוימים של הכלא. עם זאת, בגלל היסטוריה חשבונית אישי, התעכבה החתימה על העלאתו-בדרגה. וחוקי-הגורל הוא שזו יצאה לפועל באותו היום שבו פורסמה הכתבה. צחוק-צחוק, אבל ברילב הנועם ביטל את החתימה. כמה שעות אחרי כן, והורה לפתוח בחקירה פנימית. כיצד נערך הראיון עם

אוקונור
ערפל קרב

שמה של לאה רבין רשום בכתב־חרטומים ואריק שרון מתגלגל מצחוק כשעוקצים את חברו

אנשים

עבר אמנון ברזילי למינוח הכנסת, העיר גירעון גדול הערה מבדחת בעניינו. משנשאל, באיוז מערכת עובד כיום ברזילי, שפרש מעיתון הארץ לפני כמה חודשים, השיב: "במערכת פיקרינג". ברזילי עובד כיום בשגרירות האמריקאית, שבראשה ניצב תומס סיקרינג.

— נשף ביתר, קבלת־הפנים שערך שריר לסולטן, ועוד. ביודעו עד כמה רגיש שריר, התנצל גדות מראש על שיהיה נוכח רק בחלק מהמסיבה שלו, ואף הוסיף והרגיש שהוא אץ להתלבש כראוי, במיוחד לשם כך. משנכנס העיתונאי־לש

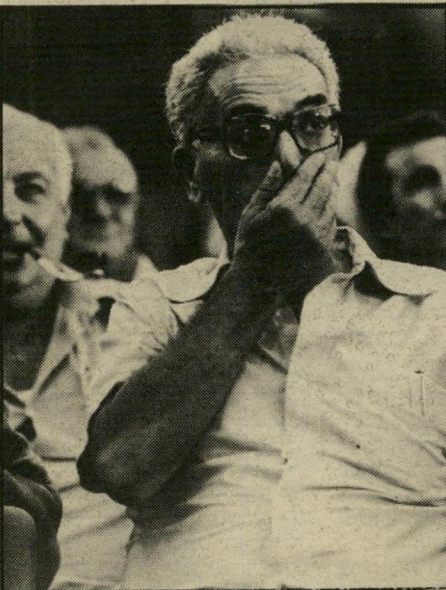
שהיתה רעבה, לא התביישה, סימנה לאחר המלצרים ושאלה אותו בעברית המקסימה שלה: "אתה יכול להביא לנו קצת אוכל?". המלצר לא עמד בקסמיה

ובתורכיה, ושם קלט את שפות המקום. כיום השלישי דיבר השר גד יעקובי על הישגים בתחום מטבע־החוק, שהשיגה הממשלה

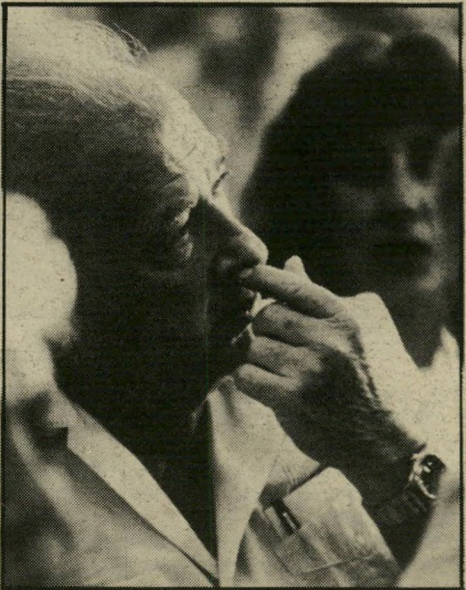
■ בעת ההצבעה על החוק לאיסור המיפגשים עם אש"ף, כשעה 3 בבוקר, נפלה התרדמה על ח"כ חיים דרוקמן, אחד הלאומנים הקיצוניים ביותר

מרים אשכול אלמנתו של לוי אשכול. ראשה־הממשלה השלישי של ישראל. היתה אף היא אחת הצירות במרכז המפלגה. היונים לא העזו להרים את קולם במושב זה, והניחו לניצחון פרס ורבין — להשמיץ נאומים בנוסח הליכוד.

שר הביטחון סותם את נחירי אפו במושב מרכז מפלגת־העבודה, וכך גם עושה החבר ישראל קיסר (משמאל). כאילו נדף באולם ריח רע. אולם התצלומים הם מיקריים. באולם לא שרר אלא ריח חזק של שיעמום. כמה מן הנוכחים נימנמו. ואחדים אף נרדמו ממש.

יצחק רבין שר הביטחון סותם את נחירי אפו במושב מרכז מפלגת־העבודה, וכך גם עושה החבר ישראל קיסר (משמאל). כאילו נדף באולם ריח רע. אולם התצלומים הם מיקריים. באולם לא שרר אלא ריח חזק של שיעמום. כמה מן הנוכחים נימנמו. ואחדים אף נרדמו ממש.

מי שהיתה מזכירתו של יצחק רבין, היתה אחת הצירות במרכז. שמצאה תרופה (חלקית) לחוס הכבד ששרר באולם. היא השתמשה במניפה. כך גם עשתה הצירה הקשישה משמאל. לגברים לא היתה תרופה כזאת. והם סבלו בשקט בחוס שהלך וגבר בהתמדה.

רוחמה חרמון מי שהיתה מזכירתו של יצחק רבין, היתה אחת הצירות במרכז. שמצאה תרופה (חלקית) לחוס הכבד ששרר באולם. היא השתמשה במניפה. כך גם עשתה הצירה הקשישה משמאל. לגברים לא היתה תרופה כזאת. והם סבלו בשקט בחוס שהלך וגבר בהתמדה.

יאללה, בית"ר!

פרס ביקר בגר־אורנים, מקום האירוע המיוחד, יום לפני כן, ואנשי־המקום דיברו על כך שהוא חוזר לשם למחצית בערב. לעיתונאים שקיב

לו את ההזמנות לאירוע המשמח נראתה הופעתו של פרס במקום פחות טיבעית. כיום השלישי בבוקר החלו מתבדחים במינוח־הכנסת שאין אירוע — חתונה. מסיבה או שימחה — שפרס אינו מופיע בו.

רבים גם נזכרו בכך שפרס הוזמן באחרונה למסיבה פרטית בבית ירושלמי. ההזמנה הועברה אליו בהיסח־הדעת עלידי אחד מיועציו. בערב המסיבה, משהתיימה ישיבת עבודה בביתו של פרס, שאל את היועץ: "מדוע שנלך לשם?" היועץ הנדהם התבלבל לחלוטין ולא ידע מה להשיב. למזלו ולכבודו האבוד של ראש־הממשלה, שיכור־הפז מולאיות, צלצל הטלפון, התעוררה בעיה ופרס נאלץ לזמן ישיבה דחופה.

בסופו של דבר נשלח מיברק שהביע את השתתפותו של פרס בשימחת הביתרים, ושכלל התנצלות על אי־הופעתו. התעניינות התקשורת באירוע המריצה את מי שהמריצה לנפק הסברים מפורטים לגבי העניין. מסתבר כי "הקשר הביתרי" של פרס הוא נהגו האהוב. חיים בורבה, זה קיבל פניה מקבוצת־הכדורגל, שפרס ישתתף בשימחתם. הוא השיב שיעבירו הזמנה בכתב, וכנראה הובן כאילו העניין סגור. באירוע הזה, בכל אופן, פרס לא היה.

● כיום השלישי בלילה חגגה קבוצת הכדורגל של ביתר תל־אביב את עלייתה לליגה הלאומית. עלי־פי התוכנית, אורח־הכבוד היה צריך להיות ראש־הממשלה שימנעון פרס. שאף היה אמור לנאום ולברך את הקבוצה לרגל המאורע, ול־שוות לו גוון של אירוע ממלכתי.

פרס ביקר בגר־אורנים, מקום האירוע המיוחד, יום לפני כן, ואנשי־המקום דיברו על כך שהוא חוזר לשם למחצית בערב. לעיתונאים שקיב

לו את ההזמנות לאירוע המשמח נראתה הופעתו של פרס במקום פחות טיבעית. כיום השלישי בבוקר החלו מתבדחים במינוח־הכנסת שאין אירוע — חתונה. מסיבה או שימחה — שפרס אינו מופיע בו.

רבים גם נזכרו בכך שפרס הוזמן באחרונה למסיבה פרטית בבית ירושלמי. ההזמנה הועברה אליו בהיסח־הדעת עלידי אחד מיועציו. בערב המסיבה, משהתיימה ישיבת עבודה בביתו של פרס, שאל את היועץ: "מדוע שנלך לשם?" היועץ הנדהם התבלבל לחלוטין ולא ידע מה להשיב. למזלו ולכבודו האבוד של ראש־הממשלה, שיכור־הפז מולאיות, צלצל הטלפון, התעוררה בעיה ופרס נאלץ לזמן ישיבה דחופה.

בסופו של דבר נשלח מיברק שהביע את השתתפותו של פרס בשימחת הביתרים, ושכלל התנצלות על אי־הופעתו. התעניינות התקשורת באירוע המריצה את מי שהמריצה לנפק הסברים מפורטים לגבי העניין. מסתבר כי "הקשר הביתרי" של פרס הוא נהגו האהוב. חיים בורבה, זה קיבל פניה מקבוצת־הכדורגל, שפרס ישתתף בשימחתם. הוא השיב שיעבירו הזמנה בכתב, וכנראה הובן כאילו העניין סגור. באירוע הזה, בכל אופן, פרס לא היה.

וחזר כשבדידו מגש עמוס בכל טוב. חישיקל התמלא שולחנה של בסיוני כנשות־שרים ונשות־חברה שהיו רעבות, אך התביישו להודות בכך. בסיוני נתנה אות, והחגיגה התחילה.

■ המארחת במסיבה, רבקה שריר, רעיית השר, נשאלה עלידי רבים מאורחיה מי עיצב את השמלה שלכשה, בצבעי שחור־לבן, נזרקו שמותיהם של כמה מהמפורסמים שבמעצבי האופנה של ישראל. שריר הקשיבה בחיוך ולבסוף פלטה: "תפרתי אותה לבד".

■ **ראומה וייצמן**, רעיית השר עזר וייצמן, התפעלה במיוחד מתשובתה של שריר. ראומה, שבייתה עם רבקה ערב קודם לכן בביתו של מורחמד בסיוני בהרצליה־פיתוח, ציינה בקול: "כל ערב אני מגלה כך תכונות חדשות".

■ חברה־הכנסת גירעון ג' דות נראה כיום השלישי כשהוא נישא אל שריר ומתנצל במבט נבון. לסקרנים הסתבר כי אין מאחורי השיחה הזאת שום דבר עסיסי. גדות פשוט הוצרך לר־קוד בכמה חתונות באותו הערב

הנוכחית. "אולם לצערי", אמר, "רוב ההישג הוא תוצאה של גורמים שלא אנו אחראים להם. הם באו בחסדי שמיים, ולמען הקואליציה אני, במרכאות כפולות, בעזרת השם".

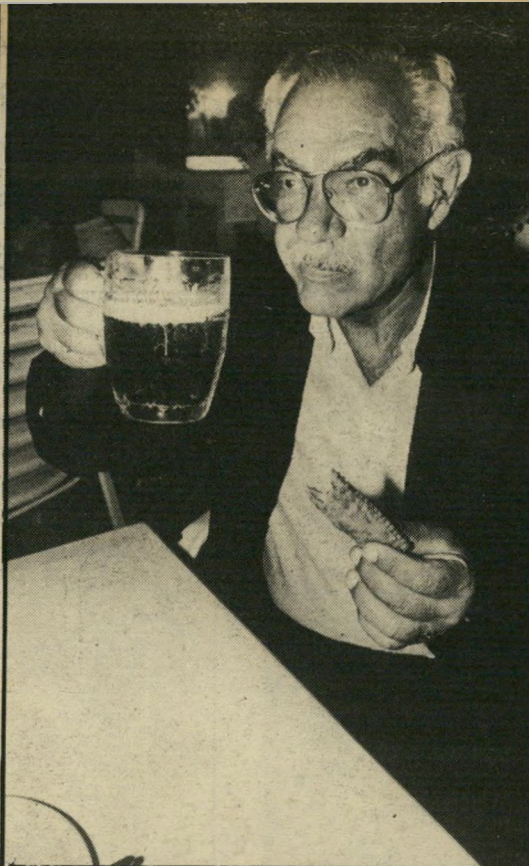
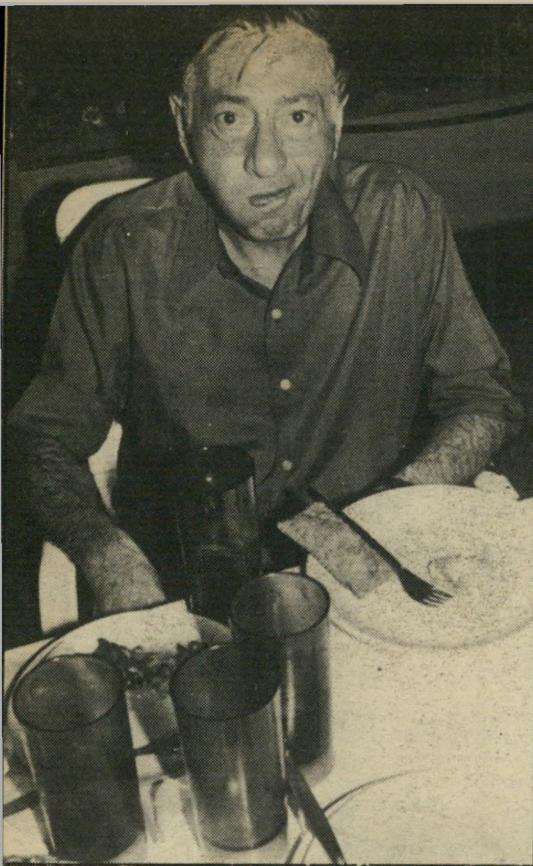
■ **לאה רבין**, אשת שר־הביטחון, הגיעה כיום השלישי למסיבת־הקוקטייל שערך **אבי רהם שריר**, שרה־היירות־זה מישפטים, לעמיתו המצרי, **פז אד סולטן**. כשהיא לבושה בל־בן, בלטה רבין בעומס־התכשיט טיום הכבד ביותר שהיה תלוי על צווארה. למתעניינים הסבירה את מהות תכשיטיה, תכשיט־תכשיט: תכשיט אשה ותכשיט גבר — שניהם של הפסלת **אילנה גורן**, תכשיט הנושא את שמה בכתב־חרטומים, ש־**יצחק** הביא לי. ועוד ועוד תכשיטים — כל עדי והסיפור שלו.

■ **נגואה בסיוני**, רעייתו החייכנית של מורחמד, מיופה הכוח המצרי בישראל, יודעת להסתדר בכל מקום ובכל מצב. זאת הוכיחה בעת המסיבה שערך שריר לכבוד פואד סולטן. מסיבת הקוקטייל כללה רק משק את וכיבוד קליל ביותר. בסיוני,

בבית, והוא לא השתתף בהצבי עה. הדבר הרגיו את אנשי הל־כור, ולבסוף נישא ח"כ הליכוד, **עוזי לנדאו**, אל דרוקמן והעיר אותו. דרוקמן הודקף במושב ו התחיל להצביע כמרץ בעד החוק וגבר כל התיקונים.

■ הכתבה של חנון עוזרן על החקלאים הישראליים המקימים חוות פרטיות בחו"ל, תוך ניצול הירע שנצבר בארץ במאמץ ובמחקר של שנים רבות, הרגיזה את השר **יגאל הורביץ**. הסיבה: אחד החוואים שרואינו הוא **יוני הורביץ**, בנו. טען הורביץ האב: "מה רוצים? קיבוצי ניק מנעו התלונן אצלי על יוני, אז אמרתי לו: הקיבוצים אינם מוצאים ידע עליי מכירת הטפספות, שהומצאו בישראל".

■ ח"כ **משה ורדיגר**, איש פועלי־אגודת־ישראל, התעניין לאחרונה אצל ח"כ **מתי פלד**, שהוא מרצה לספרות ערבית, איך ללמוד ערבית. מסתבר כי ורדיגר יודע קצת תורכית ופרסית. הכיזד? בימי מילחמת העולם פינו הסובייטים את ורדיגר לאוונקיסטאן, הרפובליקה הסובייטית הגובלת באיראן

מחליף — יש אומרים אף מוצלח מן המקור בדמותו של **מוטי גילעד**, שגרם לקהל להתגלגל מצחוק.

■ ח"כ המערך **אהרון נח"מ** יאס, שהוא ממוצא מארוקאי, בחר לשבת בשורה הראשונה במושב מרכז מפלגת העבודה, שהתקיים ביום החמישי. משער רר הדבר תשומת לב, קבע מי שקבע: היום — מארוקאי זה פירמה! נחמיאס קיבל את ההערה ברוח ספורטיבית.

■ השר **יצחק רבין** עלה לנאום במרכז המפלגה, כשהוא נינוח ומחייך. כלהט הנאום התלהב, סומק הציף את פניו והוא נראה משולהב. משהעירו לשר **מושה שחל**, שנאם לפניו, שכך יש לנאום נאומים מדיניים ולהותיר רושם דרמאטי, חייך זה בהתנצלות: "זה לא כליכך ית"א לצבע העור שלי".

■ שרון הרדיו **גבי גזית** אינו אוהב פומביות. במלאת יובל לקול-ישראל, משודרת גם תוכניתו, יש עניין, כתוכנית

■ קציני האתינות (רשימת נותני הכנסות) של הכנסת, **חיים קומר**, השני בהיררכיה של משרד הכנסת אחרי קצין הכנסת **יצחק (איו"ר) ברצל**, פרש ביום הרביעי — יומו האחרון של מושב הכנסת — מתפקידו. קומר יצא לגימלאות. עדיין לא נקבע לו מחליף, ותפקידו יתחלק בין כמה אנשים.

■ **חיים רמון**, צעיר חברי הכנסת, סיפר כי בכוונתו לנצל את פגרת הכנסת ולנסוע למסע בחו"ל מטעם הבונדס. רמון סיפר כי בסיעתו (המערך) מתלוננים על כך שרוב הקופצים על עגלת הבונדס, בעיקר בקרב הפוליטיקאים הצעירים, הם מסיעת הליכוד. לכן באו אליו ממפלגתו בתלונות מדוע אינו נוסע ברחבי העולם. רק אחרי הפצרות חוזרות ונשנות נעתר רמון — לדבריו — והסגנונית הראשונה תעוף בעוד שבוע לארצות-הברית.

■ פרס אומנס לא היה בגן-

ניסים אלוני המחזאי, אומנם לא נטל כל חלק ב"הצגה, אך כידיד התיאטרון הקאמרי לא ויתר על ההזדמנות לאחל הצלחה למשי"ת תנאים ולזכות גם בארוחה טובה. את הא"רוחה העביר אלוני בחברתו של דב גליקמן.

יוסף ידן מבכירי השחקנים בתיאטרון הקאמרי בא לארוחה חגיגית שנערכה לשחקנים המשתתפים בהצגה מיכאל קולהאס בחברת אשתו האוסטרית הצעירה הדי. לשולחניו של יוסף ידן הצטרפו, בהמשך הערב, השחקנית הוותיקה חנה מרון — שהיתה בעבר אשתו של ידן — ובעלה, הארכיטקט יעקב רכטר.

מתי גולן עורך הארץ השתתף השבוע במסיבה שנערכה לאחר בכורת ההצגה מיכאל קולהאס של התיאטרון הקאמרי. המסיבה, הילית המאוחרת היתה האירוע הראשון שאותו אירגנה גולן ברקן (בתצלום) בתוקף תפקידה החדש כאשת יחסי-הציבור של התיאטרון. גולן, חברה לחיים של נילי, התראיין בזמן המסיבה בשידור ישיר לגלי צה"ל וסיפר על דעתו.

רבות אחרות, במוסיאון-ישראל, בנוכחות קהל. גזית, שנאלץ לקרוא טע את השידור לצורך מחיאות כפיים, או ככי של תינוק, התי-

אורנים, לשמוח עם ביתר תל-אביב ואוהדיה על עלייתם לליגה הלאומית בכדורגל (ראה מיסגרת). אבל היה לו שם

וודה כי הוא מעריץ את האינטימיות של האולפן.

■ חברה-הכנסת **שבח וייס** התארח בתוכניתו של גזית וסיי"ם את מושבה-הכנסת, שהסתיים השבוע. וייס ציין לשבח חברי כנסת שונים וחילק מחמאות. לבסוף נשכר גזית ואמר: "גו, בוא נפסיק להיות חיוביים כל-כך". מרגע זה ואילך — כשהשיחה עלתה לפסים פחות מחמיאים — פסק וייס מלקבוב בשמות.

■ ביום הרביעי בצהריים נראה **אריאל שרון** מתפקד מצחוק במיוזון-הכנסת. מה גרם לשר חמור-הסבר לפרוץ בצחוק? הפרשן המדיני **חנן קריסטל** קרא לפניו את הקטע "מדור החיפוש נעדרים" על עמיתו לסיעה, השר **דוד לוי**, שפורסם באותו היום בגליון העולם הזה. שרון פסק מלעיסה ופתח בצחוק גדול. "הוא וכל החצר", כפי

מים צוננים יקרים

● מתיחות סמויה הסתמנה השבוע בין חברי-הכנסת מאיר שיטרית ופינחס גולדשטיין. תחילה לא הבין מי שהבחין בכך אילו מים עכורים זרמו ביניהם. עד שהובהר כי אלה הם מים צוננים. ליתר דיוק — חוק מים צוננים. זה התחיל במסעותיו התכופים של גולדשטיין לחו"ל. מפעם לפעם היה הח"כ נעלם מנופו של מישכן-הכנסת וחוזר אחרי כמה ימים ומספר כממתיק-סוד: "חזרתי מרומניה / ארצות-הברית / אירופה / שוב ארצות-הברית" וכדו'. במהלך סיוריו המאלפים ברחבי הציוויליזציה הבחין גולדשטיין כי בעולם התרבותי נהוג לייחס חשיבות יתר למים צוננים. בכל מסיעדה המכבדת את עצמה נהוג להציב קנקן מים צוננים על השולחנות, ובמקומות ציבוריים רבים מצויים מיתקני מים צוננים. גולדשטיין אימץ את הרעיון לעצמו ופנה אל משרד-האוצר. אז עמד בראש המשרד השר גולדשטיין כונה בתואר "מקורבו" — יצחק מודעי. ההצעה אומצה חי-שקל. עד-כדי-כך קל, עד שעדי אומדא, סגן-שר-האוצר, לא ידע כלל עד השבוע על העניין.

הצעת-החוק של גולדשטיין, שלפיה יהיו חייבים להתקין מיתקן מים צוננים בכל מיבנה ציבורי, אף עברה בקלות יחסית בוועדת-הפנים. כל זה, עד שנתקל בה ח"כ מאיר שיטרית, שגם הוא שופע רעיונות מקוריים והצעות-ייעול. הוא עיין בהצעה בכובד-ראש וגילה כי יישומה יעלה למדינה עשרות מיליוני דולארים.

שיטרית החליט לפעול נגד יוזמתו של גולדשטיין שהתרגז וכך — בעיצומו של הקיץ הלוהט — ניטש המאבק על מים צוננים.

התשובה: יבי הוא ממוצא בר-כארי, והוא בהחלט רווק.

■ **אוריאלה וייט**, מי שי נודעה כשחקנית בעלת התיסטר קת הקצועה-קצועה המדגישה את פניה האכזזיים וצווארה הארוך, שבה לשחק. היא משי תתפת בהסרת שילגיה של חברת גולן-גלובוס. לכבוד הצי-לומים נכנסה אוריאלה למספרה שבה הסתפרה בימי זוהרה, וביקשה מקובי הספר שיכניס לצילומים. אחרי נסיונות רבים ופרצופים חמוצים, שבה אוריאלה לתספורתה הקצועה משכ-בר הימים. מה שבטוח — בטוח.

■ מזל-טוב למנהל-האמנותי של התיאטרון הלאומי **עומרי ניצן** להולדת בתו הבכורה, **דפנה ברק**.

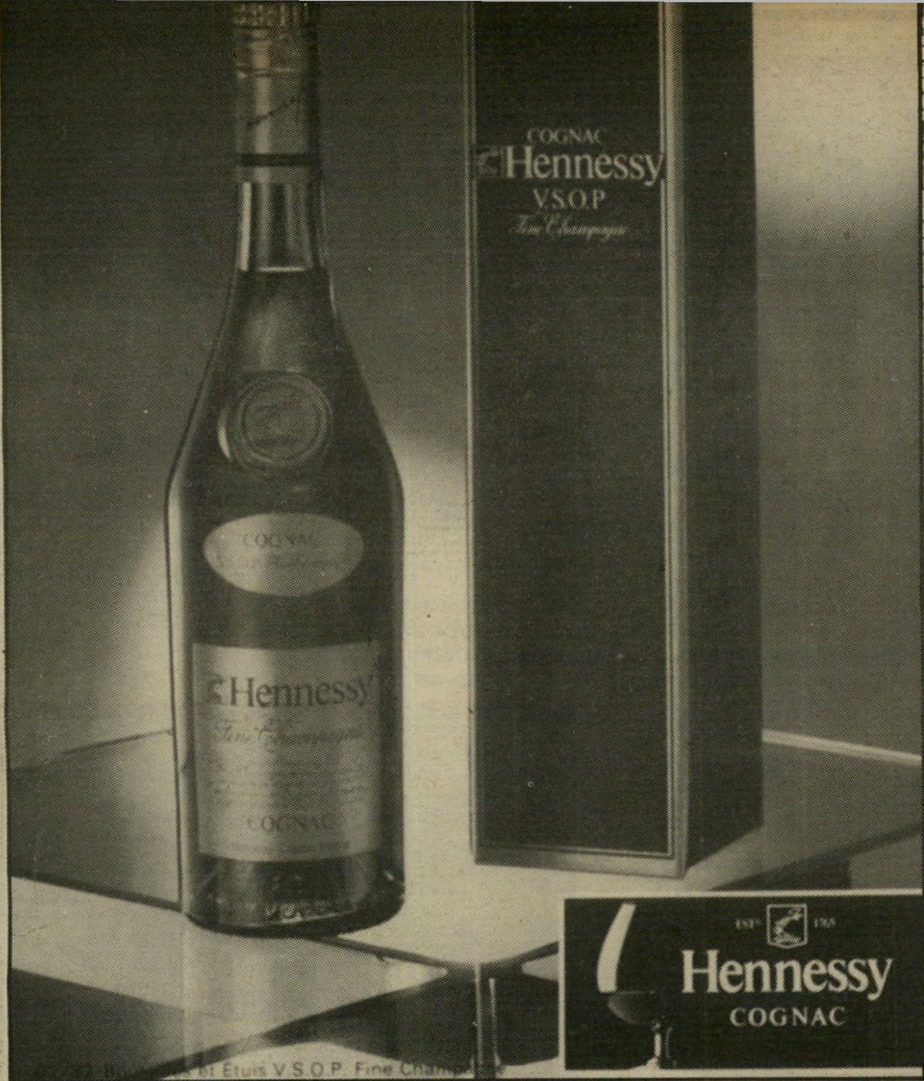
שהעיר קריסטל לאחר מעשה.

■ משנשאל **עזר וייצמן** על הסקופ שפירסם העולם הזה, שהוא עתיד לנסוע למוסקבה ולקדם את הגיוש בדבר יחסי ישראל-ברית-המועצות, פנה לצעירה שישבה לצידו ושאל: "סנובית, במצריים כבר היית? לא טוב, אז עד שאת לא נוסעת למצריים — אני לא נוסע למוסקוה!".

■ אחרי שהעולם הזה סיפר שהמשרד יונה (י"ב) בן יהודה מוכר את סיפרי-השרים שלו בבנייני-משרדים, קיבל כי מיכתב של אחת רחל, בלי שם-משפחה וכתובת, שהציעה לו לערוך ערבי-שירה בקיבוצים, ותוך כדי כך גם התעניינה. "דרך אגב, אתה ממוצא עיראקי, פרוץ או מה שהוא כזה? נשוי, רווק?"

גדי יגיל משקה בבירה את האמריקאית טרייסי טאטל (29), מנהלת יחסי-הציבור של מלון ספורט באילת. טרייסי, שעלתה מקליפורניה, נמצאת זה שבע שנים בארץ. את שלוש השנים הראשונות בילתה בנואייבה, שם פגשה בקל, צעיר ישראלי עימו היא מתגוררת כיום באילת.

זאת המצלמה שאתה צריך בחו"ל... ולמה כדאי לקנות אותה בארץ.

האוטומטיות של "ניקון" כיוון חדות אוטומטי, חשיפה אוטומטית, מבזק אוטומטי, מנוע פנימי להעברת והחזרת הסרט, תיאום אוטומטי לסוג הסרט, בקיצור, היא לא תרשה לך לעשות טעויות...
...וזו תהיה טעות לקנות אותה בחו"ל: ראשית, מחירה בארץ אינו הרבה יותר יקר. אז אולי תרוויח כמה דולרים אם תצליח לעבור במסלול הירוק, אך תפסיד הרבה יותר: אחריות של "הדר"-היבואן הבלעדי בישראל, שרות מעולה וקניה בטוחה עם כתובת אליה תמיד תוכל לפנות.

הכנס עוד היום אל אחת מחנויות הצילום המובחרות, שם תוכל לראות גם את הדור החדש של "ניקון": FA, F501, F301, F3, FE2

יבואן בלעדי: "הדר"
סוכנויות לצרכי צילום בע"מ
רח' אחד העם 36-38, תל אביב
טל: 623407

ינה? צמחים? מערכת השקיה?

עצים? מטפסים? פרחים? דשא?

אשל, חברה מקצועית ואמינה
המנוהלת ע"י שני עוזבי קיבוץ, בוגרי בית ספר לגננות,
תעזור לכם בתכנון הגן שעליו חלמתם.

נשמח להפגש על כוס קפה ולשוחח על הירוקים ירוקים הללו.
לנו יש מה להראות, ולכם – אין מה להפסיד.
אשל טל. 248117 מנוי – 2727 רוני

אי 7
יופיין בידין

יום פיגוקים נשיים!
טיפול פנים, מניקור, פדיקור, עיסוי גוף, איפור, התרגעות שלמה, אתנחתא,
"מילוי מצברים" ...
5 שעות תענוג – שיופי בצידו. ולהשלמת היופי: אנחנו ממיינים אותך לסידור השיער אצל ג'יחם,
מנדלי 8 ת"א – על חשבוננו!

חבילת יופי

העסקה היפה של אלישבע חי'מובסקי

קורפו והחזאר-קירי

המופלא, ולא היה חכם גדול גם בנעוריו. ואילו השילטון בארץ הוא בידי בני שנות ה-60 המוקדמות, ואינו רואה שהגיל משפיע על יכולתם, לטובה או לרעה. כפי שהם היום, הם היו תמיד. כל המחשבות האלה באו לי בשעה שעמדתי השבוע על קיברו של עלי נפתלי. בחודשים האחרונים של חייו ביקש ללמוד את תרבות ספרד. נראה שזה לא הספיק.

כבוד הער והקטניה

מראיין א': כבוד הער, אני מודה לך על שהואלת לבוא לאולפן שלנו. אפתח בשאלה הראשונה: מה דעתך על חילופי הדברים בישיבה האחרונה של הממשלה?
הער: למען האמת, לא שמעתי אותם. לא יכולתי להתרכז. מפני שבבוקר בא אליי חוקר המיטרה וחקר אותי על בעיית קטניה. לכן אני לא יכול להשיב לך.
מראיין ב': טוב, אז אולי אתה יכול להגיד לנו מה היתה עמדתך לגבי רוח בייסקי?
הער: רוח בייסקי? הוא הכניס אותי למצב רי מכי, מפני שבבחינות האחרונות נתן לי מנהל הבנק, מר פלוגי, תרומה של חצי מיליון דולר. אז איך אני יכול עכשיו לדרוש לפטר אותו? התשובה שלי היא: אין תגובה.
מראיין ג': אם כן, נעבור לענייני ביטחון. המצב בדרום-לבנון משביע את רצונך?
הער: בדרך כלל כן. אומנם, הנהג שלי הביא לי סוליה של חשיש שלא היה שווה הרבה, אבל זה לא לעניין. בדרך כלל המצב בסדר.

מראיין א': אולי נדון קצת במצב במפלגתך. האם...
וכן הלאה.
התיאור הזה מוגזם. במיקצת, איש הוא משקף את השיטה. שתי שיטות, ליתר דיוק.
שיטה א': המראיין רושם לעצמו מראש שורה של שאלות. הוא מציג שאלה, בהבעה של חשיבות רבה. בעת שהמראיין משיב, אין המראיין מקשיב. הוא מנסה לזכור את השאלה הבאה, ומציץ מדי פעם בנייר המונח לפניו. משום שאינו מקשיב, וגם פוחד מחדירות לטעות מן השאלות שהכין לעצמו מראש, אין הוא מסוגל לברר את הדברים שהמראיין מעלה בתשובתו. הוא פשוט מתעלם מן התשובה, וממהר להמשיך.
שיטה ב': יש יותר ממראיין אחד. זה מסבך את העניין עוד יותר. כל אחד משלושת המראיינים הכין לעצמו שאלות חכמות מראש, והוא דבק בהן בנחישות של פלדה. הוא חרד שמא המראיינים האחרים יגנובו לו את הזמן ואת ההצגה. על כן הוא תובע לשמור על התור שלו. אם המראיין משיב למראיין א' תשובה מעניינת, או מתחמקת, ויש צורך ללחוץ עליו — אין מראיין א' יכול לעשות זאת, גם אילו רצה. מראיין ב' תובע בחוסר-סבלנות את רשות-הדיבור. התשובה נשארת תלויה באוויר.

זה בולט במיוחד בתוכנית מוקד, אבל זה קיים גם בראיונות רבים אחרים של הטלוויזיה. שום דבר אינו מתברר עד הסוף. המראיין הרס יכול להתחמק בקלות מכל עניין, לברוח משאלות לאנעמיות ולהפוך את הראיון לתשדיר-שרות. גם כשהוא מעלה נושא מעניין — וגם זה יכול לקרות — אין איש מן המראיינים מעוניין להמשיך בנושא זה.
אני מציע לבטל את כל התוכניות האלה, להושיב מראיין-יחיד מול המראיין, ולהגיד לאיש הזה להקשיב לתשובות וללחוץ על המראיין, באדיבות אך בתקיפות, עד שתתקבל תשובה אמיתית. את השאלות הרשומות-מראש אפשר לשמור כרזווה, כדי שלא תהיה לפתע הפסקה מביתה.
מראיין טוב הוא זה שאינו משתמש בשאלות שהכין מראש.

דוקטרינת פרס

הצניעות של שימרון פרס תהרג אותו באחד הימים. אין לה גבול.

הנה העלה פרס רעיון מהפכני, שיש בו כדי להפוך על פיהן את כל השיטות הדיפלומטיות שהיו נהוגות בעולם מאז שחר ההיסטוריה. רעיון מתוחכם מעין כמורה, שרק מוח מבריק כשלו היה בכלל מסוגל להמציאו. אך הוא מצטנע ואינו תובע לעצמו פרס-נבל.

זה הרעיון: במשאומתן בין שני צדדים יריבים, כל צד יבחר בנציגות של הצד שכנגד. ממשלת-ישראל תבחר בנציג העם הפלסטיני, שאיתה היא תנהל משאומתן, פלסטינים "אותנטיים", שהם לדעת ישראל שוחרי-שלום, מתונים, שונאי-טרור וציונים טובים.

מובן שפרס מבין שכל נוהל דיפלומטי מבוסס על הדדיות. כלומר: יאסר ערפאת יבחר בנציג ישראל, ישראלים אותנטיים, שהם לדעתו שוחרי-שלום, מתונים, שונאי-מילחמה, המבינים את בעיות העם הפלסטיני. המצאה גדולה. אני כולה בעדה. אולי אצליח, בדרך זו, להשתתף לתוך המישלחת הישראלית. וכי איזה סיכוי אחר יש לי?

פרס

בארץ מה שהערכים עוללו לאבותיהם במארוקו. יום נקם ושילם הגיע.

עכשיו ביקר שימרון פרס אצל חסן, מלך מארוקו. הלכבות נפתחו, ותיקני-העדה העלו ויכרונות. המומחים פירסמו את האמת. והנה: לא שחיתות, לא התעללות, לא רדיפות. במשך מאות בשנים היו קיימים יחסים יפים בין יהודים ומוסלמים במארוקו. סימביוזים תרבותי בספרד ובמערב. בית-המלוכה השריפי היה פטרונם של היהודים והגן עליהם. כך עשה מוחמד ה-5, אביו של חסן, בשעה שהנאצים שלחו מישלחות למארוקו והעלו חרס בידיהם. וכך עשה חסן עצמו, שאיפשר עליה חופשית לארץ. בחודש האחרון שמענו סיפורים אינספור מפי יוצאי-מארוקו על שכנים מוסלמים חביבים, על חוויות בבתי מוסלמים, על ידידותיות ואהבות, והגוסטליגיה שופעת. אולי זה קצת מוגזם. אולי זה לא היה תמיד לגמרי כך. אך דבר אחד ברור כשמש: התמונה הקודמת היתה שיקרית מעיקרה, המצאה ודונית של תעמולת-כזב ארסית. ואם זה היה שקר גם — אולי כדאי לבדוק גם סיפורים אחרים, המקובלים כיום בארץ כאמיתות קרושות?

רצח בגימלאות

ידידי עלי נפתלי מת לפני חודש מהתקף-לב פיתאומי וראשון. הוא צנח ברחוב ונפטר בו במקום. במשך עשרות בשנים היה עלי בנקאי, ובשנים האחרונות היה מנהל של סניף חשוב של בנק. בגיל 65 הוצא לגימלאות, כמקובל.

אני יכול להימלט מהמחשבה שיש קשר בין שני הדברים: הציאה לגימלאות והמוות. ראיתי זאת פעמים רבות בחיי: אנשים שהם במלוא פריחתם בגיל 65, בעלי כושר גופני ונפשי, קמלים כמו פרחים ונפטרים זמן קצר אחרי יציאתם לפנסיה. אפשר לקרוא לזה "תיסמונת גולדה מאיר".
על כך נכתבו ספרים רבים, מאמרים ומחקרים. כשהאדם מרגיש שאינו דרוש עוד לאיש, שאין לו תוכן בחיים, קורה משהו גם בגופו. הוא מתנוון ומת, כאילו רצה להתאבד.
רבים כלל אינם רוצים לצאת לגימלאות. הם מרגישים שהם הגיעו לשיא יכולתם, שנסיון רב-שנים מעניק להם יתרון על פני אנשים צעירים יותר. הם מגורשים מעבודתם בכוח, כדי לפנות מקום לצעירים, ואולי גם מתוך רדיפה קדומה עתיקה נגד כושר-השיקול של קשישים.

מהפכן יכול היה לומר: מדוע לא להפוך את הסדר? מדוע לא להוציא לפנסיה דווקא את הצעירים — גניד מגמר שרתות הלאומי ועד גיל 30? שיהנו להם מן החיים, יסתובבו להם בעולם, ילמדו על חשבון הכלל — ואז, בגיל 30, ייכנסו לעול העבודה ויעבדו כל עוד יש להם כוח וחשק.

גם אם לא נפליג בדמיונות כאלה, צריכים למצוא פיתרון לבעיה ההופכת את ההוצאה לגימלאות להוצאה להורג. הבעיה היא שקשה מאוד לפתוח בחיים חדשים בגיל 65. מי שיש לו תחביב, הקרוב מאוד לליבו, יכול להתמסר לו אחרי גיל זה. אך מי שאין לו, מי שהתרכז במשך כל ימי חייו בעבודתו בלבד (פוליטיקאים, למשל) — מה יעשה כאשר לפתע הכל נמשט מידיו?

הייתי מציע שבשלב מסוים — נניח בגיל 60 — יתחיל אדם כזה להיקלט במערכת של ייעוץ וקורסים כדי להכשיר אותו לשלב הבא בחייו ולעזור לו להחליט במה הוא רוצה לעסוק לאחר מכן. זה יכול להיות תפקיד של משרד-העבודה, או משהו משותף למישרד העבודה והחינוך.

יש אנשים המבקשים ללמוד. יש אנשים המבקשים לפעול. יש כאלו אסבורד גמור: השרותים הסוציאליים במדינה מתמוססים מפני שאין כסף לשלם לעובדים, ואילו בארץ מסתובבים רבבות רבות של קשישים וקשישות, בעלי נסיון וידע, במלוא הכושר ואין להם מה לעשות. למה לא נטיל עליהם חלק נכבד מן השרותים האלה?

היכולת והשכל אינם פונקציה של גיל, ובוודאי לא בצורה אחידה. רונלד רגן הקשיש הוא בעל יכולת רבה, למרות גילו

שרהתחבורה היפאני התפטר, לפני כמה שנים, מפני ששני מטוסים התנגשו בשמי יפאן. לפני דור, הוא היה מבצע חארא-קירי.

איש לא טען כי אותו שר אשם בתאונה. אבל עליו היתה מוטלת האחריות, והוא הסיק את המסקנות.

השבוע הופיע חיים קורפו ארוכות בטלוויזיה. 20 הרגים בתאונות-הדרכים בשבוע אחד עזרו לו לקבל פירסום רבתי. ובשביל פוליטיקאי, פירסום זה הכל.

קורפו לא היכה על חטא. מי שהקשיב לו, לא יכול היה להתרשם בכל צורה שהיא שמוטלת עליו אחריות למשהו. שלא לדבר כלל על אשמה במשהו.

כאשר מיספר התאונות יורד, שריהתחבורה תובע לעצמו את כל הזכות. כאשר מיספר התאונות עולה הוא מצביע על האשמים. "הנהגים" כולם, כיין שות אחת, אשמים.

קורפו

אבל חיים קורפו יושב על כס שריהתחבורה מזה קרוב ל-10 שנים. תקופה ארוכה מאוד. איך הוא מעז בכלל להכריז ש"צריכים" לעשות כן ו"צריכים" לעשות כך וכך? אם "צריכים" 17 שנים — מדוע לא עשה זאת במשך 10 שנים האמת הפשוטה היא שחיים קורפו הוא שריהתחבורה כושל, חסרה-הנהג וחסר-מעש. עסקן המתאים לסניף חרות בירושלים. שעוריה המהלכת על שתיים (אך הנוסעת על ארבע) בתפקיד שריהתחבורה.

על מה הוא מדבר עכשיו? "צריכים..." "צריכים" להזיל את מחירי מזגני-האוויר. ארטריו הוא יוריד את המיסים. אבל את הריישה הזאת השמיע מי שהשמיע (אני, כמיקרה) בכנסת לפני 17 שנים. במשך השנים הושמעה רריישה זו שוב ושוב. היכן היה כבוד הער במשך כל השנים האלה? כמה היו צריכים למות כדי שיבין סודיסוף כי ארץ-ישראל שוכנת באזור סוביטרופי? "צריכים..."

הער שואל בועם: מדוע הפסיקה הטלוויזיה לשרר תוכניות הדרכה לנהגים? מדוע הפסיק הרדיו?

ובאמת, מדוע? מה עשה הער כדי שיהיה אחרת? גם ההדרכה בטלוויזיה היתה שיעון שלי. הלהקות הצבאיות מילאו את הדקות ה"רקות" בטלוויזיה, המוקדשות בחורל לפירסומת. הטררתי עד בוש את מנהלי רשות-השידור, תחילה את יצחק ליבני ואחר-כך את טומי לפיד. לבסוף זה התבצע, וזה היה טוב. הדרכה אמיתית. לקחים שחדרו ללב ולשכל.

אחר-כך זה הופסק. מדוע? שרים אחרים רחפו תשדיר-שרות, שמילאו את החללים. מעדני-חלב. איכות-חיים בקרני-אריאל. אבל הדרכה לבטיחות בכבישים? יוק. "צריכים..."

הער מתנגד להטלת החובה לחגור חגורות-בטיחות בערים. כל ילד מבין שזה יציל חיים רבים. תבעתי להנהיג חובה זו עוד לפני 19 שנים. הנהיגו אותה בכבישים הבינעירוניים. לא בכבישים עירוניים. למה? ככה. קורפו יודע ש"הציבור לא יוכל לעמוד בזה". קישקוש.

וכן הלאה. והרי אני אינני מומחה בתחבורה. אני רק נוסע בכביש ומסתכל. יש מומחים. הם הציעו הצעות. מה עשה כבוד הער? "צריכים..."

אבל הער מצטיין בריבור על "הנהגים". הכל מצטיינים בריבורים על "הנהגים". אולי כדאי להציע בכנסת הצעת-החוק לשינוי אפי האדם בכלל, והאדם הישראלי בפרט.

זהו בולשיט. תאונות נמנעות כאשר משכללים שיטות, כלי-רכב, כבישים, אביזרי-בטיחות, דרכי-הדרכה, ואת הטיפול בתאונות עצמן. זהו עניין של דמיון יוצר, של מעוף מחשבתי וכושרי-ביצוע.

הדוגמה הקלאסית: היו בארץ הרבה תאונות מחיריות של "כניסת" מכונות למשאיות שעמדו בכבישים חשוכים. הנהיגו את הפס האדום הוורד. כדלילה ממש נעלמו תאונות אלה. לא צומצמו — נעלמו כליל. בגלל פיסה קטנה של נייר דוור.

שרהתחבורה רציני. בעל צוות מוכשר, יכול היה לצמצם את מיספר התאונות על-ידי לימוד מארצות אחרות, מחשבה וביצוע, חידוש והמצאה, ובכספים מעטים. שר כזה היה גם מוציא מדי הממשלה את הכספים הדרושים לשיכלול הכבישים. כסף לא חסר. הרי סללנו כבישים מפוארים וריקים לאורכם ולרוחבם של השטחים הכבושים. בתמיכתו הנלהבת של הער קורפו. ובאותה שעה התפוררו כבישי-המאות במדינת-ישראל.

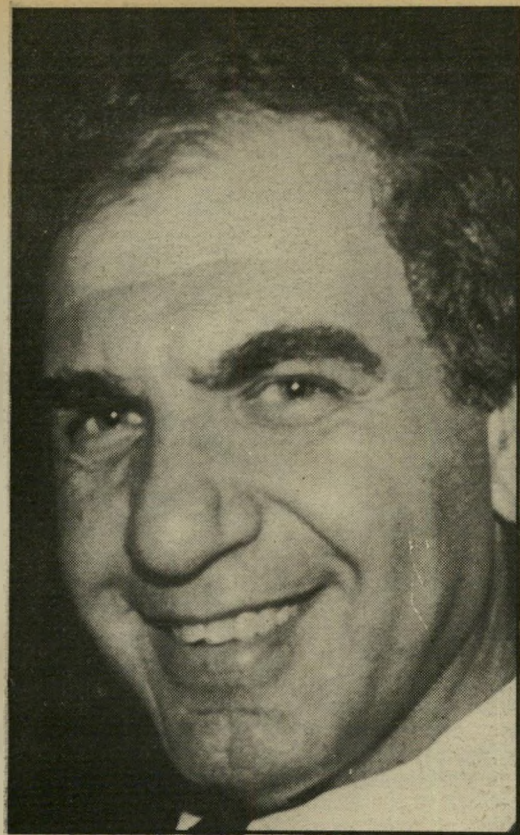
יש אמצעים רבים לצמצום תאונות הדרכים. בראש הרשימה עומד סילוקן של הער חיים קורפו. הוא לא צריך לבצע חארא-קירי. רק שיסתלק, למען השם.

הכזב הגדול

בשקט-בשקט מת אחד הכוזבים הגדולים שהתהלכו בישראל. איש לא קבר אותו רישמית, איש לא הספיד אותו. אני מתנדב לעשות זאת כאן.

במשך דור שלם התהלכו בישראל הסיפורים על הגורל המר והנורא שהיה מנת-חלקם של היהודים במארוקו, בימים ההם ובזמן הזה. שחיתות, רדיפות, התעללות ויומיומית. השפלה נוראה.

דור שלם של יוצאי-מארוקו, שבאו לארץ כילדותם או שנולדו כבר כאן, התחנכו על ברכי הסיפור הזה. בגללו הפכו שונאי ערבים וחלוצי-הליכוד. היה מנוי וגמור עימם לעולל לערבים

דוד אדמון:

יש כתובת על הקיר — יש ירידה בצפייה!

טלוויזיה לימודית. ערוץ שלישי - טלטקס. אנטנות משוכללות לקלוט את שידורי הטלוויזיה של מדינות שונות באירופה. טלוויזיה ירדנית. מצרית ולבנונית. ועכשיו חוק בכנסת: טלוויזיה בכבלים. ביקשנו לברר עם דוד אדמון, המנהל ליושב ראש הוועדה המנהל של רשות השידור, אם אומנם פחות צופים בטלוויזיה הישראלית.

«אומנם נכון. אנחנו בעיצומה של מהפכה תיקשורתית. ויש ירידה דראמטית במספר צופי הטלוויזיה הישראלית.

● עשיתם סקר-צפייה?

כן. ועל פי נתוני הסקר שנערך, יש ירידה של 20 אחוז במספר צופי הטלוויזיה הישראלית, בשנתיים האחרונות. שאלנו בסקר: האם ראתם אתמול טלוויזיה? כשהתשובות היו כן, שאלנו איזה תוכניות, והתברר שיותר ויותר ענו שהם ראו וידאו.

● ממה, לדעתך, נובעת הירידה בצפייה?

מארכעה גורמים: ● שינוי בהרגלי-צפייה. הישראלי המצוי, בשנתיים האחרות, נוהג, יושב פחות בבית, בעיקר בקיץ. פחות רואה בטלוויזיה את האורחים והתומים. פחות מתווכח על תוכניות שהיו, ויותר יוצא לבלות בחוץ. ● התחנות בסביבה. ירדן על שני ערוצים. טלוויזיה המיוזרח

התחנות בסביבה. ירדן על שני ערוצים. טלוויזיה המיוזרח

טלוויזיה

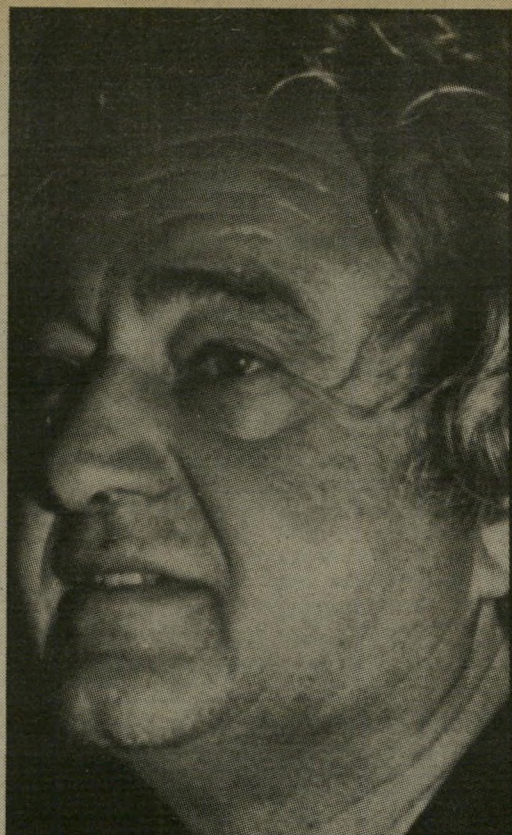
התיכון בלבנון, אנטנות משוכללות לקליטת לוויינים. ● המהפכה האמיתית היא הווידאו. ישראל היתה תמיד בין המדינות המובילות: הרבה מכשירים על כל 1000 תושבים. גרל מספר סיפרות הווידאו בשנים האחרונות. הסיפרות הורידו את המחירים למגורים, והן גם מספקות סרטים מהחדשים ביותר. ● והסיבה הרביעית היא הטלוויזיה בכבלים. בי 30 אחוז מאיוורי האוכלוסייה בישראל — יש טלוויזיה בכבלים. כשהם דינה כולה תהיה מרושתת, הירידה של צופי הטלוויזיה תהיה משמעותית.

● מה בכוונתכם לעשות?

יש, לדעתי, לבנות קונספציה חדשה. להגדיל את התוכניות המקוריות. להרחיב את מספר התוכניות הייחודיות. למשל: יותר ספורט, בידור ודרמה. ופחות לקנות סרטים וסדרות. מוכרחים ליצור ייחודיות לטלוויזיה. אנחנו עדיין משרדים כפי ששירדנו בשנות השבעים.

● העניין תלוי באנשים בטלוויזיה?

לדעתי אין לזה קשר לאנשים. לעובדי הטלוויזיה יש הנתון. אבל הם פשוט לא יושבים וחושבים איך לשנות. אני פשוט מרליק להם נורה אדומה. זו הכתובת על הקיר — שימו לב!

יגאל תומרקין:

„עכשיו את יכולה ללכת גם לחרבון!“

השבוע החליטה הממשלה להחזיר את אדמות שטח"אש 9 לבעליהן הערבים. שטח 9 היה שטח-אימונים של הצבא מימיה הראשונים של המדינה. עוד בזמן המנדט. על איזור זה נערכו הפגנות סוערות באמצע שנות ה-60. גולת הכותרת של ההפגנות היתה ההפגנה הגדולה בפברואר 1965. נגד הקמת העיר כרמיאל על אדמות אלה. ביקשנו לברר עם יגאל תומרקין, שהיה אז בין המפגינים, מהי תחושתו לאחר 20 שנה. כשהאדמות מוחזרות. האם זה גורם לו קורת-רוח?

אגיד לך את האמת: זה מזכיר לי את הכריחה הידועה על הרבי הזקן. פיתאום גבר יצרו ועמד לו. הוא צעק לאשתו שתבוא. רגע-רגע, היא ענתה. אני רק הולכת להשתין. כשחזרה אמר לה הרבי — עכשיו את יכולה גם ללכת לחרבון. זוהי בערך ההרגשה.

● בכל זאת, נעשה מעשה.

כן. אבל לא רואים את האור שבקצה המינהרה. אני לא רואה שתהיה היברות. שיהיה שלום. שאנשים משני הצדדים יתפסו שפיות. זה מצב של ראשים קטנים ודת ופאנטיות משני הצדדים. וחוזר מזה אני לא מאמין שזה ייגמר ככה. יש עוד הרבה ארמות-מדינה שלקחו להם, ולא יחזירו.

אני לא מרגיש בניצחון גדול. יש גם מיצפים מסביב. ההרגשה שלי היא שהוציאו את העין. אבל אין כל סיבה למסיבה.

שטח 9

● למה הלכתם להפגין?

החלטנו שצריך לעשות משהו. התארגנו כמה אנשים — רן בן-דאמוץ, עמוס קינן, חיים חפר, אורי זוהר, אלדד שרון ועוד — ואמרנו: מחר נלך להפגין בשטח-אש 9. נראה אם יאסרו אותנו.

● ואסרו אתכם?

בהפגנה הראשונה, כשהיינו רק שלושה אנשים. קינן, זוהר ואנוכי, עשו לנו את הטובה ואסרו אותנו. אחרי די הרבה הפגנות. עשו לנו מישפט בנצרת ושללמנו 200 לירות כל אחד. אחר-כך היו באות קבוצות שביקשו להיאסר. ואז היתה ההפגנה הגדולה בכרמיאל. חטפנו מכות קודם, ומאוחר יותר זה לא היה כליכך נורא. אבל טוב מאוחר מלא כלום. נראה מה יהיה הלאה. אני לא מלאתיקויות ביחס להיבריות באשר הן.

● למה?

כששומעים את רבין, אז חושבים שמילחמת ששת-הימים נגמרה אתמול. יש תחושה שרביץ בהצהרות שלו הוא כמו בן 16. השאלה היא מה יותר טוב: מפא"י-ניקים שלא מבצעים כלום או ליברליזם המבצעים את ההחלטות הלא-נכונות. זה נראה לי חסר-תיקוה. מיותר תיכון, כמו גמל במידבר.

זחי הנגבי:

„אני לא יודע מה אעשה בעוד שנה!“

בסוף השבוע בא הקץ על הניחושים מי יהיה מזכיר הממשלה בעוד חודשיים. כשתבצע הרוטציה. יהיה זה אליקים רובינשטיין, ולא יוסי אחימאיר או זחי הנגבי, שניים מהבולטים שבעוזרי יצחק שמיר, ששמותיהם הוזכרו בהקשר זה. שוחחנו על-כך עם הנגבי, בנה של גאולה כהן, שהפגין ג'נטלמניות ראויה לציון.

● איך ההרגשה?

האמת היא שלא הייתי מועמד. זה היה בגדר ספקולציות שפורסמו. הספקולציות היו הגיוניות, ולכן אף אחד לא הופתע כששמתי הוצר. אבל חשוב לי לציין שלא ביקשתי את התפקיד, ולא הבטיחו לי אותו. אין ספק, עם זאת, ששמחתי לקרוא על-כך בעיתונים. התפקיד קסם לי.

● אתה מאוכזב?

וראי שאני מאוכזב! אני מאוכזב מכך שלא נבחרתי לתפקיד המעניין הזה, אבל מאושר מכך שנבחר המועמד הטוב ביותר. אין

מינויים

מי שיחלוק על כישוריו של רובינשטיין.

● איך נודע לך דבר המינוי? מהעיתון?

לא. בהחלט לא. זה נודע לי ממי שצריך היה להיודע לי, וכפי שצריך היה להיודע לי.

● שמיר קרא לך וסיפר לך לפני הפירסום?

כן. הוא היה מאוד הוגן, והודיע לי על כך אישית.

● האווירה בלישבת שמיר שונה לקראת הרדי-טציה?

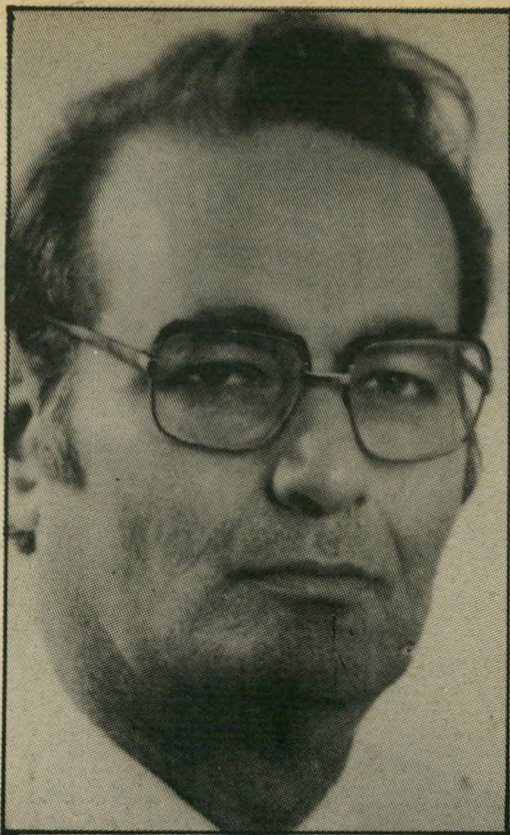
בינתיים, אין שום שינוי בולט לקראת המעבר. יש עוד חודשיים!

● אין מתח ביניכם — היועצים, העוזרים והמקורבים — מי יזכה באיזה חלק של העוגה?

אין מתח, כי אין שום ניגודי-אינטרסים בינינו. לכל אחד יש התחום שלו.

● כולכם יודעים מה תעשו בעוד חודשיים?

אף אחד לא יודע מה הוא יעשה. לפחות עד כמה שאני יודע, לא אמרו לאף אחד. גם לי לא.

עמוס שיאון:

„הכוכבים הם האשמים בתאונות הדרכים הקשות!“

תאונות הדרכים היו בשבועיים האחרונים למכה אדירה גם בארץ המורגלת באסונות תחבורה. יש

אסטרולוגיה

האומרים שהכבישים אדומים, יש הטוענים שהחוס הכבד הוא הגורם לקטל, ואחרים מאשימים בעיקר את רשלנותו של הנהג הישראלי.

האסטרולוג הבאר-שבעי עמוס שיאון טוען שהכל מהשמיים.

● מה זאת אומרת?

מצב השמיים היה לגמרי מחורבן בזמן האחרון. חוץ מכוכב ונוס, כל הכוכבים הולכים אחורה, וזה גורם לכנייהאדם להתנהג בחוסר-יציבות קיצונית.

● **אני לא בליכך מבינה בכוכבים, אבל בתאריכים אני דווקא טובה.** יש איזה תאריך שהחליכה אחורה של הכוכבים תיפסק, והצרות ייגמרו?

בטח! יש תאריך מרויק. ביום שלישי, ה'13 באוגוסט, הכל ייגמר. אני לא אומר שלא תהיה אף תאונת-דרכים אחת מאותו יום, אבל זה יחזור למה שנקרא נורמאלי. לא עוד המכות האלה של מישפחות שלמות וחבורות-נוער שלמות.

● אתה בטוח בזה?

ששאל כל אסטרולוג בארץ, 'תראי שכל התשובות תהיינה שוות.

טובה מניפז:

„פיתאום מרגיש אדם שהוא נשאר לנפשו!“

ספר וקלטת-וידאו, הנמכרים בימים אלה בחנויות הספרים, הם יוצאי דופן מבחינת הנושא. הספר והקלטת הנקראים קריאת גיל דנים בחיכנון המרישה מהעבודה ובתרבות-הפנאי. כותבת הספר היא גם המרצה בקלטת הוידאו. הגברת טובה מניפז, בוגרת אוניברסיטת בר-אילן וירושלים, עוסקת מזה שנים ביעוץ לתיכנון מרישה. שאלנו את הגברת מניפז מה הן הבעיות העיקריות של המורשת.

יש הרבה מאוד בעיות, ואצל כל אחד יש בעיות אחרות. יזמו של המורשת-מעבודה מתרוקן לפתע, הוא מפסיק לראות את האנשים שהוא רגיל לראות בכל יום בעבודה. אגיד את זה במישפט אחד: פיתאום מרגיש האדם כי הוא נשאר לנפשו.

● **האם חלק מהנשאר לנפשו הזה לא מזהה את המרגיש לו לראש? הרי אפשר להתייחס למרישה כאל מתנה משמיים, המון זמן לעשות מה שהאדם חלם תמיד, בדרך כלל כבר אין בעיות-פרנסה, ולא ילדים קטנים והתחייבויות.**

יש גם אנשים שמתייחסים לזה כך. לאנשים הפעלתניים כאמת אין משכרים. העניין הוא שהבאים לטיפול הם מי שרע להם, וגראה זאת הרגשה הזאת הם מעבירים לסביבה.

פרישה

● **אולי תגיד לי על רגל אחת: מה עושים כדי להיות מוכנים לפרישה, ולא לעבור משבר?**

קשה מאוד על רגל אחת. צריך לקרוא את הספר או לראות את הקלטת. אוכל רק להגיד כמה דברים חשובים וקלים לעשייה: צריך לבחון את הרגליהאכילה, ואם יש צורך לשנות אותם. צריך לעשות החלטות בקשר לסדרהעדיפויות בחיים, ולנסות להשיג את הדברים החשובים באמת. ואת הגורמים סיפוק מירבי. צריך לחפש בימה לאגו. לבדוק איפה מעריכים אותך ואוהבים אותך. צריך לטפח קשרים אנושיים, במידת הצורך אפילו באמצעים מלאכותיים. צריך לא לפחד מהמילה „זקנה" או „גמלה".

● **את הרי יודעת את כל מה שכתוב בספר. האם הפרישה שלך תהיה קלה, ללא משברים?**

אני בטוחה בכך. אני כל הזמן מכינה את עצמי.

● **מדוע קלטת-וידאו? הרי ידוע שהמכשיר הזה נמצא בעיקר בבתים של צעירים?**

זה נכון. אבל חשבתי שלא כולם קוראים בשטף, ועל כן יהיה להם יותר קל לשמוע הרצאה. אני מקווה שמועדוני קשישים יקנו את הקלטת. אני לא מתכוונת להרוויח מזה. אני אומרת בלי בוישה שהעזרה לאנשים היא הרווח שלי.

תלמה אליגון:

„פסטיבל ערד זה ישראל של פעם!“

בשבוע שעבר התקיים פסטיבל ערד. המיוחד בפסטיבל הזה הוא שלא התחרה ברעש התיקשורתי שלו בעמיתו קדם-האירוויזיון. הוא מנסה לחזור למיסגרת של פסטיבל-הזמר העברי. שוחחנו עם תלמה אליגון, עם מי שכתבה את המילים והלחן של השיר הזוכה, לך אל הטבע, שבוע על-ידי להקת האירוסים מקיבוץ בית-אלפא.

● איך נוסד הפסטיבל הזה?

לפני שלוש שנים הקים נחום היימן את הפסטיבל, ומאז הוא על המפה. בפסטיבל משתתפות רק להקות — מקיבוצים וחבורות זמר.

● מה הייחוד בפסטיבל הזה?

הפסטיבל זה ישראל האמיתית. מאז שהפכו את פסטיבל-הזמר

פסטיבלים

לתחרות קדם-האירוויזיון — את כותבת ומנווטת את עצמך לקראת האירוויזיון.

פה זה ישראלי-ישראל, מה שהיה פעם. גם מבחינת הופעות. הזמרים יותר מאופקים. לא מתלכשים מיידעמה, לא מפזיזים ולא מקפצים.

● בציבור עוד אין מודעות לפסטיבל הזה.

בערד דווקא היו, להערכתך, 50 אלף איש! הם הסתובבו ברחובות, שרו, זה נמשך שלושה ימים. הפנינג של שלושה ימים: דברים כאלה לא נבנים בפירסום רעשני, אלא אטיאט. הופכים מומנטום. גם אחרי ההתחרות, נמשכה השימחה ברחובות, שימחה אמיתית.

● **מטון דברייך משתמעת ביקורת על תחרות הקדם-האירוויזיון השנתית.**

הביקורת שלי היא לא על התחרות, אלא על מה שהיא עשתה לנו. זה שהשיר הזוכה הולך לתחרות האירוויזיון — זה שינה את הצבע והטעם של השירים בתחרות. אם נזכרים בשירים שהיו בפסטיבל-הזמר הראשונים — למשל, ערב בא — עובדה שרבים מהם נשארו. מי זוכר את שירי הקדם-האירוויזיון האחרון? הם נמחקים, כי הם לא שלנו. לאטילאט הם מקבלים צביון פלאסטי כזה. זה מאוד נחמד, אבל זה „במקום".

שייט מלכות המים 1986

המועמדות הסופיות מפליגות עם "מלחי טוץ קרוז"

מה עושים ב"מלחי טוץ קרוז"?

מפליגים לאיים רחוקים, מוקדונוס, קוסאדסי (תורכיה), מטיילים ונופשים בכריתים במשך יומיים, רוקדים, מבליים, אוהבים, מהמרים, אוכלים וזוללים 5 ארוחות כשרות ביום, על האש, מסיבות והפתעות לאורך כל הדרך עם בדרנים ישראלים ידועים, כמו דודו דותן, גדי יגיל, גידי גוב, דורי בן זאב, מני בגר ועוד רבים אחרים.

מה זה "מלחי טוץ קרוז"?

6 ימים ו-5 לילות של שייט ונופש קרנבלים תיכוניים שלא היה כמוהו בישראל.

למי מיועד "מלחי טוץ קרוז"?

לצעירות ולצעירים ברוחם, לחתונות וחתיכים, לפגיוס ולפגיוסות, ולמי שלא הספיק לעשות חיים הקיץ...

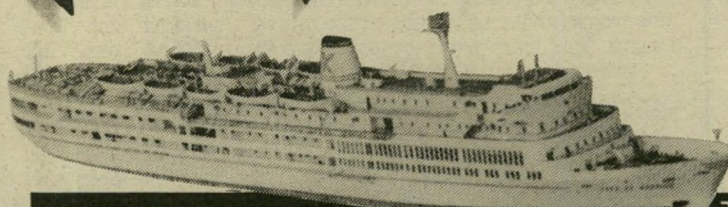
מתי זה "מלחי טוץ קרוז"?

מפליגים באנית המאר "סיטי אוף רחוק" ביום ראשון 31.8 מחיפה, וטסים בחזרה בטיסת אל-על ישירה ביום ששי 5.9 מכריתים.

טוץ

יום מלחי קרוז

כמה עולה "מלחי טוץ קרוז"?
למחירי החלטה 290 \$ + מיסים למתנינים - קצת יותר, כי מספר המקומות מוגבל...
איד נרשמים ל-"מלחי טוץ קרוז"?
פשוט מאד! אצל כל סוכן נסיעות או במשרדנו בתל-אביב או בחיפה.

פרטים והרשמה

מלחי - ספנות נסיעות ותיירות בע"מ

תל אביב, רח' דיזנגוף 76, 299414 * 290596 * 03, חיפה, רח' הבנקים 3, 04*524219

ובכל משרדי הנסיעות ברחבי הארץ.

**כמה דקות של פחד התחלפו
בהרבה דקות של עליצות, שהסתיימו,
כרגיל, בכמה דקות חמימות במים צוננים**

להגיע לאילת בשלום

בבת אחת הפנו הכל את מבטיהם כמעט בתחינה לעברו של נהג האוטו בוס, שוקי. הכל רצו להגיע לאילת בשלום. והם אכן הגיעו לאילת בשלום וגם חזרו מאילת בשלום, כשאחת

זיכרה של התאונה הקטלנית בה קיפחו את חייהן חמש בנות מישפחת אוהיון. באותו רגע גם בישר הרדיו על תאונה קטלנית נוספת, זאת של תל-חנן בצפון.

כמה עשרות קילומטרים לפני אילת, כאשר האוטובוס ובו המועמדות לנסיכת ים-סוף עשה את דרכו על כביש הערבה, הופנו כל המבטים לצירי הכביש, עליהם היו מונחים שרידי

אתי ברגר המצילה בת ה-18 ממושב אימונים (מימין) ה תרה כמיס ספורט, בחירה שנערכה ביוזמתו המקו של מנהל המלון החדש. סיגלית שימעיני האשקלונית נבחרה כנסיכת ים-

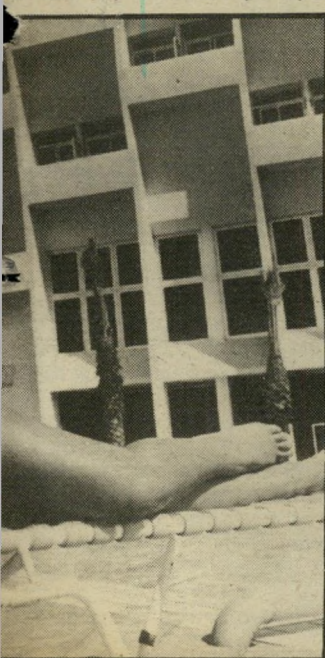

מחצלות וכרים, מתח יריעות בד בצדדים, בישל על כירת גחלים, במרכז האוהל, קפה משובח שהגיש בפינג'אנים, הוא הלביש את אתי בתלבושת בדווית.

אתי קולשה אחרי שאחמד אזברגדה, בדווי מכסיפה, הקים בחצר מלון ספורט אוהל לתפארת, פרש על הריצפה

סיגל סיגלי קצוצת השי סיגל מוסינו בעת שעושים את שיערה ולפני צו

חנה שטיינר וסיגלית שימעיני (מימין) לאחר בחירתן. בתצלום מימין, בביגדי איב דה מרדיקס: ויוי נחמה (בשיער השופע), סיגלית שימעיני ומרין ליבמן (בשימלה לבנה).

סיגל מוסינגר של רון לי עונה למנחה הערב גדי יגיל.

וכאשר ראש עיריית אילת, רפי הוכמן הכתיר אותה, גילתה גם את סודה. זאת לא הפעם הראשונה שהיא זוכה בתואר, תואר בו זכתה בסיבוב הראשון של תחרויות מלכת המים '86. היא גם סגנית ראשונה של נסיכת הדרום, ואם מדובר בסגניות, חייבים להזכיר מייד את סגניותיה של נסיכת ים סוף, הלא הן חנה שטיינר הבוטנית (סגנית ראשונה) וליאת שאלתיאל השחומה והאקזוטית (סגנית שניה). מלון ספורט המארח החליט לא להסתפק בנסיכה ובשתי סגניות והכתיר עוד יפהפיה מטעמרהוא — מיס מלון ספורט, תואר שנפל בחלקה של המושבניקית אתי ברגר, התמירה, בת ה-18. וכמקובל גם בשלושת האירועים הקודמים בתחרויות מלכת המים '86, הוטלו גם הפעם, לתשואות הקהל, הנסיכה וסגניותיה למימיה הצוננים של הבריכה.

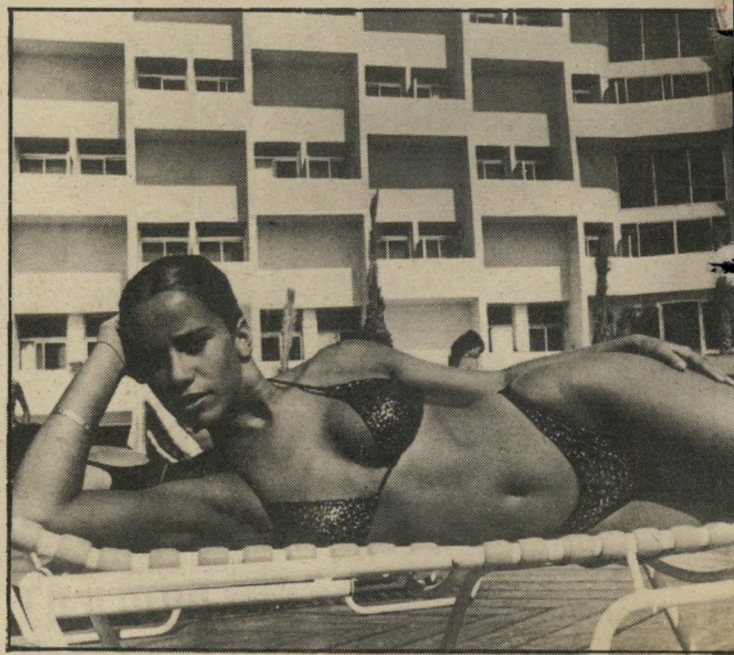
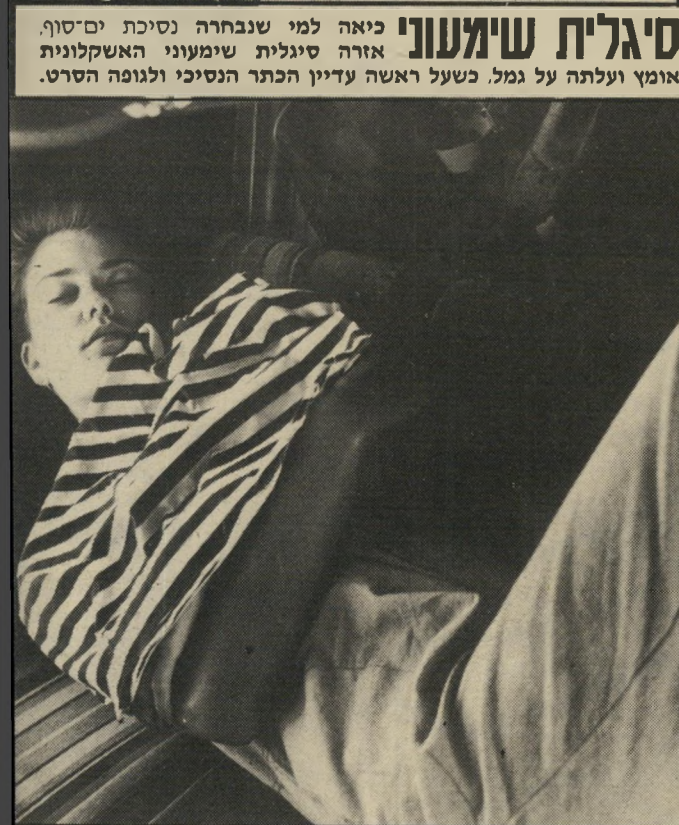

כשחנה שטיינר הרמת-גנית זכתה בתואר הסגנית הראשונה וליאת שאלתיאל (קיצונית משמאל) בתואר הסגנית השניה. אבל היא היתה הראשונה שחגגה את הבחירה בקפיצה למים הצוננים של בריכה-השחיה.

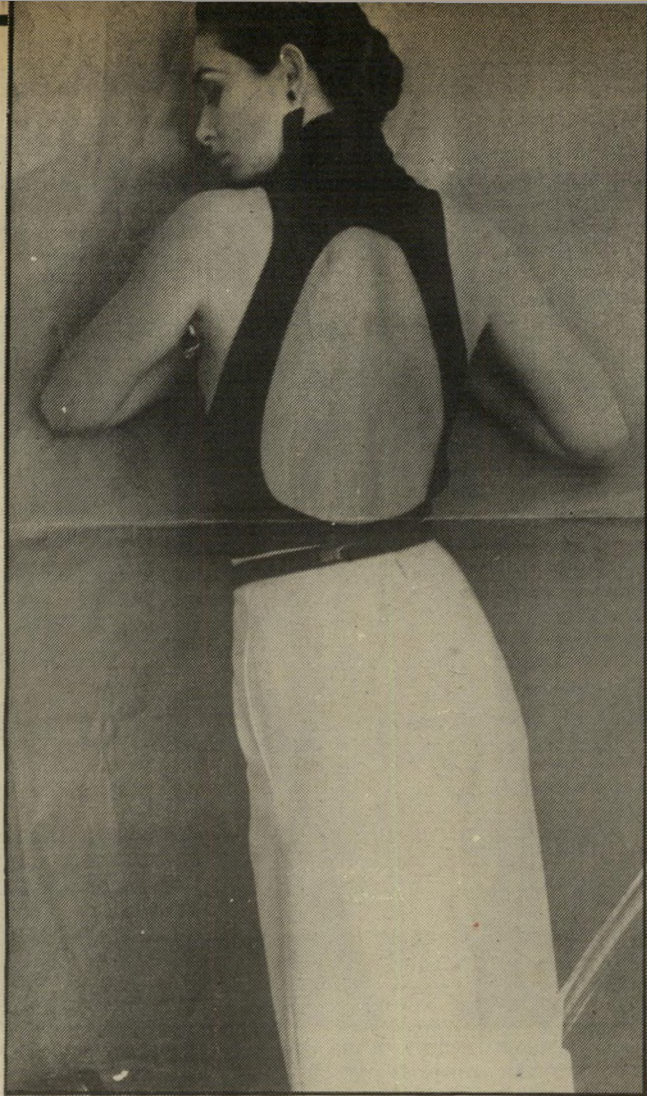
רפי הוכמן ראש עיריית אילת, שהכתיר את נסיכת ים סוף, עומד, בחולצה הלבנה (באמצע). כשלפניו מנהל המלון, סטיבן איירס (הממושקף).

צוחקת לעברה של הלוגמת בירה בקס, לבריכה (למטה).

המרווח והממוזג של טיולי הגליל. שוקי הנהג, שהיה מודע לחששות של המועמדות ומלוויהן בגלל גל תאונות-הדרכים. נהג בזהירות ובמיומנות למופת.

שינה שלווה כשהבעה של שלווה נסוכה על פניה ישנה חנה שטיינר. הסגנית הראשונה לנסיכה, על מושבי האוטובוס

אגס אמריקאי חולצת-טריקו חשופת-גב, בצורת אגס, בעי-צובה של אן קליין האמריקאית. עם צווארון גולף קטן וחגורת-עור מלאכה שחורה, או חגורה בעלת גוון כסף או זהב.

זהו הקיץ של הגב:
החשיפה מאחור

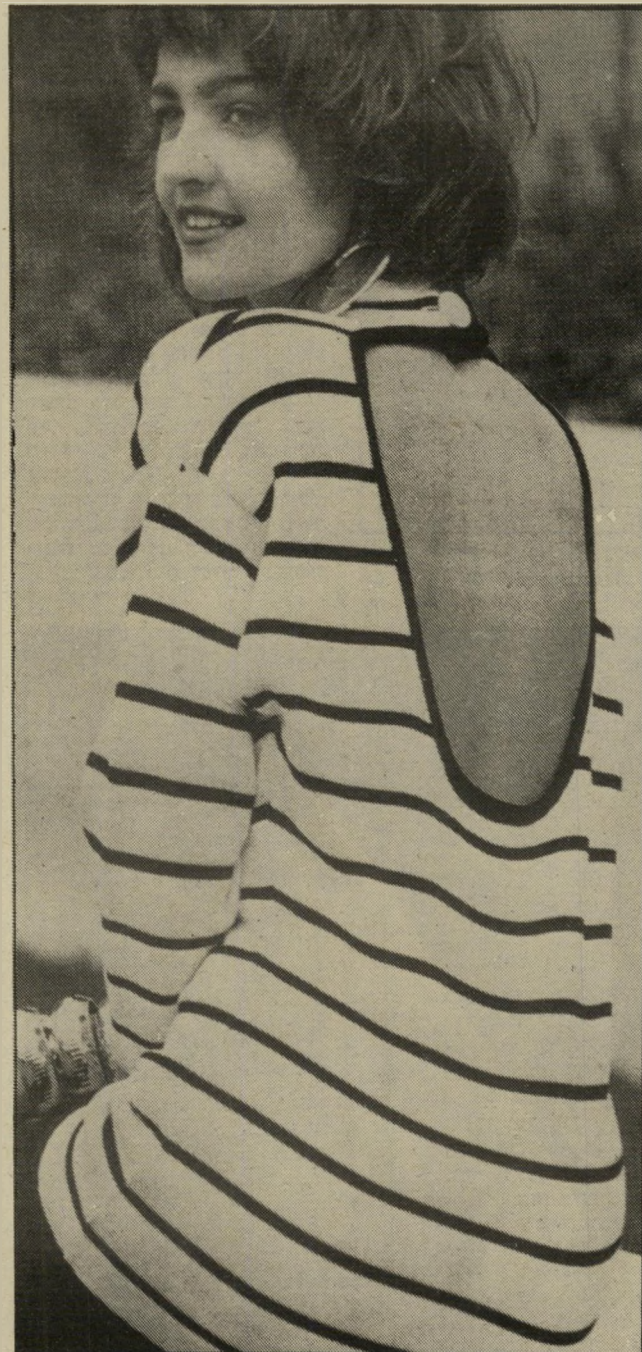
מגב

חשוף

נכפזוק

הכל

ק"י: חם, לה, רטוב. לא יודעים מה ללבוש, לא יודעים מה לחשוף. מעצבי-האופנה חשבו וחשבו והגיעו למסקנה שהשנה זה יהיה הקיץ של הגב — הגב יחשוף בכל האפשרויות הקיימות. אך גב חשוף הוא יפה בתנאי שהוא

מפוספסת חולצת טריקו רגילה, מפוספסת, בשחור-לבן, שנמ-אסה על לובשתה. גוזרים בה, בגבה, מחשוף ופתח בגודל הרצוי והמתאים והרי חולצה בעלת הסממן האופנתי של קיץ '86.

דמיון פתוח הזדמנות-פז לחשיפת הגב בצורת וי עמוק, המש-איר עדיין מקום לדמיון. השרווול קצר, הכתפיות מודגשות ומאיימים רבים מקשטים את השמלה השחורה והאלגנטית.

צמודה מבד שחור: מא-חור בסיגנון חצאית צרה ומלפנים עד גובה החזה.

הגב החשוף
הוא המילה האחרונה
בבגדי-הערב של
מעצבי-האופנה
האירופיים והישראליים.
כמו שימלת-הערב
הנוצצת משמאל,
מבד רך ונשי.
הנופל בגב בצורה יפה.
השמלה צרה
ומכווצת בצדדים.

אסתטי, לא צר מדי, לא רחב מדי, לא משופע במפלי-שומן ורצוי שיהיה גם חלק וגם קצת שזוף. תנאים הכרחיים נוספים: הליכה זקופה, כדי שהמראה הכללי יהיה אטרקטיבי, ובמיקרים רבים — ויתור על החזיה. **קיצית ואזורירית**, מיכחר החולצות והשמלות חושפות-הגב הוא עשיר. לשעות הבוקר וגם לערב עיצבה אן קליין האמריקאית חולצה שחורה עשויה טריקו או סריג-כותנה. זוהי חולצה בעלת צווארון גולף קטן, כתפיים המוכנסות כלפי פנים, לכיוון הצוואר, וגב חשוף בצורת אגס. זוהי חולצה קיצית ואזורירית, שניתן להשיגה בשלל צבעים. בצבע שחור אפשר לנצלה לכל שעות היום וגם בערב, בצירוף חצאית שחורה צרה או מיכנסיים בהירים מכדי איכותי. חגורת-עור שחורה, זהובה או כסופה, וסנדרלים בגוון תואם, ישלימו את ההופעה.

חשוף ונוצץ. המילה האחרונה בבגדי-הערב הארוכים היא שימלה בקו ישר ונקי, באורך מקסי, כשהסממן האופנתי הוא הגב המוצלב. זאת היא שימלה אלגנטית, ללא יומרות, היכולה לשמש גם כשימלת-כלה, בתוספת שאל או ז'אקט קצרצר. וכאשר הרב יוצא מן האולם, הכלה יוצאת מהי ז'אקט.

משהו קצת יותר נוצץ: שימלה שחורה ומיוחדת, שאפשר לתפור גם לבר. נוטלים אריג אלסטי, מן האריגים הנצמדים לגוף, ותופרים ממנו כעין חצאית המסתיימת מאחורי המותניים בגובה החזה.

נאכה מגוונת שמלת-כתפיות פשוטה, ללא יומרות. הגב פתוח וחשוף. הגזרה צרה והדוקה. ניתן לרכוש שמלה זאת גם מנאפה, בגווניו שונים. קצת חמה — אבל מושלמת לערב.

חזיה מיותרת שמלה אלגנטית לאירועים חגיגיים, בעיצוב ביל בלאס האמריקאי. שמלה לבנה וארוכה בקווים פשוטים ונקיים. מבד חלק. הגב מוצלב והחזיה היא מיותרת.

הכתפיות עשויות מסדרת אבנים נוצצות, התפורות לסרט, אותו רוכשים בחנות לצורכי-התפירה. וכדי שהגב יהיה גם חשוף וגם נוצץ, תופרים שלוש כתפיות צרות בכל צד. ולהשלמת המראה: שערות אסופות כלפי מעלה; עגילי "הלומים" נוצצים ותואמים באוזניים וגרביים דקיקות, שחורות או כסופות, על הרגליים.

משולש ועמוק. יש שמלות-ערב המבליטות וחושפות את הגב, אותן ניתן לרכוש בכל זאת, רק אצל מעצבי-האופנה ואייאפשר לתפור אותן בבית. הן עשויות בגיזרה יותר מסורבכת, כמו גב משולש ועמוק, כתפיהן מודגשות בכריות, עליהן תפורים פרי חים עשויים פאייטים בעבורת נמלים. ואם פאייטים — הרי שימלת-ערב או חולצת-ערב שכולה פאייטים, בגב חשוף ועשיר, גם היא באופנה, ודווקא בצבעים עזים כמו אדום, כתום וכחול.

צל"ש

הכבוד האבוד של צה"ל

● למנחם הדר, כתב יומן השבוע על כתבה מיקצועית, ברורה ומאוזנת על התקרית בין חיילי צה"ל והמתנחלים בדרך ליריחו. הדר עזר להחזיר לצה"ל את כבודו האבוד — כמה שעות אחרי ששרהביטחון, יצחק רבין, רמס כבוד זה עד עפר, כאשר הניח לבריונים פורעניות, וכראשם מאיר כהנא, "להתפלל" באתרהתנחלות ביריחו.

צל"ג

הזנחה או פחד?

● לרפי חלבי, עורך מהדורת מבט ביום הרביעי שעבר, שהצליח לעשות דבר שכמעט לא ייאמן: להעלים לחלוטין את אחת ההחלטות החשובות ביותר של הכנסת מאז היווסדה. בשעה 03.00 באותו יום קיבלה הכנסת את הצעתהחוק לאיסור המיפגשים עם אש"ף, באחת ההצבעות הרמטיות ביותר, אחרי ויכוח נוקב שהתחיל כחצות הלילה, לגבי חלבי, ומהדורת מבט. כל זה פשוט לא קרה. לא ברור אם היתה זאת הזנחה מיקצועית חמורה בלבד, או שחלבי פשוט פחד לנגוע בנושא זה.

המייבבת הלאומית

● ליומנחצות של הטלוויזיה, ביום החמישי, שאירגן הופעתסילו לגאולה כהן, מייד אחרי התקרית המחפירה שבה ניסו בריוני גושאמונים לפרוץ מחסום של צה"ל. כהן אצה לטלוויזיה ישר ממטה ההתנחלות הכלתהחוקית, וזכתה בקבלתפנים מלכותית מאורגנתמראש בטל-וויזיה, כשהיא מופיעה לבדה, מייבבת לפי סיגנונה הרגיל, ומטירה להורטה הגיוענית, מבלי שהטלוויזיה אף טרחה להעמיד מולה ריעה נגדית.

חליפות למבט

מועמד אחימאיר
ליכוד

מועמד קרפין
מערך

בבנייןהטלוויזיה ממשכות הרחצות לסעור. הלחצים הפוליטיים המופעלים כדי למנות את עוררמבט גזברים. בעוד 9 ימים, ב-22 באוגוסט, פג תוקף החזקה של **מזכאל קרפין** כעורך מבט.

השמועות בבניין ברוממה הן **שאורי סביר**, יועץ ראשהממשלה לענייניתיקשורת, מפעיל לחצים אינסופיים כדי למנות את קרפין שוב כעורך מבט. בבניין מספרים שסביר מתקשר עם כל מיני גורמים ברשות השידור ומחזיק לשוואות, ומפעיל לחצים למען קרפין. גם מן הצד השני של המפה הפוליטית מפעילים לחצים, אנשיהליכוד מפעילים את אנשיהם למען מינוי **יעקב אחימאיר** לתפקיד.

אורי פורת, מנכ"ל רשותהשידור, אומר שעדיין לא הוחלט אם יהיה מיכרז לתפקיד עורך מבט. וכבר נתפרו חליפות לכמה עורכים.

עובדיטלוויזיה בכירים טוענים שנוצר מעין טירוףמערכות, היוצר טירוףערכים. שכן אם יהיה מיכרז, ברור לכל שהוא לא יהיה מיכרז תפוז, ואם לא יהיה מיכרז — מדוע בחשם הפוליטיקאים ומבאשים ריחם של עובדים בכירים?

נודע גם שגורמים ברשותהשידור, וגורמים מחוץ לרשות, מנהלים משאומתן עם כתבים בכירים.

אם לפני שבועיים נחלצו הדיעות בעד או נגד קרפין, עברו חילוקיהדיעות השבוע לכיוונו של אחימאיר. מי בעד אחימאיר ומי נגדו?

הורשם שנוצר הוא שרווקא גופים ציבוריים, הצריכים להיות אמונים על הקפדה על נוחלים, עוזשים את ההיפך ומנסים לתפור את חליפת עוררמבט למען מקורכים.

פרש מתפקידו. הוא התמנה כמנהל חטיבת האומר בקול ישראל.

הוא מחליף את **אליהו ברמל**, עורך ותיק של הרדיו, שיצא לגימלאות, אחרי שעבר ברדיו מאז 1945.

אלון נאבק שנים כדי להגיע למעמד ברדיו. הוא התחיל לפני 35 שנה את עבודתו בקול ישראל כנערשליה. תמיד חש שזוכרים אותו

בתוככי הרשות

יש לי יוםיום עורך

מי יהיה עורך מבט? שוב ושוב עולה השאלה בשבועות האחרונים.

אורי פורת, מנכ"ל רשותהשידור, חוזר וטוען: השיקול לבחירתו יהיה מיקצועי. ואילו **דוד אדמון**, המישה ליושבראש הוועד המנהל, אומר שסמכות הוועד היא להחליט בכל הקורה ברשותהשידור, וזאת בהתאם לחוסר רשותהשידור.

אדמון טוען שהוועדהמנהל כבר החליט: עריכת מבט תהיה ברטציה. בכל יום יהיה עורך אחר, כמו שהיה בחודש האחרון, **כשמזכאל קרפין** היה בחופשה. בכלל, טוען אדמון, לעורך מבט יש מנהל מחלקתהחדשות, ואמנם, כשי קרפין היה עורך מבט, הוא ניהל את מערכת החדשות, ומנהלהחדשות היה מיותר, אך לא יהיה להבא. אם יהיה בכל יום עורך אחר למבט, לא תהיה לאיש הנהלתהשבונות.

טלוויזיה, הוא טוען, זה לא עיתון. בטלוויזיה צריך להיות בכל יום עורך אחר למבט. כמו בכל תחנותהטלוויזיה הגדולות בעולם.

החלטת הוועדהמנהל, אומר אדמון, מחייבת. דבריו מכונים לאורי פורת.

אסיפה בשעותהעבודה

ועדהעובדים של הרדיו מצא נוסחה חדשה לשביתה: אסיפה בשעותהעבודה. אנשיהרדיו הודיעו במכתב למנכ"ל רשותהשידור, **אורי פורת**, כי הם מתכוונים להתאסף לשיחה ביום החמישי הקרוב, בשעה 11 בצהריים. דרישת אנשיהרדיו: לקבל רמימחזור.

דמי מחזור הוא תשלום חרפעמי שקיבלו עובדיהטלוויזיה ששהו מחוץ למקום מגוריהם לפחות 10 ימים במשך חודש. מי שעברו מחוץ למקוםמגוריהם קיבלו 400 שקלים, תמורת תשלום שהם הוציאו מכיסם, כמו למשל אש"ל. ועד עובדיהרדיו פנה לפורת ודרש את התוספת לכל עובדי הרדיו. טענת הוועד: גם ברדיו יש עובדים העובדים מחוץ למישרה, וגם עבור שימוש ברכב מגיע התשלום החרפעמי. פורת הודיע לוועד כי לא ייענה לדרישתם. הוא מוכן, אמר, לתת את התשלום החרפעמי לכל עובדיהרדיו ששהו מחוץ לביתו יותר מ-10 ימים בחודש, אך לא לכל עובדיהרדיו. תגובת אנשיהרדיו: אסיפה בשעותהעבודה.

מאחורי המיקרופון

הנערהשליח הגיע

יושבראש ועדהעובדי הרדיו, **יצחק אלון**,

בין המתמודדים על התפקיד דני אוריסטו, חבריהוועד ועורך תוכניות במוסיקה קלאסית. ברדיו אומרים שסיכוייו לקבל את התפקיד הם הטובים ביותר, שכן הוא בין הפעילים ביותר בין חבריהוועד.

כבר בחודש הקרוב ייבחר יושבראש ועד עובדי הרדיו, וצפויה לו עבודה רבה: משאומתן ארוך ומייגע על תוספתשכר.

לא יהיו פטורים

מסעיהדיבורים על פטורים ברדיו ירושלים, שהטריד מאז הקיץ האחרון את עובדיהרדיו, הסתיים.

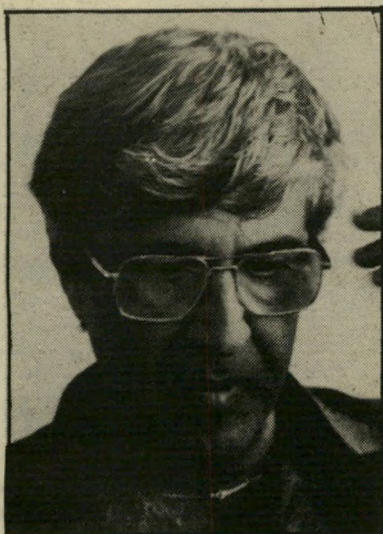
ועדהעובדים קבע: כל עוד רשותהשידור קולטת עובדים חדשים, לא יפוטרו אף עובד ותיק אחד ברדיו.

בינתיים קולטים ברדיו וגם בטלוויזיה עובדים חדשים. אומנם לא לפי חוזההעבודה, אלא לפי שעות.

בירושלים מסתובבים ברדיו לאחרונה שני סטאזרים צעירים, שהתחילו לעבוד.

נגמר החרם

החרם על הפרברים בגלי צה"ל תם. חילוקי הדיעות בין צמד הפרברים ובין **נחמן שי**, מפקד גלי צה"ל ו**מולי שפירא**, מנהל מחלקתהכידור, הסתיים. הפרברים שוב יוגנו בתחנה הצבאית.

מנהל אלון
סוףסוף

להציל את הליגה

השבוע שלח חברהכנסת פינחס גולרשטיין מיכתבים לשרהאוצר ולשרהעבודההתרווחה. העתקים מן המכתבים הגיעו גם למנכ"ל רשות השידור, **אורי פורת**.

גולרשטיין, שהוא יושבראש ועדתהספורט של הכנסת, ביקש במכתבו משרהאוצר לאפשר תוספת כוחאדם של טכנאים לטלוויזיה. משרדי העבודההתרווחה ביקש לתת לטלוויזיה יותר מכסותיעבודה לטכנאים לעבודה בשבת.

גולרשטיין מוטרד. ב-20 בספטמבר יפתחו מישחקי הליגה לכדורגל, וכבר עכשיו ברור שבמצב הקיים לא יתקיימו שידורים ישירים מן המיגרשים בשבת.

לפני בחודש נערכה פגישה של ועדתהספורט של הכנסת עם ראשי הטלוויזיה, **חיים יבין** ו**אורי פורת**. השניים קבלו עליהם שקוצצה מיכסת העבודה בשבת מ-52 ל-26 טכנאים בלבד. עוד סיפרו כי לרשותהשידור מחסור ברוני בטכנאים. כמעט 30 טכנאים חסרים באופן קבוע. עתה מחכים אנשי מחלקתהספורט לראות איך יצליחו מיכתביו של גולרשטיין להציל את מישחקי הליגה בשבתות.

חיים גולרשטיין
בשבת

תיזכורת קצרה: מנהלי פסטיבלטבריה ביקשו מגלי צה"ל להעביר את הפסטיבל בשידורים ישירים. בגליציהל הסכימו. כל אחד מהאמנים, שבא להופיע בפסטיבל, ידע שהוא ישורר בשידור חי. עמרים טנגבאום, אמרגנם של צמד הפרברים, ידע גם הוא. בסופו של דבר לא הסכים יוסף חורי לשידור הישיר, ובגלי צה"ל החרימו את הצמד. שבוע אחרי תום הפסטיבל ביקשו אנשי גלי צה"ל לגמור את הסיכסוך. בכל פעם שהומינו את הצמד ואת אמרגנם לשיחה, הודיע טנגבאום כי אינו יכול לבוא. לצמד וגם לאנשי גלי צה"ל היה ברור שטנגבאום מחבל בניסיון לסיים את המריבה, מפני שהוא יודע שהוא למעשה אשם.

ככה. הוא מילא שורה ארוכה של תפקידים. בין השאר עיצב את התוכנית בחצי היום במתכונתה הנוכחית, יחד עם **יצחק רועה**, עוד בשנות ה-70.

בתפקיד מנהל חטיבתהאומר וזה אלון כמיכרז. התמודדו בו אנשיהרדיו ותיקים. הרוק **טור יצחק נוי**, **רות בקי**, מנהלת מחל-קתההדרבה, **איתן אלמוג**, כתב ועורך בכיר, **אפרים אבא**, עורך תוכניות ותיק במערכת תליאב ב.

במקביל לכל תפקידיו המיקצועיים שימש אלון כאישועד פעיל.

בשבוע האחרון נטלו הודעות על לוחות המודעות ברדיו: אלון פרש מתפקידו, הבחירות לוועד ייערכו בקרוב.

האם עשה הרס"ר מעשה מאונה בילדה בת ה־6, או שמא בדתה הקטנה הכל בגלל חייה רווייהמין?

ספיייה מינית

או

פנמדיה ילדותית?

היה קורה. עוזר מתחלק במישר עם הרס"ר. לכאורה, לאחר עדותה של חוקרת הנוער, שהביאה את גירסת הילדה, נראה היה כי האשמה נגד הרס"ר הוכחה. הילדה פתחה את סיפורה לחוקרת הנוער במילים: "קרה לי משהו נורא" וסיפרה בפרטיפרטים כיצד התגרר הרס"ר על כיסאו, מישש את איברמינה ומשך את ידה אל איבר מינו. הילדה חיזקה את דבריה בתנועות שבהן הראתה על החלקים הרלוונטיים בגופה. היא הצביעה על איברמינה והסבירה שהוא "נגע לה בפוספוס".

הסניגור לירסקי החל חוקר את ריקעה המישפחתי של הקטינה והתברר לו שהיא באה מבית מזון מאור. לילדה שתי אחיות בוגרות, המשרתות בצהל, ואח בוגר. אחיה עבר בגיל 18 ניתוח לשינוי מין, ומאז הוא אשה לכל

ללא ענתה הקטנה, ואחותה הג' דולה הרעימה עליה בקולה: "את משקרת!" או הינהנה הקטנה בראשה ואמרה: "כן, הוא נגע לי". האחות הגדולה נדהמה לרגע ועשתה תפנית. היא שאלה את הקטנה "עכשיו את משקרת? עכשיו את משקרת?" אבל הקטנה נשארה בגרסתה כי הרס"ר עשה בה מעשה מגונה. הוא נגע לי בפוספוס, ואני נגעתי לו בכול-כול" אמרה לאחותה הגדולה.

למרות מה שהתגלה לחילתה, היא מסרה את הילדה לאמה, שהגיעה למחנה כדי לקחת את הקטינה להצגת

הילדה ישנה מדי לילה במיטה אחת. היא יכולה לבחור לישון עם אחיותיה או במיטת אמה, והדבר עלול להביא לה חוויות ארוטיות מוזיקות! הסבירה הפסיכולוגית אדית פאליק לבית-הדין הצבאי ביפו.

הפסיכולוגית הובאה על-ידי הס' ניגור, צבי לירסקי, כעדת-הגנה במישפוטו של הרס"ר רוברט גרין, הנאשם במעשה מגונה בקטינה בת שש וחצי.

על פי כתב-האישום, עבר הרס"ר במישרו בשק"ם של אחת היחידות במרכז הארץ, כפורים השנה, כאשר הביאה רחל (שם בדוי, כדי להגן על זהותה של הקטינה), טוראית מפקודיו, את אחותה הקטנה למחנה. לא היה זה רכב נריר שהחילת הביאה את הילדה למחנה בימים של שביתת מורים או חופשה אחרת. הילדה נהגה לבלות את זמנה במישרו של הרס"ר

כל הורה יכול ללמוד על חי הנפש של ילדיו — מעדותה של הפסיכולוגית במישפט הצבאי

פסיכולוגית פאליק
30 שנות נסיון

פורים ורק למחרת התלוננה במישרה. חוקרת-נוער באה כדי לחקור את פנינה הקטנה.

אח שהוא אשה

חוקרת-הנוער התרשמה כי הקטנה מבינה מה קרה, וגם דוברת אמת, על כן הוגש נגד הרס"ר כתב אישום במעשה-המגונה ובהתנהגות ש' אינה הולמת קצין.

רוברט גרין הוא גבר בשנות ה־30 לחייו. ממושקף ומשופם. קומתו בינר. ניהו נשוי ואב לילדים. תפקידו במחנה הוא תפקיד הרס"ר הקלאסי. הוא האיש המחלק את התורנויות לחיילים, שומר על המשמעת ומגיש תלונות נגד העבריינים.

קשה לומר שהוא אהוב במחנה. עוזרו בשק"ם, האורח יגאל עוזר, העיד כי הרס"ר שנוא מאוד על פקודיו. הם שונאים אותו שינאת-מוות, אמר לשופטים, ורצו לטמון לו פת. אם אני הייתי באותו יום במחנה, זה לעולם לא

גרין, שהיה משחק איתה ושר לה שירים.

באותו בוקר השאירה רחל את אחותה הקטנה פנינה (שם בדוי) אצל מפקדה הרס"ר, והלכה לעיסוקיה בשק"ם. כאשר חזרה לחפש את אחותה, ראתה אותה עומדת ליד שולחנו של הרס"ר, כאשר הוא עומד קרוב מאוד אליה, חולצתו בחזק וידיו לצדי גופו. הרס"ר והילדה שיחקו במישחק כל-שהו, כשהם מחביאים קופסת-מרק.

החילת חזרה לעבודתה, ופיתאום היתה לה הרגשה שמהו אינו בסדר. תנחתם של הרס"ר ואחותה נראתה לה, לרגע, מורה.

היא חזרה כריצה למישר וראתה את הילדה והרס"ר עוזבים את המישר כשהיו על פניהם.

באותו הרגע נזכרה האחות הגדולה כי גם בפעם הקודמת, שבה הביאה את פנינה למחנה, ביקש הרס"ר שהילדה לא תלך הביתה בטרם תיתן לו נשיקה. החילת מיהרה לקחת את אחותה הקטנה להחקרה. "הוא נגע כד?" שאלה את הקטנה וזו ענתה לה: "לא! הוא לא נגע בי".

החילת ידעה כי פנינה הקטנה נר הנה לשקר לבני-המישפחה, וכי כדי להוציא מפיה את האמת יש לחקרה חקירת שת-יוערב ארוכה, ואף להשביעה באלוהים. על כן הרימה החילת את קולה ושאלה שוב: "הוא נגע לך?"

חייהם. אם ישימו על מישוהו תו. המ' כוער", הרי גם אם יהיה מלך-היופי בכגרותו, בתוככי נפשו יישאר תמיד "המכוער".

לכן מוטב שלא לומר לעולם לילד ישירות "אתה משקר". גם אם הוא אומר שגמר את האוכל, ובצלחת עדיין נותר מזון, אין לומר לו "אתה משקר". זה רק יזיק. עדיף לשאול אותו מרוע נותר אוכל בצלחת. כי אם ילד מספר משהו מחייה-המיון שלו, ואומרים לו שזה שקר, הופכים משהו חיובי למשהו שלילי ורע.

הפסיכולוגית סיפרה על בעיית ילדות, הנקראת פחד מבית-הספר. ילדים הסובלים מבעיה זו ממאנים ללכת לגן או לבית-הספר, ולעולם לא יענו על שאלה ישירה: "מרוע לא הלכת לבית-הספר?" ילדים כאלה אינם הולכים לבית-הספר בדרך כלל מפני שהם שומרים על איזה סוד מישפחתי כמנס, המציק להם, והם אינם רוצים לגלותו.

כמו אקדח

פסיכולוגית סיפרה, מנסיונה, על מיקרה של ילדה בת 5, שסירבה בכל תוקף ללכת לגן ונצמדה כל הזמן אל אמה. אחרי בדיקות ארוכות וטיפול, התברר כי הילדה שמעה לפני שנתיים (המשך בעמוד 42)

פנימי שאינו תמיד חד ומובן למבקר גרים. הפסיכולוגית אמרה כי בגיל 6, כאשר ילד מתחיל ללכת לבית-הספר, ההבדל בין מציאות לרמיון הוא יותר מפותח.

הסניגור שאל את הפסיכולוגית אם יש משמעות לכך שהילדה ידועה בקרב מישפחתה כשקרנית, וכי כדי להוציא ממנה את האמת יש לחקור אותה שוב ושוב, ולאיים עליה בשם אלוהים. האם יתכן שאימים אלה, של האחות שחקרה אותה על המעשה המגונה, הם שגרמו לקטנה לדמיין את העניין כסוגסטיה, כדי לרצות את אחותה?

לפסיכולוגית יש רדיעה מגובשת על שקרים של ילדים, גם ילדים וגם מבוגרים. "מבלפים" לעיתים. אם הבלוף הוא "כואב לי הראש ואני לא יכול לצאת הערב", או זה אומנם לא נורא, אבל זה משאיר גוון של שקר אצל הילד. אפילו אם האם היא אשה מאוד מוסרית, הנוהגת ללמד את הילדים שלא לשקר, אבל מדי פעם היא מבקשת מהילדים לומר בטלפון שהיא ישנה, או שאינה בבית, כדי לא לדבר עם נודניקים, זה יוצר אצל הילדים עירוב תחומים מסויים.

כאשר מקנים לילדה או לילד שם של שקרנית במישפחה, זה גורם להם לעיוות. כי הם מתרגלים לחשוב על עצמם כעל "רעים", ונושאים על מיצ' חם אות-הקין של שקרנים לכל ימי

דבר. אולם כאשר הוא מבקר בבית הוריו, הוא עדיין נקרא בשמו הגברי, למרות העובדה שהוא מתייחס אל עצמו אך ורק כאל אשה.

אביה של הקטינה הוא נכה, והאם נוהגת לשלוח אותו לישון בסלון. הילדה הקטנה, שהיא בת-הזקונים של המישפחה, נוהגת לישון מדי לילה במיטה אחרת. היא מחליטה עם מי תישן הלילה, ועוברת למיטתו ללילה זה.

כדי להבין את התפתחותה הריגשית והמינית של הקטינה, ואת עולם הרמיון וההיות שלה, מסר הסניגור את חומר-הרקע של המישפחה והילדה לפסיכולוגית אדית פאליק, העובדת במיקצועה עם ילדים כבר יותר מ־30 שנה. היא בדקה את החומר והעידה עדות מומחה בבית-הדין הצבאי. עדותה היתה מרתקת.

עירוב תחומים

פסיכולוגית הסבירה כי עד גיל 4 אין לסמוך כלל על עדותו של ילד, מכיוון שעד גיל זה הרמיון והמציאות מעורבים לגמרי. מגיל 4 אפשר לקבל בזהירות את עדותו של קטין, אולם צריך לבחון אותה היטב. ההבדל בין מציאות ורמיון אצל ילד נבנה לאט-לאט בילדות, ולפעמים אינו מושלם גם עד הבגרות. לילד יש עולם

בעוד מועד לכל חברי הממשלה, איש מהם — גם לא אמנון רובינשטיין ועוז וייצמן לא שללו אותה. כאשר התקבל החוק בקריאה הראשונה, הבטיחו אנשיהמערך שזה לא סוף־פסקו, שהוא ישונה בוועדה באופן מכריע. אך בוועדה הוחמר החוק מכמה בחינות, והוכנסו בו כמה תיקון נים קוסמטיים שלא נועדו אלא לגנוב את הערת.

באותה עת נערכה הקנוניה המפורסמת של משה שחל, שקשרה את החוק הזה עם חוק הגיוענות. בכך הבטיח מראש כי החוק יתקבל.

בינתיים זרמו ללישכת ראשיהממ שלה וללישכת יו"ר הכנסת מאות מיברק־מחאה מגופי־שלום ברחבי העולם, אישים בינלאומיים ומוסדות בינלאומיים. לכולם ניתנה תשובה שיקרית. מאחורי הקלעים פוזרו הבטחות ש"החוק לא יעבור", שמיפגלת העבודה "תקבור אותו בשקט בוועדה".

כל זה הזכיר שיטות נאציות מובהקות של רמייה וכחש. כאשר הובא החוק השבוע לקריאה סופית, נעשה הדבר אחרי חצות, דבר חריג ונדיר בתולדות הכנסת. העיתון נאם הלכו כבר הביתה, הטלוויזיה ארוזה את הפעקאלאק והסתלקה, היציע התרוקן. וכך, במחתרת, הרוחק מעיני הציבור, בוצע מעשה־החופה בלבוש־חוק.

קרוב ל־100 חברי־כנסת שהו בחצות בבניין, אך רק תריסר מהם טרחו לבוא לאולם־המליאה, לשמוע את דברי הנואמים. קומץ מתנגדי החוק ישבו והקשיבו ושיכנעו זה את זה. מאנשי־הליכוד ישב כאלום ח"כ יחיד שהתחלף — פעם מיכאל איתן, מאבות התועבה הזאת, ופעם עוזי לנרא.

באווירה זו נשא הפרופסור־למיש פטים, ח"כ־המערך דוד ליבאי, נאום מזהיר, שבו פירט את התועבות אחת לאחת. ליבאי, שאינו יונה מובהקת, הגיע רק בהדרגה, תוך לימוד וחקירה, לירי המסקנה שזוהו חוק־תועבה. כנאמו הסביר מדוע.

אין דיקטטורה בלי דיקטטור

נימוקים נגד "חוק־המיפגשים" וזעקים ממש לשמיים. בין השאר: בעוד שבחוק הגיוענות נקבע שרק היועץ המישפטי יכול לאשר הגשת כתב־אישום, הרי כל סמל־מישטרה זכאי להגיש כתב־אישום על פי חוק־המיפגשים.

● בעוד שבחוק־הגיוענות יש צורך להוכיח שהיתה לנאשם "מטרה" להסית לגיוענות, הרי בחוק־המיפגשים אין צורך להוכיח שום מטרה או כוונה. המיפגש הוא פשע, בלי כל קשר לכוונת המבצע.

פרט זה, החותר תחת יסודי היסודות של החוק הפלילי, הוא זיהום מישפטי בפני עצמו.

● החוק החדש הושלח לתוך חוק אחר, האומר את ההיפך. אותו חוק בא למנוע פעולות־טרור, ובין השאר גם הורה על אירגוני־טרור. ואילו החוק החדש בא למנוע פגישות שנועדו לשכנע את הצד השני לחרול מפעולות־טרור, פגישות שמשותפים בהן ישראלים שלא זה בלבד שאינם מזהים עם הטרור, אלא השוללים אותו מכל וכל.

● החוק מטיל למעשה איסור רק על פעולות של אישים ומיפגלות מן האופוזיציה. שהרי מי שתומך בממשלה יקבל "סמכות כדיו", וכך יהיו הפגישות שלו חוקיות.

● החוק לא נועד כלל למנוע פגישות העוללות לפגוע בביטחון המדינה. פגישות כאלה אסורות דווקא לפי החוק הקיים, המטיל עליהן עונשים דראקוניים. ואילו החוק החדש בא במפורש למנוע פגישות מדיניות. הדבר נאמר בפירוש, ובמחשבה נחושה. בנוסח החוק עצמו.

(המשך בעמוד 32)

● היו שעשו מה שעשו בציונות גמורה, תוך צביעות מתחסרת, כשמי־רתם האמיתית כלל לא היתה לחוקק משהו נגד הגיוענות, אלא להביא לחקיקת תועבה מישפטית אחרת, שהופיעה בסדר־היום מייד אחריו. כל מי שהצביע בעד החוק נגד הגיוענות ידע שהוא מצביע בעצם בעד חוק אחר — החוק לאיסור מיפגשים עם אש"ף.

באמצעות קנוניה פרלמנטרית מלוכלכת, מן הסוג הנורא שא עליו את החותם המובהק של משה שחל, נקשרה מזמן הצעת־החוק לאיסור הסתה גזר־ענית בהצעת־החוק לאיסור הי מיפגשים עם אש"ף.

לכאורה: הליכוד היתנה את הצביעתו בעד חוק־הגיוענות בהצבעת המערך בעד חוק־המיפגשים.

מתחת לפני השטח: המערך רצה לעזור לליכוד ולתחיה להיפטר מ־כחנא, המתחרה העיקרי שלהם, ואילו הליכוד היה מוכן לעזור למערך להיפטר מן הרשימה המתקרמת ולגזול את קולותיה. זה היה השחלים במיטבו. לשיטה זו יש כבר תקדימים. ערב הבחירות הצביעו אנשי המערך בעד איסור רשימת־כחנא, תוך הימנעות הליכוד, ואילו הליכוד הצביע בעד איסור הרשימה המתקרמת, אחרי בריחת אנשיהמערך מן האולם. כך נאסרו שתי הרשימות. קנוניה זו עוררה את זעם בית־המישפט העליון, שביטל אותה.

לאחר־מכן התקבל חוק־בחירות חדש, לפי אותה השיטה. ותמורת זה הצביע המערך בעד סעיף שנועד למנוע את תופעת הרשימה המתקרמת. יד רוחצת יד.

הפעם היתה הקנוניה גלויה לגמרי. סמוך לחצות הצביעה הכנסת למען חוק־הגיוענות. כל הימין, עם כחנא, יחד עם אנשי המערך, הצביעו בעד. כמה מאנשי המערך ברחו, נמנעו או הצביעו נגד.

מכיוון שאין בכנסת רישום של מצביעים (אלא אם מיספר גדול של חברי־הכנסת דורשים זאת במפורש) לא נרשם למען ההיסטוריה מי הצביע בעד ומי הצביע נגד, ומי לא נכח כלל. חרפה א' הסתיימה, והכנסת ניגשה מייד לחרפה ב' — החמורה פי כמה וכמה.

זיהום מישפטי

בסיפור הידוע, ניסה ג'ורג' אורוול את הסיסמות של מישטר העריצות, המבוסס על רמייה וכזב: "מילחמה היא שלום: חרות היא עבדות! בערות היא כוח!"

השמות של שני החוקים, שהתקבלו באותה ישיבה, נוסחו על פי רגש זה. חוק־העונשין (תיקון מס' 20) בא לאסור "הסתה לגיוענות"; בנוסחתו הסופית, כפי שהתקבל, הוא קריאה להסתה גיוענית.

החוק הבא נקרא חוק לתיקון פקודת מניעת טרור (מס' 2). אין לו ולא כלום עם מניעת־טרור, ובעלי־ההצעה עצמם הורו בכך כפה מלא. זהו חוק לאיסור מגע־שלום.

לפי שיטתו של אורוול, אפי שר היה לנסח את סיסמות שני החוקים כך: "הגיוענות היא רת! השלום הוא טרור! הדי־שיח הוא פשע!"

שני החוקים מזהמים את ספר־החוקים הישראלי. אך השני מזוהם מן הראשון. על כך העידה עצם שיטת קבלתו.

יוזמי נהגו כגנבים בלילה, בכל שלבי החקיקה. הם השאירו אחריהם שובל ארוך של קנוניות, גניבת־דעת, הבטחות־שקר וטענות־כזב. כאשר הונח על שולחן הכנסת, טענו אנשיהמערך כי "הפתע", כי שרהמשפטים (משה ניסים) רימה והפתיע אותם. בשיחות פרטיות קונן שימעון פרס באוזני אורחים ורים ש"היתה כאן פאשלה", שהמערך "לא שם לב". אך הצעת־החוק הועברה

מלכת המים 1986

בחסות

מטעם

משרד התיירות

השולח הזה

בתכנית האמנותית:

גדי יגיל ★ עופרה חזה ★
טוביה צפיר ★ יגאל בשן ★
עוזי חיטמן ★ יונתן מילר — "כמו צועני"

12 מועמדות יפהפיות ★ תצוגת אופנה מפוארת

אופנת איב דה מרדיקס נעלי אלס בגדיים רון־לי תכשיטי דיאמימון

תל־אביב

מוזיאון הארץ — מוצג ש 16.8.86 בשעה 21.00

כרטיסים בנבתיים — קרן ובקופת מוזיאון (מסג הוד) טל: 03-231189-247373-230898
ביתר המשרדים: ברמת־השרון — השרון ב"ת — ביקורת בהרצליה — המרכז בנתניה — מופע בר"ג

כרטיסים להשיג: הפצה ראשית "לאן" דיזינגוף 101 (מסג הוד) טל: 03-231189-247373-230898
ביתר המשרדים: ברמת־השרון — השרון ב"ת — ביקורת בהרצליה — המרכז בנתניה — מופע בר"ג

מלכת המים תציג את הבירה שכבשה את העולם — בירה בקס • נופש־שייט עם מלכות המים — מלחי ספנות מפעילת האונייה "סיטי אוף רודס" • מלכות המים הגיעו לנשפים באוטובוסים המרווחים והממוזגים של "טוילי הגליל" • הדרכת הבנות • אולמן לאה פלשטר • צילום המועמדות: סטודיו מנחם עוז • תספורות: מירי וברי מ.סלון לה קוקט • הפקה: גמא הפקות • מטה אמנים • אירגון: מירי זכרונה רפי זכרונה

התחנה STAGECOACH
ערב ערב
הכרכרה חוזרת
עם הפתעה אחרת

לאחר חופשה קצרה, נשמח לראותכם שוב.
כל יום מ-19.00
ועד השעות הקטנות של הלילה.
ח' הירקון 216 ת"א טל' 241703

אל תתגרשו ללא הסכמה
"הלב" — עמותה לגירושין בהסכמה
טיפול על־ידי אנשי מקצוע מיומנים
עד קבלת הגט!
מחירים נוחים
"הלב", תחלה של חיים חדשים 16.00-19.30
עזרא 117, ים 02-422153

סקס ועסקים ללא שותפים סמויים
אנו מספקים:
* מכשירים למניעת ציתותים בטלפון
* שרות לגילוי מיקרופונים מרשתים
* מגלי מתכות
* מכשירים אטומטיים
רדיו רוקטור בע"מ
שלום עליכם 18, ת"א, טל' 286444

המתמודדות בתחרות
מלכת המים 1986
תזכירה בטבעות
יהלומים מתנת

מרכז התכשיטים והיהלומים הגדול במדינה

נתניה, רח' גד מכנס 2

שוליה

הדבקת ציפורניים — 20 ש"ח
באיכות מעולה על ידי מומחים

היחיד בארץ

מכירת ציפורניים בסיטונות
תל־אביב, רחוב המלך ג'ורג' 89

טל. 03-295318

03-284919

איש זה (למטה) הורשע על סמך עדותו של עד יחיד שומר חמש גידסות שונות, ולמרות העובדה שצוות החקירה שלו נאשם בגביית הודאות בעיניו

אשם מחמת הספק

ליל חופין אברשחאדה הופיע במערכת העולם הזה כאשר בידיו תיק מלא מיסמכים ובפיו המילים השיגוריות: "בני חץ-מפשע" מבט חטוף בתיק המיסמכים שהביא איתו האב שיכנע את העולם הזה כי מדובר במישהו יוצא דופן.

חבילת סם בתחתונים

סנין אברשחאדה, 33, הורשע על-ידי השופט מיכה לינדר שטראוס באשמת יבוא וחזקה של 622 גרם הרואין מלבנון. עדיהתביעה היחיד בתיק היה צעיר לבנוני ממרג'עיון, מישל סקר.

מישל סקר עובד בישראל זה שלוש שנים במיכסה של מלון גלי-כנרת בטבריה. ביולי לפני שנה, כאשר חזר סקר מחופשה בלבנון, נערך על גופו חיפוש שיגרתי, ובתחתוניו נמצאה חבילת הסם. סקר מסר חמש גירסות שונות למיטרה וסיפר על אנשים שונים המעורבים בפרשה, לפני שמסר את שמו של אברשחאדה. בבית המשפט חזר בו סקר מעדותו נגד אברשחאדה וסיפר כי מסר עדות זו רק לאחר שחוקרי-המיטרה היכו אותו ודרשו ממנו להפיל מישוהו מישראל, וכי הם שמסרו לו את פרטי זהותו של אברשחאדה.

יתכן כי עד כאן לא היה בפרשה כל דבר יוצא דופן. עדים רבים משנים את עדותם ומפילים פעם אדם זה ופעם אחר. אולם הסניגור בתיק, עורך הדין משה מירון, הציג לפני השופט לינדר שטראוס כתב-אישום מצוותי השנה נגד שישה שוטרים, מצוותי החקירה של יחידת המרחב גליל. בכתב-האישום סופר כיצר התעללו השוטרים בנאשם שנחשד כסוחר סמים. כדי שיוהש באשמה שניים מהנאשמים הללו הוזכרו על-ידי מישל סקר כמי שחקרו אותו והיכוהו כדי שפילל את אברשחאדה. יצחק בשן היה ראש צוות-החקירה, ואברהם ביטון היה החוקר הראשי.

השופט שמע את כל טענות התביעה והתנגדה בתיק, אך לא השתכנע כי יש מקום לספק באשמתו של אברשחאדה. הוא הרשיעו וגזר עליו ארבע שנות-מאסר בפועל ושנתיים מאסר על-תנאי.

אורח מכובד במכונית

ביר של חסנין, ח'ליל חוסיין, יליד יפו המתגורר זה שנים בלוד,

לו. סקר כעס עליו והתחיל להתעניין בו. כך הוא הצליח לגלות שלבני יש מכונית פרטית אמריקאית בצבע כהה ואת מיספר הטלפון של אחד מהבנים שלי.

כאשר סקר נעצר בעניין הסמים, הוא סיפר למיטרה כמה גירסות, אבל לא מסר אף שם של אורח ישראלי. המשטרה לחצה אותו נורא ודרשה גם

אינו משלים עם הרשעת בנו. לבן שלי יש אומנם הרשעה אחת על החזקת חשש, מלפני שנתיים, הוא מספר, אבל זה קרה מכיוון שכני נתפס במכונית יחד עם אורח שלנו מקטאר, שכשרשותם סיגרית חשש. האורח היה איש חשוב ומכובד מאוד, העובד כמנהל-חשבונות בכיר בחו"ל. לא יכולנו לתת לאורח מכובד ללכת

על פיה טפל עליו סקר עלילה ודונית ושפלה, עקב אי-תשלום חוב של 50 דולר. התרשמתי כי סיפור מכירת הטייפ. נתפר' כאן לצרכי הגנת הנא שם.

ואז פרט השופט את גירסותיו הרבות של סקר: "ביום 4.7.85 נעצר

אחת הגירסות: את הסם המוכר מלבנון היה צריך למסור לאלמוני ממושק ליד הדואר בטבריה

סקר במעבר-הגבול בין ישראל ללבנון, ונמצא על גופו הרואין בכמות של 622 גרם. הוא תוהך במקום מעצרו, ומסר כי את הסם הוא קיבל מלבנוני בשם יוסף טהה, מכפר דבין, וכי עליו למסור את הסם לאדם שאינו מכיר ליד הדואר בטבריה, אותו יזהה על פי מישקפי ראייה שעל צידם מופיעה האות R באנגלית.

הזמן דחק, לכן יצאו מיד חוקרי המיטרה עם סקר לכיוון טבריה... אולם בתחקיר נוסף בשעה 2.50, עשר דקות לפני מועד הפגישה בטבריה, מסר מישל גירסה חדשה. הוא אמר כי שיקר בקשר לפגישה בטבריה, וכי את הסם נתן לו אדם בשם ג'ורג' ח'ורי, תושב לבנון, שצריך להיכנס לישראל יום אחריו ולקבל כאן את הסם.

ביום 9.7.85 מסר מישל סקר

שם של ישראלי. אחרי מכות ולחצים תיאר סקר את הכן שלי ומסר את הפרטים שידע עליו, מסכיר האב את סיפור הסתככותו של בנו.

מיספר טלפון על הארון

כתב השופט, בפסק-דינו, את דעתו על מישל סקר: "אומר כבר עתה, בתחילת הדיון בנושא המהימנות, כי התרשמתי שהעד סקר שיקר לי במצב נחושה בעדותו בבית-הדין. וזאת מתוך רצון עז לסייע לנאשם בהגנתו. העד סקר היה מוכן לסלף עובדות ולהתפתל בשקרים מעל דוכן-העדים. רק כדי לתמוך בגירסת-הנאשם, שאינה מהימנה על-י,

כל עינויי המישטרה

אותו לפיו של החשוד כמה פעמים וגרם לו קשיים בנשימה. השוטרים דרשו ממועדי למסור גירסה וטענו שהוא נראה. בריא כשור. לאחר כשעתיים שלוש הופסקו המכות. ומועדי הובא בפני ביטון, שחזר והציע לו למסור גירסה ולהודות בעבירות המיוחסות לו.

החשוד עדין סידר, ואז הוחזר לחדר. בו חיכו לו הנאשמים. שחזרו להכותו, לבקש בו ולדרוך עליו. במהלך המכות איימו הנאשמים על מועדי כי ייצא מהחדר נכה, וכי יגרמו לכך שיאבד את כוח-הגברא. בשלב זה נשבר כוח-התנגדותו של מועדי, והוא הביע נכונות למסור הודאה מפלילה. ביטון גבה ממנו הודאה כזו.

בית-המישפט בחיפה. ששמע את עדותו של מועדי על ההתעללות בו. החליט למסול את הודאתו מכיוון שלא הוכח כי ניתנה מרצון חופשי.

כתב-האישום נגד השוטרים יצחק בשן. מיכאל שייט, גרשון אבנן, דוד טדגי. עקיבא טורז ואברהם ביטון מפרט כי בפברואר 1985 התייצב ביחידת מרחב הנליל, שם עבדו שוטרים אלה, דיון מועדי, שנחשד בסחר-סמים. נגבתה ממנו הודעה והוא כפר בכל האשמות נגדו.

מועדי, שהועבר ליחידת המרחב מתחנת המיטרה בסנין, עמד בכפירתו. אז הורה ביטון לכבול את ידיו ולהצמידו לצינור. כעבור כמה דקות נכנס לחדר בשן והחל להכות את מועדי באגרופים ולסטור לו. לאחר מכן העביר שייט את החשוד לחדר-הטלוויזיה, קשר את ידיו לאחור והחל להכותו בנזכחות בשן. בשלב זה הצטרפו אליהם שוטרים נוספים. שהמשיכו להכות בחשוד. כתוצאה מן המכות נפל החשוד על הרצפה ונפצע בשפתו. אז הביא טדגי סמרטוט טבול בנפט ודחף

אם אברשחאדה בני חוף מפשע?

הודאה בימ"ר (יחידת מרחב) גליל, לרס"ר אביטל, בהודאה זו הוא אמר כי הוא רוצה לגלות את האמת כולה בפרשה. לדבריו הוא הכיר כחודש לפני מעצרו את ג'ורג' ח'ורי ממרג'עיון, שהציע לו להבריח לישראל סמים תמורת 5000 דולר. סקר הסכים, וח'ורי לימד אותו כיצד להסתיר את הסם. סקר סיפר כי ח'ורי הביא אתו אדם נוסף לבית-המלון, בו עבד סקר, ואדם זה מסר לו את מיספר-הטלפון שלו.

האדם הנוסף הזה היה חסנין אברשחאדה. סקר אומנם לא ידע את שמו, אבל תיאר אותו, מסר את מיספר-הטלפון שרשם מפיו על ארון-הגדים שלו במלון, ותיאר את צבע מכוניתו של אברשחאדה.

כתב-אישום איננו הרשעה

בעת עדותו בבית-המישפט סיפר סקר כי טפל את האשמה על אברשחאדה רק מפני שאנשי צוות-החקירה היכוהו, ודרשו ממנו להמציא להם חשוד ישראלי. הוא אישר את סיפורו של אברשחאדה ברבר קניית הרדיו ממנו והחוב של 50 דולר.

מיספר-הטלפון, שנמצא על הארון שהתברר כי הוא מיספר-הטלפון של אחיו של חסנין, המתגורר איתו באותו בית-דירות בלוד, ותיאור מכוניתו של אברשחאדה מפני סקר, הם שהיוו את החיוק הדרוש לעדותו של עדי-החשוד.

ברבר חקירותיו הקשות, לטענתו של סקר, במיטרה, אני קובע כאן כי הרברים שטען כעניין זה לא הוכחו, כתב השופט. והעובדה שרבי-פקד בשן עומד לדין על פרשת חקירה בנושא סמים שבוצעה על-ידי אנשיו בפברואר 1985, אינה נותנת לי אינדיקציה שבפרשה אחרת נהג רבי-פקד בשן באלימות. כתב-האישום שהוגש נגדו עדיין אינו בגדר הרשעה בדין או פסק דין, וכולנו אמונים על ברכי היסוד המרכזי המישפטי כי כל אדם הוא בחזקת חף מפשע עד שלא יוכח היפוכו של דבר. נאמר בפסק-הדין. אגב, בית-המישפט בחיפה פסל את ההודאה שנגבתה על-ידי הצוות של בשן במיקרה שבגללו הוגש נגדם כתב-האישום (ראה מיסגרת).

אך כל העובדות הללו לא עוררו בלבו של השופט ספק באשמתו של אברשחאדה, וגם אם יורשע צוות-החקירה בעינוי נאשמים ועדים, לא יוכל השופט לשנות את פסק דינו.

בבית התלוי

עמוס עוז ביקש ציטטות – נתן וך מואיל לספק לו אותן בתיקוה שיערבו לחיכו

הערות שוליים בעניין התלוי והחבל

ברשימה נאה שפירסם לפני כמה שבועות בעיתוננו דבר כשם "בבית של תלוי", ציטט עמוס עוז את הפיתגם הידוע לפיו אין מדברים על חבל בביתו של תלוי.

והנה באים עוכרי השלוה והצידקנות ומזכירים למי שעוסק במידוק כפות ידיו בכור תומתו ענייני חבלים וחוטים ואלה המושכים בהם ומושכים במושכות. מה פלא שנער השעשועים של הסיפור העברית יצא כנגד הח"מ בשפ"ץ קצף ברשימה, שאף היא נתפרסמה בדבר בצורת תשובה מפנית ישירות אליו. (המשמרת המהפכניים" דבר 8.8.86). ועד כדי כך גבר קיצפו של עוז עד שעמד והישוה את הח"מ לבלוגרית ואת ידיו דן מירון — אכן, בכור בחליצת פז"ר, לבוגריו. ללמדך שצירים וחבלים בבית התלוי מעבירים אדם על דעתו, אם לא מן העולם.

אבל לבד מהשמצות אישיות אינפנטיליות מן הסוג המצוטט (והרי כבר נאמר, "אין אדם נתפס על צערו"), האם יש בפיו של עמוס עוז טיעונים המתראים לפחות כענייניים וכלואנטיים לסוגיה הנדונה?

ובכן, זה תלוי. מכל מקום, כיוון שהם ממוספרים על ידיו, נחטבה מאיתנו מלאכת המנייה, ואנו רשאים לבשר לקוראנו כי מניינם שבעה. הלא הוא המספר המאגי. אולי סבר עמוס עוז שהמאגי תסייע בידיו לעמעם את שורת ההגיון ואת חריפות הויכוח. כפי שאכן יקרה לאיחית ברומאנים ובשאר יצירות סיפורת דמיוניות, fiction, כלומר, בדירה.

אבל ראשית ללכת קצת חומר רקע. למען יובן על מה ועל מי יצא כאן קציף הגילוח הנורא. במאמר שפירסם בדבר ביום 1.7.86, תחת הכותרת, "שתרעד לכם היר", העלה ח"כ אברהם כץ עיון טענות קשות כנגד ארבעת הסופרים בשיעור בשעתו למען הקמתה של ממשלת האחדות הלאומית.

כתב כץ עיון: "אני, שהתנגדתי בכל מאדו להקמת ממשלת ליכוד-מערך... קיבלתי את גורל הרין שלכם. כי אתם ביטאתם את הצדק ואת המוסר ונתתם את הגליטימציה".

כץ עיון סיים את רשימתו: "אם יש צדק, על-משקל אמרתו של המשורר, תופע נא ועדת חקירה בפרשת השב"כ מיר, ואם לא, תמוגד ממשלת האחדות הלאומית לעד. אבל ממך עמוס עוז וכתב רבתי הסופרים רק בקשה אחת לי — לפחות שתכיר לכם היר".

כצפוי, סירב עמוס עוז להניח לידו המיומנת שתרעד. במקום להשיב תשובה עניינית וסדורה על הטענות שהוטחו בפיו וכלפי חבריו ברשימה המצוטטת ובמקומות אחרים, בחר לצאת ברשימה בשם "עלילה", בה טען: לא דובים ולא יער, "דביה" היא המופצת עכשיו בציבור, שכל כוונתה לסלק את עמדתו שלו ועמדת חבריו. הרשימה היא מסמך מדהים כל-כך בדמגוגיה שלה, שהיא מובאת כולה וכלשונה במדרגו גנוז. אדרבה, יקרא הקורא וישפוט.

למיקרא מאמר תשובה לאית'שובה זה, שתוכנו נע בין אמתלאות לאימכבודות לבין מה שאין מנוס אלא לכנות בשם כוונות מפורשים. לא שמד לי עוד ייצר ההתאפקות המפורסם שלי. כקור מיסאר בולגרי וכאיש המיישמות המהפכניים, הצבעתי על נסיון ההטעיה והרמייה שבקובלתנו המיתממת של עוז. הנורסת כי "מפצים עכשיו אגדה שלפיה היו הסופרים אשר חתמו על כרוז עם היוזע תוצאות הבחירות האחרונות סנקריה על ממשלת הרוטאציה. לא דובים ולא יער... גילוייהדת שחתמו עליו ארבעת הסופרים לא קרא להקמת ממשלת אחדות לאומית ולא להתפייסות עם הליכוד".

וכך כתבתי בדברית תשובתי (העולם הזה 30.7.86, שבעתם הללו היו סנדקיה של ממשלת האחדות?? — חס וחלילה, לא דובים ולא יער. כל כוונתם הטוהרה היתה, כנראה, רק להפיל את הליכוד בפה. ששמע לשכנע אותו להצטרף לממשלה אחת בידו עם המערך, לשכנע את אנשי מפ"ם, שינוי ור"צ' להצטרף לאותה ממשלה שבה ימצא עצמו הליכוד בעמדת מיעוט — וחסל סדר רוטציה. ולשם כך, ורק לשם כך, כלומר, רק כדי להפיל את ההנהגה בידיו של היעדר בהנהגת שימיע פרס — שיחר עמוס עוז לפיתחו של ההומאניסט הרגול יצחק שמיר.

שהכריו בתום אותה פגישה, שלא כל סופרי ישראל אבירים ויש בהם כמה, נחמדים שאיתם אפשר לדבר". ומה משיב עמוס עוז לטענה, שהוא וחבריו, בפעילות למען ממשלת האחדות הלאומית — בלשוננו שלו: "טיהרו את שרון ושמיר" ומסרו להם את מפתחות המדינה?".

הוא משיב: "איפה ארבעת הסופרים ואיפה מפתחות המדינה?". תשובה טובה, מה שתשובה של סופר ואישירוח אמית. כן? זה תלוי. ועכשיו, מהן טענותיו הספציפיות המופנות אליי? ובכן, ממורו שימיע פרס למד את האמנות הדקה של "פיצוח שערות", כמאמר האנגלים. או אם להביא משל מוכר יותר, הוא משיב בנוסח: "לא תליתי את הכבסים. בטח שלא ביום שלישי. אם כבר — אז ביום רביעי או חמישי".

וכך אנו למדים שע"ל לא "שיחר לפיתחו של יצחק שמיר" כפי שכתבתי ברשימתי. הוא,

פה, מה שקובע כאן הוא שהציטוט שומר על נאמנות לרוח הדברים. וכאן, בהיעדר תורה שבעל-פה, אנו רשאים כהחלט להסתייע בתורה שבכתב, וזו — לרוע מזלו של עמוס עוז — אכן מצויה גמצויה במיקרה שלנו. הבה נקרא דיווח בן אותו זמן — לא שלי עצמי, חס ושלום — על אותו מעמד היסטורי בטלוויזיה בעקבות השיחה עם יצחק שמיר. הרי לפניכם עיקרה של רשימה בשם "חזה לך ברח" מאת סילבי קשת, שנתפרסמה בדיעות אחרונות ביום 3.8.84, וזה לשונה:

תמיד הייתי מחייכת למראה אשך המילים. עמוס עוז, בטלוויזיה, יפה. מיוסר. מעפפך בעיני התכלת העזה שלו. היה אלמנט נקיסטי בהופעותיו. אולם הייתי זקוקה ללב-אבן. כדי לא לפרוץ בצחוק כאשר ראיתי יוצא מגיטתו עם יצחק שמיר, בעקבות מינשר הארבעה שפירסמו הוא וחבריו.

אולי כדי להדגיש את חומרת השעה. היה בלתי-מגולח. והרעף שבחיים על ראש-הממשלה. אתה תרמת, אמר לו, להנמכת הטון בבחירות. הוא לקה, כנראה, באמנויה ריגועית. ולא זכר שמיר בהיוזע תוצאות הבחירות. דיבר שמיר על התבוססים במערך... (עוז) סיפר לשמיר כיצד גדל

עמוס עוז ויצחק שמיר. אווירה של פיוס

במישפחה רוויזיוניסטית. גם מהעט שלי יצאו מילים שהייתי מוחך בדיעבד. אמר באקט נוגע ללב של אוטוקריטיקה. ואם יש נכונות לדבר עם הפלשתינאים, למה לא לדבר עם הליכוד. שמיר הבהיר לסופר, ש"כאלו נוטל חלק במשאומות הקואליציוני, שאין חילוקי-דעות משמעותיים בין הליכוד למערך בנושא כלכלה. לבנון וחיוזוק הדמוקרטיה... חזה לך ברח לך. נאמר לעמוס המקורי. עמוס עוז, אחרי שמחק בדיעבד כמה ממילוי והחמאי ליצחק שמיר, יכול עתה, בשקט, לברוח עם נוישפחתו לארצות-הברית, שם הוא אמור לסיים את סיפורו הבא.

אז מה, אדוני שרה-ארבעה, גם את סילבי שלנו נשלח לבלוגריה ונצרך שם למשמרות המהפיכניים. גם היא בדתה דברים מליבה? גם זאת עלילה שפלה?

אבל ימצא בוודאי פוריסט קפדן ונקדני שיאמר: "רשימה לא-אחדות" או "בלתי-אובייקטיבית". למענו אצטט עכשיו רשימה אובייקטיבית למהדרין, שופרא דשופרא. פנינה קטנה של דיווח לא-משוחרר, המקור, שוב, ידיעות אחרונות. אבל הפעם בעמודי החרשות. התאריך: יום חמישי, 2.8.84, על החתום: גר בקר.

כאן — מתחת לתצלום ראשיהממשלה שמיר לוחץ את ידו של עמוס עוז בלישכתו. מופיעה כותרת הדיווח: "עמוס עוז: אתה נראה עייף". יצחק שמיר: אני רגיל לזה". הפתח של הרשימה אומר: "הסופר, המקורב לשלום עכשיו, בגינס ובחולצה קצרת-שרוולים, התארר אתמול בלישכת ראשיהממשלה ולא חסך שבחים ממארחו, על הנמכת הטונים במערכת-הבחירות".

שמיר: אתה ראוי להערכה על קריאתך לממשלת-אחדות".

בנוף היריעה נאמר: בגינס ובחולצה קצרת-שרוולים בא אתמול עמוס עוז ללישכתו של יצחק שמיר בירושלים במכונית של מישרד ראש-הממשלה, שנשלחה במיוחד לקיבוצו חול-דה כדי להסיעו למגישה.

אתה נראה עייף ויגע", אמר עוז לשמיר. שאך זה שב מדיון של יותר מארבע שעות עם ראשיהמערך. "אני רגיל לזה", השיב שמיר. המבקש לשמוע ולהשמיע בעניין שעל סדרהיום: אחדות לאומית. "ההבדלים בין המחנות הם יותר ברגשות מאשר בניתוח ההגיון". העריך שמיר. תוך שהוא משיב, מכל הלב, את יוזמתם של ארבעת הסופרים לקרוא להקמת ממשלת-אחדות. "דווקא אתם", הוא אומר, "הרחוקים כל-כך מן הליכוד, ראויים להערכה". (כל ההדגשות שלי - א.נ.)

הסופר, שאינו בן-בית בלישכת ראש-הממשלה-הליכוד, הודה שאין זו פגישה שיגריתית עבורו. אך הוסיף: "ודאי, שמחנה המאמץ יש צורך להידבר בתנאים מסויימים עם הפלשתינים, אינו יכול לדחות על הסף את ההידברות עם אנשי הליכוד".

הוא דיבר על "צימאון בציבור" לממשלה רחבה "גם בחוגים שלי המקור" בים לשלום עכשיו". הוא חלק מחמאה לשמיר על תרומתו להנמכת הטונים במערכת-הבחירות... הטמפרטורה הרגשית ירדה ואני מכבד את זה. אני יודע, שבגור-בניה נהרגו ארבעה אנשים במערכת הבחירות. ששקפה במחירי בירה..."

הוא הציע לראש-הממשלה לשמור על קשר מתמיד עם אנשירוח גם מן המחנה שמולו. שמיר לא הסתיר את אסר עם ליבו: "בהחלט ארצה לשמוע על קשר. אבל, בקרב רבים מכם יש רוח של שינאה ובזו לכל מה שקרוי המחנה הלאומי. אני חרד. מתחלחל לפעמים. כשאני קורא בדברים הנכתבים, החזרה לסיגנון של שנות השלושים. אל תשכח, שהליכוד אינו קבוצה קטנה. הוא בנוי על אלפים רבים של אנשים. הרואים את המאבק הפוליטי כמאבק אישי".

עמוס עוז הקשיב והגיב: "אם תקום ממשלה רחבה, נעשה הכל כדי ליצור אווירה של פיוס. בלי לחדד את חילוקי-הדעות, הטונים של שבע השנים האחרונות לא יישנו עוד". (כל ההדגשות שלי - א.נ.)

השיחה גלשה לעניין הקמתה של ממשלת-אחדות. כבר לפני עשרה חודשים, סיפר שמיר, היתה בפיו "הצעה נדיבה ביותר" באשר לחלוקת התיקים בממשלה. "אנחנו נכונים להתחלק בשלטון", הוא אמר. עמוס עוז אינו ממחר לסכם את רשמיו מן השיחה לאחר סיומה. "אינני זרין בסיכום והערכה ולא באתי הנה עם מונה-גיגור של כנות". עם זאת, הוא הוסיף: "אני יוצא בהרגשה, שראשיהממשלה קשוב ופתוח לדברים ששמע מפני. אני חושב, שגם מר שמיר מבין את ההכרח הלאומי בהקמת ממשלה בראשות שתי המפלגות הגדולות". האם לא מישמת מכשיר בתרגילי יחסי ציבור של הליכוד. הוא נשאל והשיב: "שאלות כאלה תפנו לאנשים, העוסקים ביחסי-ציבור".

"אם תקום ממשלה רחבה, נעשה הכל כדי ליצור אווירה של פיוס. בלי לחדד את חילוקי-הדעות, הטונים של שבע השנים האחרונות לא יישנו עוד". השוה את ההכרזה הזאת עם מה שנאמר ברשימה "עלילה", גילוייהדת שחתמו עליו ארבעת הסופרים לא קרא להקמת ממשלת אחדות לאומית ולא להתפייסות עם הליכוד. — נכון, גילוייהדת לא קרא, מי שקרא היה עמוס עוז. ואגב, לא מצאתי בשום מקום הכחשה של אחד מהדברים שיוחסו לו בשתי הרשימות העיתונאיות שציטטתי.

אבל כל המבקש לדעת את הלוח-הרוחות ששרר בין ארבעת סופרי המערך בנושא זה של התפייסות מפלגתם עם הליכוד, טוב יעשה אם יעיין בעוד טקסט. כוונתי כאן לדברים שהשמיע הסופר ס. יזהר, שותפו של עמוס עוז בכרוז המפורסם, בריאיון עם רב עצמון בדיעות אחרונות (27.7.84). וכך מצוטט שם ס. יזהר,

המתואר "כמי שהיה ידוע בהתנגדותו הנמרצת לשינוי פועלה עם הליכוד".

תוצאות הבחירות יצרו, לכל הדעות, סיטואציה חדשה. עכשיו מוכרחים להגיע איכשהו להבנה. ההבנה תושג רק אם תהיה הידברות. ולא הידברות המתקיימת בלהט מערכת הבחירות. צריך להגיע להבנה ולעבודה תוך כדי ישיבה משותפת בשלטון. אז יתגלה שלאנשי המערך והליכוד יש שפה משותפת.

כאן כבר לא רק חיוכים הרדיים. מחמאות, עבר רביוניסטי משותף, מחיקה "בריעבר" של דברים שנכתבו וסתם דיבורים על דיאלוג מתמיד (קשר מתמיד) בין ראש ממשלה לליכוד לבין סופרי המערך. באווירה של פיוס. כאן כבר — לא פחות ולא יותר — "שפה משותפת" למערך ולליכוד.

עלילה העלילו עליכם. מה? ריבה מוסיפה להתגלגל.

הדברים אולי אינם נעימים לאוזנו של מי שסבור כיום כי "כעת צריך לפרק את השותפות הזאת (עם הליכוד) אלא אם כן אפשר הליכוד לחקירה ולמשפט (בפרשת השב"כ) למצות את עצמם". אבל כזבים והשמצות בוודאי לא יתקנו את המעוות.

אבל עוד לא גמרנו. שהרי עמוס עוז עוד מוסיף וטוען כי הוא וחבריו "התכוונו לממשלה בלי רוטאציה" ולא עלה כלל על דעתם לקרוא "להקמת ממשלת אחדות לאומית".

לרוע מזלו, גם כאן נשתמרה תורה שבכתב. שהרי כך נאמר בו באותו גילויידיעת מפורסם שלהם: "סיכום רצונו של העם בישראל כפי שהתגלה בבחירות כבחירות מוחלטת הוא שתקום ממשלת איחוד לאומי שבמרכזה שני הגושים הגדולים. רצון זה יכול להיראות לרבים מאיתנו כמוטעה וכלא צורק, אך הוא עובדה קיימת." (הארץ, 25.7.84) וכן על המשמר באותו יום.

והיכן תמצאו עדות נאמנה יותר למשאלותיה ומגמותיה של קבוצת הארכבעה, כפי שבאו לידי ביטוי בהצהרותיה הטלוויזיוניות של דברה עמוס עוז. מאשר בדיווחיה של אשת יחסי הציבור הניצחית שלהם, הדד בושט. בהארץ. וכך היא כותבת שם במדור הטלוויזיה שלה מן ה-30.7.84: **עמוס עוז בשיחה עם יעקב אחימאירי קורא להקמת ממשלת אחדות לאומית. קריאה זו כבר נתקבלה בקיתונות של רותחים. הפעם אין עוז משחק את המתייסר הנצחי. הוא נראה מיוסר באמת...**

מיוסר באמת? זה תלוי.

אבל אפילו בעניין זה של ממשלת רוטאציה, ר"ל, מצויה בדינו עדות מעניינת שבכתב. כך, בראיון שנערך בסוף כשבועון זה (העולם הזה, 1.8.84) נשאל הסופר א"ב יהושע עוז אחר מחותמי המינשר, עלייד המראינת שרית ישי, אם — כעת הצורך — יסכים גם לממשלת אחדות לאומית בראשות הליכוד.

הנה השאלה והנה התשובה. שאלה: "כלומר ממשלת אחדות לאומית ככל מקרה, גם בראשות הליכוד?" תשובה: "אני לא יודע. אני אומר שזה אפשרי. אולי בתנאים של רוטאציה. נניח שיגידו — סכור, ראשיהממשלה יהיה מהליכוד. אבל תיקי הביטחון, החוץ והאוצר יקבל המערך. מה זה רע?"

"בולי", שהוא הגלוי, הבלתימבוך והפזי שבין הארכבעה. גם מגלה באותו ראיון שהיה זה הוא שיום את חיבור מינשר הארכבעה ואף כתב את ה"טיוטה הראשונה" שלו (אני הייתי מעריף שעמוס ינסח). הוא הרי ברניסוח מובהק, אבל היה לו כאב ראש".

עכשיו יש לו כאביראש הרבה יותר גדול, בולי.

"בולי" — שבו עדייתם באופוריה של הצלת המולדת שדבקו בו ובחבריו — אף ההחיק לכת יותר מהם בתפישת תפקידו שלו במימוש ה"קונצפציה" החדשה, "אמרי" בעצמי לאנשי מפ"ם — קחו את תיק המשרה", הוא מגלה באותו ראיון. הוא כבר מחלק את התיקים. איך אמר עמוס שלנו: "איפה ארבעת הסופרים ואיפה מפתחות המדינה?" "סנדרקיה של ממשלת הרוטאציה".

אם אלה אינם סנדרקים אינני יודע מהם סנדרקים.

ועוד טענה בפי עוז כלפי: "לא יזהר, לא גורי, לא יהושע ולא אני לא קראנו אל השמאל שלא יתקוע סכין בגבה של ממשלת האחדות". הטענה — אני מניח — מופנית רק אל המרכאות. והרי מי כעמוס עוז עצמו יודע כמה סוגי מרכאות מצויים בעברית: מרכאות ציטוט

ומרכאות להבעת הסתייגות, מרכאות אירוניות ומרכאות אידיומאטיות ("צפור הנפש", "פעצ בלב", "ראש בעניים" וכו' וכו'), ויש אפילו מרכאות סביב שמות ספרים ושמות מקומות. וכל הרוצה לראות מקצת שימושיהן יילך אצל מאמרו הנזכר של עמוס עוז עצמו ("בכתי של תלוי") ויבדוק את השימוש שהוא עצמו עושה שם במרכאות בציטוט שיחה בעליפה בין המשורר אורי צבי גרינברג לבין האלוף יוסף גבע. בקיצור: העולם מלא מרכאות. באלו מהן משתמשים?

ובכן, שוב, זה תלוי. השאלה הקובעת היא האם סילפו המרכאות האידיומאטיות שלי את עמדתם של הארכבעה. בה נעייין שוב במינשר המפורסם: **המערך יכול היום לבחור בשתי אפשרויות: להתעלם מרצון העם, או להיענות לאתגר הדרך הקשה שהציב לו העם. הליכה בדרך השנייה היא אפשרית. רק בתנאי שכל מרכיבי גוש המערך: האגף הימני שבן מפ"ם, ר"צ ושינוי יצטרפו למהלך זה. אם כוחות פוליטיים אלה לא יצטרפו למהלך — הם עלולים להיות אחראים להכרעות המערך ומכאן לתוצאות הרות אסון לעתיד המדינה.**

"אחרים... לתוצאות הרות אסון לעתיד המדינה. לשון איום או לא לשון איום? רצונכם בעדות מסוימת? בבקשה: א"ב יהושע מספק לנו איתה באותו ראיון שכבר ציטטנו. כיצד הוא אומר שם: "מפ"ם לא אמרה מלה אחת (כנגד הקמת ימית) ועכשיו מפ"ם רוצה לטרפד את ממשלת האחדות הלאומית".

טורפרו או סכין בגב — הבדל עקרוני? אם אמנם כן, הנני להכות על חטא. הייתי צריך לומר "לטורפר" במקום "לתקוע סכין בגב". ועם עמוס עוז וחבריו הסליחה.

להגנתי אני יכול רק לומר כי מה חטאי, שהחלתי טורפרו בסכין, לעומת מה שעושה עמוס עוז בעת שהוא מרמו שבועלי רבבו "מעריפים את שרון על פרס ואת כהנא על רבין". כאן באמת צדקת. לאידידי, המדובר אכן ב"סילוף עמדות זדוני והכפשת יריב בדרך של זיוף גס".

האם כדאי לצטט עוז? כך את אחיזהעניינים שבארימטיקה המסולפת שכוונתה להוכיח כי הליכוד היה מוצא עצמו מיעוט חסריייעש בממשלת האחדות שחזו ארבעת אשפי המיטבח הפוליטייהספרותי שלנו לגנר עניניהם. כרי שייצא לו "מיעוט", נזכר עוז פתאום כי הוא וחבריו קראו להקמת ממשלה שישתתפו בה המערך, לרבות מפ"ם, וכן שינוי ור"ק. עם הליכוד ובלי המפלגות הדתיות. (לא מצאתי על כך רמז במינשר). כאילו היה אדם בררדעת אחד בישראל של אותם ימים שהיה מעלה בדעתו שהליכוד יסכים להיכנס לממשלת אחדות בלא שותפיו הטיבעיים כדי שבאמת ייהפך בה למיעוט מבוטל. וכדי להעמיד דברים על דיוקם, הנה תמונת המצב האמיתית כפי שנראתה אותם ימים

בעיתונות הישראלית: "נטיית ש"ס ללכת עם הליכוד וסירוב וייצמן לממשלה שתישען על מפלגות לאציוניות מחייב המערך להקים קואליציה עם המפד"ל ואגו"י". (הארץ, כותרת ראשית בעמוד א', 29.7.84). או: "הליכוד עם שותפיו הפוטנציאליים (תחיה, מורשה, מפד"ל, אגודה) ואפילו עם ש"ס שטרם החליט לאן פניו מגיע רק ל-58 מנדטים, ואפילו יצרף אליו את מאיר כהנא, ל-59 בלבד... ואילו המערך-שינוי ר"צ (50) זקוק לא רק ל"יחד", תמ"י והורוביץ

ובכן, שוב, זה תלוי. השאלה הקובעת היא האם סילפו המרכאות האידיומאטיות שלי את עמדתם של הארכבעה. בה נעייין שוב במינשר המפורסם: **המערך יכול היום לבחור בשתי אפשרויות: להתעלם מרצון העם, או להיענות לאתגר הדרך הקשה שהציב לו העם. הליכה בדרך השנייה היא אפשרית. רק בתנאי שכל מרכיבי גוש המערך: האגף הימני שבן מפ"ם, ר"צ ושינוי יצטרפו למהלך זה. אם כוחות פוליטיים אלה לא יצטרפו למהלך — הם עלולים להיות אחראים להכרעות המערך ומכאן לתוצאות הרות אסון לעתיד המדינה.**

"אחרים... לתוצאות הרות אסון לעתיד המדינה. לשון איום או לא לשון איום? רצונכם בעדות מסוימת? בבקשה: א"ב יהושע מספק לנו איתה באותו ראיון שכבר ציטטנו. כיצד הוא אומר שם: "מפ"ם לא אמרה מלה אחת (כנגד הקמת ימית) ועכשיו מפ"ם רוצה לטרפד את ממשלת האחדות הלאומית".

טורפרו או סכין בגב — הבדל עקרוני? אם אמנם כן, הנני להכות על חטא. הייתי צריך לומר "לטורפר" במקום "לתקוע סכין בגב". ועם עמוס עוז וחבריו הסליחה.

להגנתי אני יכול רק לומר כי מה חטאי, שהחלתי טורפרו בסכין, לעומת מה שעושה עמוס עוז בעת שהוא מרמו שבועלי רבבו "מעריפים את שרון על פרס ואת כהנא על רבין". כאן באמת צדקת. לאידידי, המדובר אכן ב"סילוף עמדות זדוני והכפשת יריב בדרך של זיוף גס".

האם כדאי לצטט עוז? כך את אחיזהעניינים שבארימטיקה המסולפת שכוונתה להוכיח כי הליכוד היה מוצא עצמו מיעוט חסריייעש בממשלת האחדות שחזו ארבעת אשפי המיטבח הפוליטייהספרותי שלנו לגנר עניניהם. כרי שייצא לו "מיעוט", נזכר עוז פתאום כי הוא וחבריו קראו להקמת ממשלה שישתתפו בה המערך, לרבות מפ"ם, וכן שינוי ור"ק. עם הליכוד ובלי המפלגות הדתיות. (לא מצאתי על כך רמז במינשר). כאילו היה אדם בררדעת אחד בישראל של אותם ימים שהיה מעלה בדעתו שהליכוד יסכים להיכנס לממשלת אחדות בלא שותפיו הטיבעיים כדי שבאמת ייהפך בה למיעוט מבוטל. וכדי להעמיד דברים על דיוקם, הנה תמונת המצב האמיתית כפי שנראתה אותם ימים

האם היה כל הוויכוח הזה הכרחי? האם הכרח היה להעלות את כל חומר הראיות כדי לסתור

באמצעותו את טיעוניו של סופר עברי, אחד לאחר, ולהציגם כמות שהם: ניסיון לזרות חול בעיניים? האם באמת לא היה פשוט יותר למי שמבקש כיום, לפרק את השותפות הזאת" עם הליכוד, לקום ולומר: טעיתי, שגיתי, לא ראיתי את הגולד. מי היה בא אליו בטענות אילו עשה כן, ואולי פשוט יותר היה לשמוע לעצתו של אברהם כץעוז: להניח ליר האוחות כעט שתערך קצת.

כך או כך, רומה שעם מאמריו האחרונים של

א"ב יהושע מסביר עניין לידיד

"ברנהיסוח המובהק" שלנו התקרבה הסיפרות העברית קצת יותר, לא, לא להתפייסות לאומית. גם לא לבולגריה. אולי רק כדי שתי אצבעות מצידו.

נתן זך

מפ"ם הנרקיסטית

מתוך ראיון עם א"ב יהושע

ומי טילפן למפ"ם?

מפ"ם הנרקיסטית, המישפחה הזו העוברת התמימה היא לא הולכת על זה, כי היא מפחית ממשלת אחדות. כממשלת גולדה, בין השנים 74-67. כאשר ניכנו כל ההתנחלויות הכי גרועות, כמו קריית-ארבע, מפ"ם לא פחדה. אם מפ"ם היתה קמה אז ועוובת את הממשלה, יכול להיות שדברים היו משתנים. ומפ"ם הזו, שלא רוצה בממשלת אחדות לאומית, מדוע היא לא פרשה ממשלת האחדות הלאומית שהביאה לשיתוק הלאומי 73? עכשיו, כשצריך להציל את המערך — לא את המערך כמפלגה, המפלגה לא מעניינת אותי, אלא את התיזה של המערך — היא לא משתפת פעולה.

של מי היה העניין לפרסם את הקול?

אפשר להגיד ששלי, פרופסור גרשון שקד טילפן אליי ודיברנו ואז טילפנתי לעמוס והרי צעתי לצאת בקריאה, והוא אמר לי — בטח, אתה צורק, ואז עמוס טילפן ליוהר ופרופסור שקד לחיים גורי, וכך גולד הנייר.

מדוע אם כך פרופסור עמוס (צ"ל: גרשון) שקד מהאוניברסיטה העברית לא חתום על הנייר?

מכיוון שהעברנו את הנייר דרך לישכתו של פרס, חשבנו שמדובר על פניה למפלגת העבודה מטעם חברי המפלגה ועמוס (צ"ל: גרשון) הוא לא חבר מפלגה.

מי ניסח את הכרוז?

אני, את הטיוטה הראשונה, הקראתי אותה ליוהר ועמוס, והם תיקנו. אני הייתי מעריף שעמוס ינסח. הוא הרי ברניסוח מובהק, אבל היה לו כאביראש. החלטנו להעביר את הכרוז דרך לישכתו של פרס והסכימו.

מה היתה תגובתו של פרס?

חיובית, כמוני.

"העולם הזה", 1.8.84.

גינזך

עלילה

מאת עמוס עוז

שורות אלה אינן נכתבות על דעתם של חברי יזהר, יהושע וגורי, הן כתובות על דעת הכותב בלבד. מפיעים עכשיו אנדה שלפיה היו הסופרים אשר חתמו על כרוז עם היוודע תוצאות הבחירות האחרונות סנדרקיה של ממשלת הרוטאציה. לא רובים ולא יער. עם היוודע תוצאות הבחירות נראה היה כי אין אפשרות פרלמנטרית לכונן ממשלה שתתקבל כממשלה לגיטימית בעיני העם. ממשלת שמיר הנשענת על תמיכת כהנא או לחלופין ממשלת פרס בתמיכת רק"ח והרשימה המתקרמת. עלולות היו ליצור מצב שבו מחצית העם אינה מכירה בסמכות הממשלה. מצב כזה פירושו אנרכיה ואנרכיה פירושה שלטון שרון.

גילוייהדעת שחתמו עליו ארבעת הסופרים לא קרא להקמת ממשלת אחדות לאומית ולא להתפייסות עם הליכוד. הוא הופנה אל אנשי מפ"ם, שינוי ור"צ וקרא להם להצטרף לממשלת מערך-ליכוד בראשותו של המערך ולו נענו לקריאה — לא היתה רוטאציה. הכוונה היתה לממשלה בהנהגת המערך, בהשתתפות הליכוד. בהשתתפות סיעות השמאל ובלי עמדת-יניניים גורלית לנציגי המפלגות הדתיות.

כאחד מחותמי גילוייהדעת הוא חשבתי שהאפשרות הנ"ל תהיה הרע במיעוטו וחשבתי שיש חובת מוסרית להעדיף תמיד את הרע במיעוטו.

אפשר לחלוק על כך. אפשר לטעון כי מוטב היה להניח את השלטון בידי שמיר את פרץ את כהנא את גאולה כהן, יהרס העולם ואנחנו נישאר נקיים. אפשר לטעון כי מוטב היה לנסות ולהקים ממשלת פרסיוילנר-מיעארי, יהרס העולם אבל הליכוד ישאר בחוץ. אפשר לטעון כי מה שהיה היה, כעת צריך לפרק את השותפות הזאת (אני סבור כך עכשיו, אלא אם כן יאפשר הליכוד לחקירה ולמשפט למצות את עצמם ולהגיע אל שורש הבעיה). אפשר לטעון כי צריך היה לפרק את השותפות עוד קודם.

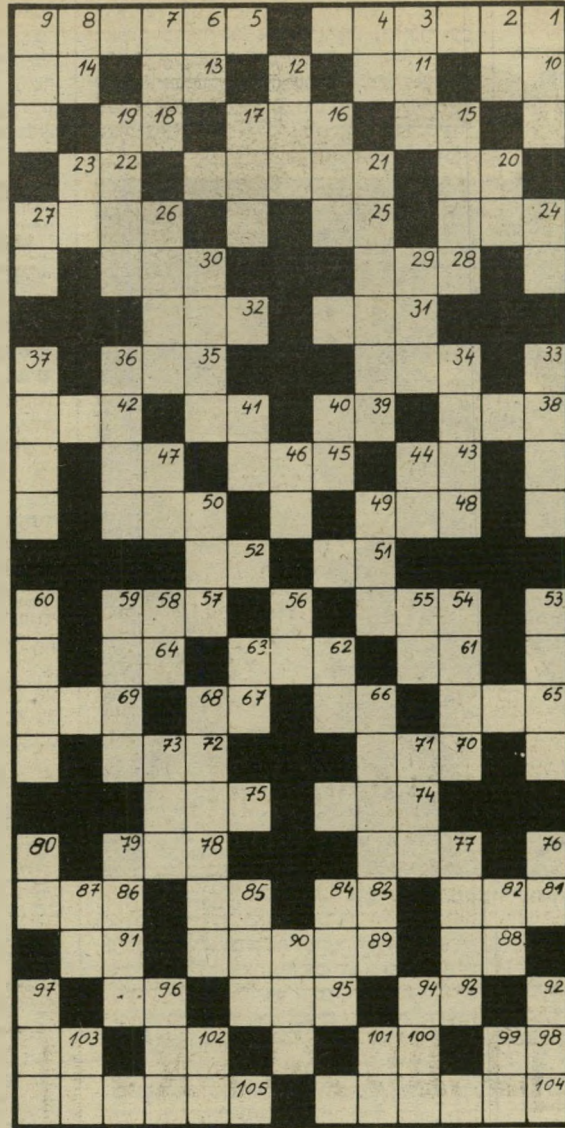
אבל אין טעם להעליל על הקריאה שהופנתה לר"צ ולמפ"ם והתכוונה לממשלה בלי רוטאציה. ממשלה שבה נציגי הליכוד אמורים היו להוות מיעוט — ולהאשים את חותמי הכרוז ההוא בכך שהם "סיתרו" את שרון ושמיר או מסרו להם את מפתחות המדינה. איפה ארבעת הסופרים ואיפה מפתחות המדינה. אבל הירבו מוסיפה להתגלגל, ואולי יהיה הצורך להעניק גם לארבעת הסנדרקים חנינה נשיאותית קטנה.

מאריך:

- 1) נוטה להתלהב מהר (2,4);
- 2) יחיד סגולה, שנשארו לפלי" (5);
- 3) טהר; נקי, טהור; (11) בהיר, ברור; (13) פרח; ריחף; (15) כפוף ראשו; (16) שדה שלא נחרש; (18) תפר אחד; (20) ערמת עפר במקום חרב; (21) עיר שעדיין כלבה חומה; (22) מלה הבאה להעמיט; (24) אבן שיש לבנה; (25) אות המהפכת זמנים; (26) מונח; (28) הרגבים שהמחרשה מעלה מן הקרקע; (30) עוגה עגולה, יבשה ובתוכה חלל; (31) התמוטט; נפל; (32) נעיתם הקול; (34) נתברך בתכונות או בכשרות; (35) דליק; (38) שר לעצמו; (39) היסוד החומרי של תופעת התורשה; (41) זורם; (42) הקצין הכריטי שעבר את הירקון בעת כיבוש הארץ מירי התורכים (ש"מ); (43) נסור אל...; (45) גבול; (47) בעור, בעת; (48) התעסק ברבר; (50) לפני; (51) דין; (52) גם; (54) הרמה, הגבהה; (57) תולדות או מקור; (61) מש ממקומה; (62) לעג וחרפה; (64) בתם בעין; (65) די, מספיק (ארמית); (66) מקום גבוה המתורמם מעל האדמה; (67) מילת-שלילה; (69) הוגה דעות אנגלי (מכונת הזמן) (ש"מ); (70) דפוק בשכל בעצה צנאית; (72) צבי מקרין המצוי בארצות הצפון; (74) קיפל והרים שולי הבגד; (75) הקלת ערכו; (83) אויב; (85) עמק; (86) אחי רבקה; (88) משאלה; (89) גיוס כספים למטרה כלשהי; (91) בוא (ארמית); (93) החלק הפנימי, הדר, בצמח; (95) נתרכך, נתמסח; (96) אם הפנינה; (98) צעיר; (100) נהר באיטליה; (102) מכסה הבית; (103) מלחין, מגן החצר של הנסיך מוויימר; (104) שליה; (105) מתנפף.

מאריך:

- 1) קסם, כישוף; (2) כושם; (3) מבצר; (4) שומן, רשן; (6) רשעה; (7) אחי חם; (8) קיים; (9) לוחיעץ; (12) מקום פנוי; (15) סליל של טיפיקורדר; (16) משלו; (17) אבק, אפר; (19) קשור; (20) משקה סיני; (21) קליעה החוזרת ופוגעת בקולע; (23) פועט; (24) קיצור שמה של מלכת בריטניה; (26) תשובה; (27) חלק 12 מהין; (29) שעור; (30) שמו העברי של מרקורי, הנוצץ בין הכוכבים; (33) בעל דעה צלולה; (34) בא

- 1) נגשיאת דברים; (66) אוונטורה; (68) שחיקה בקרקע, איכול; (71) המעטה, חסרון; (73) גוון אדום; (79) תיכף ומיד; (80) מין; (82) בהוראת הוספה ל...; (84) תשורה; (85) גמילות חסדים; (87) פרשה בספר שמות; (90) השליח, זרק; (92) טאטא; (94) מלוא יד קמוצה; (96) שיפון; (97) חון, עושה; (99) שוקל; (101) יחידת המידה של ההספק החשמלי; (102) קיבוץ ברדום; (103) כלנישפה.

- 1) במספר; (36) לא היו דברים מעולם; (37) יגיעה רבה, צרה; (40) משל, מופת; (41) קליפת ענב; (44) תינוקות; (46) שם אלוהים; (47) רואה ומרגיש; (49) שר הבהמה; (50) עוד, יותר (ארמית); (53) ממיסדי רגניה, שטבע בכינרת; (54) עושה רע; (55) אומץ; (56) האוניברסיטה שבה למד ג'ורג' בוש; (58) שנון; (59) רהביליטציה; (60) שבר בשיניים; (62) אדיש, לא לבבני; (63) כלי

אביגיל ינאי

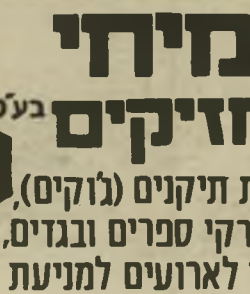
איתן עמיחי

הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 • טל. 5-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

(המשך מעמוד 28)

נקבע בו, כאחד החריגים, שי מותר ליישאר להשתתף ברבי שיה אקדמי-מדעי בינלאומי (שב) ויבט גם אישי-אשף) ובלבד שלא קיום עימו מוגע בעניין מדיני.

במילים אלה הוסרו כל המסיכות, אין לחוק ולא כלום עם, מניעת טרור. הוא בא למנוע פעולה מדינית בלבד. החוק קובע לאורחי ישראל עם מי מותר להם להיפגש כדי לדבר על השלום, ולמעשה הוא כופה עליהם בכוח החוק השקפת-עולם פוליטית — ההשקפה של הליכוד והימין של המערך.

החוק מונע מראש את עצם הוויכוח על הצורך להדיר עם אש"ף, ואת העלאת תביעה זו במוסדות המפלגתיים. במגמה לשנות את מצעי המפלגות (כפי שתבע השבוע חיים רמון במפלגת העבודה, או כפי שהציע עוז וייצמן בטלוויזיה) שהרי אם כל פגישה עם אש"ף מהווה פשע פלילי — איזה פוליטיקאי יקום ויציע למפלגתו לקבל מצע הקורא לביצוע פשע?

וכך סיכם את הדברים הפרופסור שניאור לזמן פלר, מישפטן בעל סמכות עולמית, שהוא איש בלתי פוליטי:

"הנתינת המיקצוע... של ה-איסור הפלילי החדש מביא לי-מסקנה כי כל מטרת האיסור... היא לכפות על אזרחי-ישראל ותושביה השקפת-עולם ש-עניינה, כל כולו, הוא למוסר, לרגשות ולכל היותר לפלילי-טיקה.

לדוגלים בהצעת-חוק זו תפסת עולם פוליטית בנושא יחסי-ישראל עם העולם הערבי. אולם אין זה נושא שבו ניתן לכפות על הפרט תפיסות-עולם באמצעים פליליים. מבלי לפגוע בעקרונות המקובלים במדינה חופשית, שכן יש, ויכולת להיות, גם תפיסות פוליטיות אחרות.

ומדוע במדינה חופשית דווקא? משום שבמדינות בעלות מישטר רודני כופים על האזרחים את המדיניות של מפלגה אחת. זו האוחזת בהגה השלטון, ואין זה משנה אם אלה שתי מפלגות, שלוש או ארבע מפלגות. כל תפיסה חולקת היא בגדר איסור פלילי."

שאל הפרופסור פלר: "האם נוכל עוד לסווג את עצמנו במחנה המדיניות החופשיות, אם נגביל באמצעים-ענייניים את חופש-הפרט לקיום שתם מוגע עם זולתו, ויהיה מי שיהיה, ובלבד שלא תהיה לי מוגע כל זיקה לקידום עברייני-נה?"

"ואם אסור לפרט לקיים מגע כזה, מדוע שיהיה מותר לגוף פוליטי, כגון מפלגה פוליטית, לדגול בגישה אחרת, ומדוע שלא לאסור על קיומה של מפלגה כזאת? וזה מה שצפוי. שהיא הרי גורסת עמדה שיש בה עבירה פלילית.

"ומכאן קרובה מאוד השאלה: מדוע, בעצם, שלא תהיה מותרת מפלגה אחת או שתיים בלבד, כבעלות הקו המדיני הרצוי, שתחוקנה בהגה השלטון?"

וכאן הוסיף הפרופסור פלר אזהרה, שעוד עלולה להדהד בסיפרי ההיסטוריה: "לכסוף, מישטר שימותרת בו רק מיפלגת-השלטון הוא בלי-תינתן לניתוק גם ממישטר של רודן אחד. אין דיקטטורה בלי דיקטטור. לכך מוביל הקו הישיר, שתחולתו באיסורים כגון האיסור החדשני."

עמוד הקלון

אין זה מיקרה שחוק כזה לא התקבל בכל שנות שלטונו של הליכוד. לא זה בלבד שמנחם בגין לא היה סובל תועבה מישפטית כזאת (בגין עצמו בירך אותי פעם על מגעים שלי עם אש"ף, שנועדו לשחרר שבוי

ישראלי), אלא שגם האופוזיציה לא היתה מאפשרת זאת. רק במישטר של ממשלת-אחדות-לאומית, תחת ראש-הממשלה שימעון פרס, היתה אפשרות תועבה כזאת. אין זה מיקרה שחוקים אלה התקבלו בשבוע האחרון של מושב הכנסת — האחרון לפני ביצוע הרוטציה, האחרון בימי כהונתו של שימעון פרס כראש-הממשלה. זהו אקורד-הסיום שלו בפרלמנט.

מנהיג התחיה, יובל נאמן, אכן הצהיר בעת הוויכוח בגאווה: לשווא נסיתי לשכנע את הליכוד לקבל חוק כזה, כשהוא היה בשלטון. רק עכשיו הצלחתי!

יזכר הדבר: לא מנחם בגין ולא הליכוד הכניסו את הזיהום הזה לספר-החוקים, אלא שימי עין פרס והמערך.

הדבר היה כולל מאוד ברגעים האחרונים. ריגעי ההצבעה, לפי דרישת הליכוד נערכה הצבעה שמי, וכך נרשמה בפרוטוקול הצבעתו של כל חבר-כנסת.

השעה היתה אחרי 3 בנבוקר. חברי הכנסת הצביעו על תועבה חוקית זו כשהם עייפים ומותשים, חלקם נדרמם מדי פעם (היה צורך להעיר ח"כ אחד באמצע ההצבעות). התברחויות טפלות, כמו של ילדים עייפים, ניסרו בחלל. הרוב העצום של המצביעים נגד ההסתייגויות לא שמעו את הוויכוח ולא ידעו על מה הם מצביעים.

הליכוד הופיע כמעט במלואו, כגוש גדול ומאוחד. הידוע מה הוא רוצה, ואילו המערך התנהג כאוסף סחבות, חסרי-עקרונות וחסרי-מצפון, עלוב כגוף ועלוב שיבעתיים כפרטים.

הנה עמוד הקלון: **בין הניצים שהצביעו בעד התועבה:** זאק אמיר, שושנה ארבל-אמורלינו, בנימין בן אליעזר, אמנון לוי, אהרון נחמיאס, ערנה סוללודר, שלמה עמר, נחמן רז, אפרים שלום — כולם אנשי המערך.

לפני כמה ימים בלבד הודיע עוז וייצמן שהוא מוכן להיפגש עם יאסר ערפאת, בתנאים המתאימים — אך שני חברי-מפלגתו, בן-אליעזר ועמר, הצביעו בעד איסור-ההיפגשים. נוסף על הניצים בולטים השפנים, שחרפתם גדולה עוד יותר — אותם שברחו מבניין הכנסת כמה דקות או כמה שעות לפני ההצבעה, כדי שיוכלו לטעון שלא שפכו את הדם הזה.

בין השפנים הנעדרים: רפאל אדר, עדי אמוראי, יוסף בורג, רוב בן-מאיר, חיים בר-לב, עוזי ברעם, מרדכי גור, שימחה דיניין, מנחם הכהן, שלמה לילל, עוז וייצמן, גד יעקובי, אברהם בן-יעוז, יצחק נבון, אריה נחמקין, אורה נמיר, וידאן ענשני, שימעון פרס, יצחק פריץ (לא השר), יעקב צור, ישראל קיסר, יצחק רבין, אמנון רובינשטיין, משה שחל, אליהו שפייר.

רשימת-קלון זו כוללת את כל שרי המערך, בלי יוצא מהכלל. ראוי להבליטה מיוחדת היעדרם של אמנון רובינשטיין ועוז וייצמן, וגם היעדרה של אורה נמיר, שהתיימרה להיות מלכת-היונים במערך, והאיש של רובינשטיין, עטשה הדרוזי.

לעומת זאת בלטה הצבעתם האמציה של קומץ אנשי-המערך, שהיה להם אומץ-הלב להישאר באולם ולהצביע בגלוי נגד התועבה, והם: אבא אבן, נאוה ארד, יצחק ארצי, עבדי אליהוב דראושה, אהרון הראל, שבה וייס, דוד ליבא, חיים רמון. יחד איתם הצביעו נגד החוק כל חברי מפ"ם, ר"ץ, רק"ה, הרשימה המקדמת ומרדכי וירשובסקי. היה זה מראה משמח כשלעצמו: בפעם הראשונה הצביעו כל ארבע סיעות האופוזיציה היונית ביחד, בגלוי ובי גאווה, למרות כל השינאות והקינאות ביניהן.

מזכיר-נחל חוקי-התועבה (המשך בעמוד 35)

נירה גיא ותום-תומר פורן
הפעם בלי החלפות!

לפי הנסיון, כנראה צריך לעזור להם קצת בשמות. אז קחו כמה כמתנה מאיתנו: יואב, יובל, שאול, גרעון, עידו, איתי, יותם. אבל תזכרו, הפעם בלי החלפות!

והידידים הקרובים, כדי שכולם יידעו על השינוי. אגב, נירה וגיא מחכים בחורש-חורשיים הקרובים לילדם השני, שלפי הבדיקות גם הוא יהיה בן זכר, במזל טוב.

טוב שם טוב מ...

לפני שנה ושמועיים נולד בן-בכור לנירה וגיא פורן, נכר לעדה ואפרים פורן, מי שהיה אתם-כבר-יודעים-מה. עד כאן הכל בסדר. עשו לילד ברית-מילה, נתנו לו שם, תום, וגידלו אותו לתיפארת. אז מה הסיפור? רגע, אני אשאל אתכם: מה עושים הורים רגילים ביום-הולדתו הראשון של בנם? אופים עוגה, שמים עליה נרות, שרים שירים, קונים מתנות ומזמינים אורחים. ומה עשו נירה וגיא ביום ההולדת של תום? הם ישבו וחשבו שהנה יש להם ילד מאוד מוצלח ונחמד. מה שלא מוצלח ונחמד זה השם שהם בחרו לו לפני שנה.

כבר למחרת היום התפצלו הכוחות במישפחה. גיא הלך למשרד-הפנים כדי להחליף את שמו של תום בתעודת-הלידה ובשאר המיסמכים. נירה ישבה וכתבה מיכתב, שבו כתוב:

"שלום לכם, הגעתי לגיל שנה, והחלטתי להחליף את שמי מתום לתומר, כי תומר מוצא חן בעיניי יותר. שלכם, תומר פורן."

את המיכתב הזה שיכפלו, וכבר באותו היום הם שמו אותו בתיבות-הדואר של בנייה-מישפחה

קוראים לה יוני

ברכות מזל טוב ליוסי בן-חנן, מפקד גיי סותה-השריון ולרעייתו הכמעט-טריה, מאירה, על הולדת בתם התניוקת. הלידה היתה בסדר והילדה נחמדה, אבל בלי בעיות הרי א-אפשר. הבעייה, הפעם, היתה לבחור שם. יוסי החליט שהוא רוצה לקרוא לילדה יוני. על שם חברו יוני נתניהו שנפל באנטבה. אבל יוני הוא קיצור של

יוסי בן-חנן
עדיין אין לה שם

יונתן, והרי יונתן הוא שם לבן, ולא לבת. עכשיו הם מחפשים שם לילדה שהקיצור שלו יהיה יוני. מה שמתאים זה יונה או ציונה או יונינה או יונת. נכון לשעה זאת, לילדה עוד אין שם, אבל כולם כבר קוראים לה יוני.

לא לקולנוע, כן לבעלי חיים

גלי, שמעולם לא התכוונה להיות שחקנית, פשוט נפלה לתוך הסרט הזה. אחריו, כשכבר היה ברור שיציעו לה עוד תפקידים, היא הצהירה שתיקח רק תפקיד שמאוד ימצא חן בעיניה, ושלא יצריך שום התפשטויות. מאז הציעו לה שלושה-ארבעה תפקידים. ביניהם גם התפקיד הנשי הראשי בסרט החדש של ספי ריבלין. גלי קראה את התסריט, לא מצא חן בעיניה, והיא פשוט אמרה "לא, תודה!" עכשיו היא עוברת בחנות לבעלי-חיים, שהוא סטאו' יוצא-מנהל לכל למיקצוע שהיא בחרה

לפני שנה וחצי, כשהוקרן לראשונה הסרט הישראלי עתליה, היה נדמה שנולדה כוכבת אמיתית. גלי בן-נר שיחקה את תפקיד בתה של מיכל בתיאדם, וזכתה בביקורות נלהבות ביותר.

גלי עשתה תפקיד עדין, מרגש, שקט מאוד. בלי התנועות המוגזמות והפאתוס שהם חלק כל-כך חשוב מהמישחק הנהוג בארץ. היה ברור שהקולנוע הישראלי לא יוכל לוותר עליה, והיא תיזכה בתפקיד אחרי תפקיד. אבל עברו כבר הרבה מים בירדן, סרטים

שרי שילון
עם גבר נאה ואלמוני

אם הפמיניסטיות רוצות לשנות דברים, למה שלא יתחילו מכאן, למשל? זו לא עבודה קשה, לא צריך לרסס, לא לשרוף ולא לעלות על בריקדות ולא לצעוק ביציע הכנסת.

כשרי ורן שילון נפרדו, לפני כמה חודשים, היה אותו סיפור ממש. כל החברים שלו קינאו בו, וכל החברות שלה ריחמו עליה, כמו שנהוג.

ומה עכשיו? לרן אין שום גברת קבועה. לא שאני בודקת לו כל לילה בתוך המיטה, אבל לפי העיניים שלו רומאן גדול אין לו. לעומת זאת את שרי שילון ראו השבוע בפניקס בירושלים, כשהיא צמודה לבחור נאה ואלמוני. העיניים שלה דווקא נצצו מאוד.

מה יש לכם להגיד על זה?

העיניים שלו והעיניים שלה

אף פעם לא הבנתי מדוע, כאשר זוג נשוי נפרד, כולם אומרים עליה "איזו מיסכנה", ועליו אומרים "עושה חיים, הגבר!"

דן שילון
בלי גברת קבועה

גלי בן-נר ומיכל בתיאדם
פשוט נפלה לתוך סרט

לעצמה — וטרינרית — ושאותו תחיל ללמוד, כנראה כבר בשנה הבאה. מצד אחד חבל שהסרטים הישראליים לא זכו בה. מצד שני די נעים לחשוב שיש נשים צעירות בארץ המוכנות להגיד "לא" לכוכבות.

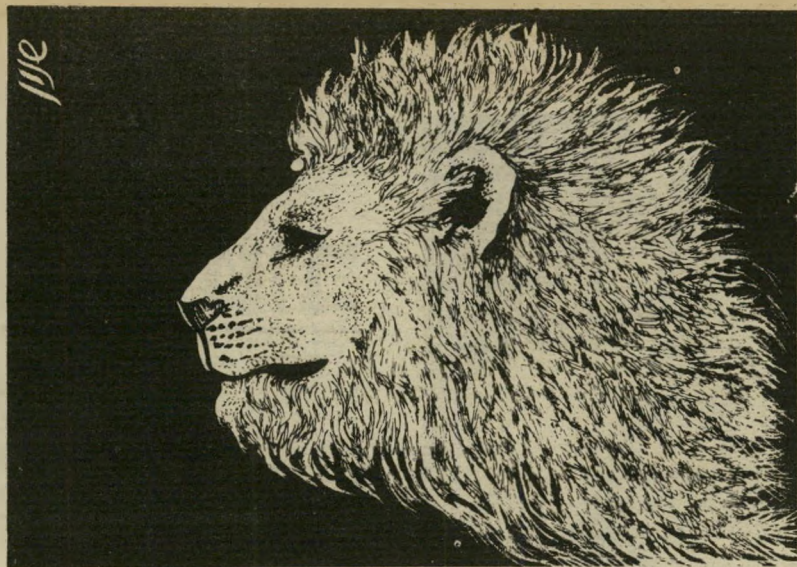
ישראלים רבים נעשו, וגלי עוברת כמוכרת בחנות לבעלי-חיים. לא נשאר לי אלא לברר מה קרה פה. מי פישל? ומדוע הם נתנו לה להתחמק מהכוכבות? שאלתי, ביררתי, הקשבתי והנה התוצאות:

חרים
בניחוי

מזל החודש:

אריה כל מיספר בול

ושהחיים יתנהלו ללא דאגות ובעיות, מה שהופך אותו עצמו לדאגן.

עסקים בהיקף גדול מושכים אותו. הוא נהנה להצטרף לפרויקטים גדולים שבהם הוא יכול לתרום מכישוריו. אחד התנאים שלו זה חופש פעולה ואי-התערבות בעבודתו היומיומית. יש לו כוח להוציא דברים לפועל, הוא מסוגל לדחוף ולהזיז כל דבר וכל אחד, לכן מתאים לו להיות יועץ.

ה'27 בחודש

לנולד בתאריך זה חיים מלאי עניין, והוא מוכן להתנסות בכל דבר. הוא חזק, סימפטי ובעל דמיון מפותח. מאוד מציאותי וחושב לעומק. פרויקטים ארוכי-טווח מלהיבים אותו, וכל מה שקשה להשגה מסקרן ומושך אותו. הקריירה שלו קשורה בהרבה תנועה, הוא לא מוכן לקבל מרות. הוא המנהל או שהוא יוצא מהמישחק. הוא אינו מסוגל לעבוד בשותפות, ההחלטות הן שלו ואינו מוכן לקבל נקודת מבט אחרת. הוא סומך רק על עצמו ובצדק. הוא נמשך לספורט, צבא, מכונות, הנדסה וכל עבודה

לתאריך הלידה חשיבות רבה לא רק מבחינה אסטרולוגית. בתורת הנומרולוגיה (תורת המיספרים) מייחסים חשיבות ליום עצמו שבו כל אחד נולד. למרות שהסיפרה 22 היא למעשה 4, בגלל שיטת חיבור המיספרים, בכל זאת יליד ה'22 בחודש יהיה שונה באישיותו מזה שנולד ה'4 בחודש. המיספרים שיופיעו כאן הם האחרונים, על השאר כבר נכתב כאן בכתבות קודמות. לא חשוב באיזה חודש האדם נולד, כאן חשובה הספרה, והיא מתאימה לכל חודש-השנה.

ה'26 בחודש

הוא מבורך בחיוניות ומרץ רב, יש לו בתוכו קעין מצבר, שהוא מעין נובע בלתי-נדלה של כוחות. שימחת-חיים וחיוניות. הוא חביב וחש צורך לחלק עם כולם הכל. שאיפתו היא ללמד את האחרים ולעזור להם באמצעות ידיעותיו. זהו טיפוס שאיכפת לו, חשוב לו שאנשים סביבו יהיו מאושרים.

הקשורה בניחול.

ה'28 בחודש

בעל יוזמה ומנהיגות, הוא ראש וראשון בכל קבוצות המיספרים. הוא ניחן בכוחות קוסמיים חזקים והוא מבטאם בעבודתו. מאוד יצירתי ומקורי ברעיונותיו. למרות הצורך שלו בעצמאות, הוא יפיק תוצאות טובות יותר אם יעבוד בשותפות או כראש הצוות, הקבוצה או החברה. הוא מסוגל להשיג את טובת העניין וטובתו הוא מבלי שיגרם לאחד מן השניים הפסד. הוא מצליח בכל מה שיבחר. אמונות, מדע עסקים או הוראה. כל רעיון, והוא המזרז והמסובך ביותר, הוא יכול להפכו לפרויקט מעשי ומצליח.

ה'29 בחודש

אישיות מנגיט חזקה ומושכת. לנולד בתאריך זה כוח-משיכה מיוחד במינו, הוא מקבץ סביבו להק של חברים הנהנים מחוש-ההומור, הסלחנות והשלווה שלו. החברה מפנקת אותו מרעיפה עליו עודף תשומת-

לב. הוא נותן את עצמו, אבל דרך השכל יותר מאשר דרך הרגש. השתייכותו לאור-דווקא ריגשית. הנסיון, בנוסף לאינסטינקטים הטיבעיים שלו, עוזר לו להבין את האחרים. הוא פתוח, סובלני מקבל כל אחד כפי שהוא. יש לו עניין רב בחייהם של כל בני משפחתו וידידיו. לעיתים הוא נוטה לוותר על רצונותיו למען האחרים, עד שהדבר גורם לו סבל רב. הוא רגיש מאוד, ומצבי-הרוח שלו נוטים לקיצוניות.

ה'30 בחודש

אדם שלא קל להכירו, הוא עקשן מאוד וחי למי עקרונותיו הוא, מבלי שמישהו יוכל להשפיע עליו או לשנותו. אבל אנשים נמשכים אליו, הוא טוב-לב, בעל חוש-ההומור, אידיאליסטי ואוהב לעזור. אף פעם לא יחסרו לו חברים. באישיותו צד רציני: הוא אחראי, ממלא את כל התחייבויותיו ותורם מעצמו כדי לשפר את פני החברה. צריך לנסות להשתמש בכוח-המשיכה שלו כדי לבנות ולהקים אירגונים וקבוצות שיש מאחוריהן רעיון או אידיאל. הוא מאוד מועיל לחברה ולציבור, הוא יכול לתרום מעצמו רבות כי יש לו מוטנציאל גבוה בכל התחומים.

ה'31 בחודש

אדם יצירתי, מקורי וחזק, אך כדי להוציא את רעיונותיו לפועל חשוב שיהיו לו הקשרים הנכונים והאנשים שיעזרו לו בכך. הוא עצמו מעדיף להסתגר ולהיות צמוד לשגרה ולחיי היומיום. הוא יכול להיות מנהיג בעל רעיונות מהפכניים. יש לו שיפוט נכון והוא יודע מהי הדרך הטובה ביותר עבורו. הוא יכול לסמוך על טעמו הטוב ועל הסאקט הרב שבו ניחן, כדי להתאקלם במהירות במצב הרוח הנכון ובאווירה המתאימה.

הוא נאמן למישפחה, לעבודה ולחברים – ולנאמנותו יש גמול. אם כי הוא לא דואג לאינטרסים שלו ומוצא את עצמו מנוצל על-ידי אנשים, גישתו מתחשבת יותר מדי ומביאה אותו לשיכחה עצמית. הוא מתעניין בצורות ריפוי שאינן מקובלות, וכן נמשך למיסטיקה.

במקום שבו אתם עובדים שוב צפויות בעיות, בעיקר בגלל רגישותכם הרבה. ההערות והביקורת מתקבלים על

ידכם כחתיירה נגדכם, אבל זה לא כך. מצב הרוח די כבד, הבריאות אינה טובה וההרגשה הכללית די מדכאת. השמועות המגיעות ל-אוזניים גורמות דאגה, אבל דווקא על שמועות אלה לא כדאי לסמוך. ה'14 וה'15 מעייפים וקשים. ה'16 רצוף באי הבנות, אל תמהרו לנתק קשרים לפני שבררתם את הכוונות.

אתם זוכים להערכה מצד הסביבה ומוכנים להסכים להצעותיכם ולשתף פעולה. אבל תקלות מזורות ובלתי צפויות גורמות לעיכור-

בים המגזים. אל תוש-פעו יותר מדי ממה שקורה ב'16 או ב'17 בחודש, זה לא אופייני לכם לשבת לנתח את מה שקרה ולאבד ב-י-טחון. מה-18 תרגישו יותר חזקים ומוכנים לכל מאבק, אין ספק שתהיו גם המנצחים. הבריאות הולכת ומש-תפרת אבל עדיין צטרכו להיות זהירים.

ה'14 וה'15 בחודש יהיו מאוד קובעים לגבי עתידכם המיקצועי. אל תתחילו על עצמכם משימות שאינכם בטוחים שתוכלו לעמוד ב-הן. נראה שאנשים מוכ-נים להטיל עליכם כל עבודה קשה ומשעממת. אולם הנכונות שלכם ל-עזור ולוותר על נוחות-כם יכולה לגרום להח-מצה של משהו מאוד חשוב. התאריכים ש-הזכירו למעלה קובעים

מאוד מהבחינה הזו. ה'18 וה'19 יהיו קשים ועמוסים, אבל כדאי להתעקש ולגשת לרומא.

אתם רגישים מדי לאחרונה ונפגעים גם ממי שכלל אינו מעוניין בפגוע. בחיי האהבה מתפתחת פרשה חשור

בה, אבל המתחיות ש-בה הייתם שרויים עד עכשיו נותנת אותותיה והתנהגותכם קיצונית ומוזרה ואינה מאפיינת את יחסכם הרך והמת-השב בדרך כלל. חבל לקלקל את היחסים, נסו לשלוט בעצמכם, זוהי תקופה שבה תוכלו

ליהנות מהכריות חדשות, מחידוש קשרים ומהידוק יחסים שכבר קיימים זמן רב.

בעבודה תצטרכו להיות יותר מזהירים בשבוע הקרוב. איהבנה עם הבוס עלולה לגרום לבעיות. האמון שנותנים בכך עלול ל-

התערער, ויהיה קשה ל-הוכיח שאין אתם אש-מים. בני מזל אריה, טלה או עקרב יכולים לפלוט דבר מה שאמר-תם בהקשר אחר לגמרי, זה יכול להביא לפגיעה בשמכם הטוב. הפעם יהיה עליכם להתעקש

לבדל את גאוותכם ולהסביר הכל, מבלי להרגיש מנוחלים. ה'17 וה'18 יהיו מהנים.

נסיעה שתכננתם שוב עלולה להידחות או להיתקל בבעיות בלתי-צפויות. אבל עדיף לדחות מעט את התוכ-

ניות, כדי למנוע סבל מיותר מאוחר יותר. ה'14 וה'15 די מאכזבים, אולם לאחר ה'18 בחו-דש תתחילו להרגיש ב-הקלה. תחום לימודים חדש מעסיק אתכם ומ-אוד חשוב שתתעניינו בכל מקום אפשרי כדי שתוכלו לעמוד בכל ה-

תנאים הנדרשים. ידידים שעליהם סמכתם מתנהגים בעת האחרונה בצורה מוזרה.

הבעיות והמתח שהיו לכם עם הסביבה כבר לא גורמים לדאגות ולנדודי שינה. מעכשיו המתח ירד ותרגישו ש-

אתם שבים לשלוט במ-עשיכם ובדברכם. ה'14 וה'15 בחודש יהיו מעייפים, עומס עבודה ואחריות נוספת יוטלו עליכם, אך אין ספק שתצליחו להתגבר על הקשיים. מצבכם הברי-אותי אינו טוב ועליכם לטפל בעצמכם. בתחום

הכספי עומדים לפני הצלחה והגשמה, אבל בינתיים כדאי שתשתמשו באמצעי זהירות.

במקום העבודה הערפל מתחיל להיעלם, השבוע עומדים להתגלות לכם כמה עניינים חשובים וקובעים ש-

ליהם כלל לא ידעתם. התגובה המיידית של-כם תהיה קובעת בכל מה שקשור להחזרת העמדה שהייתה לכם. אל תשכחו את כיש-רוכם בשטח הדרמא-טי, השבוע עדיין כדאי שתמשיכו להסתיר את מחשבותיכם ותוכניותי-

תים. מאחורי גבכם מתנהלים דיבורים, אבל אנשים יודעים להסתיר זאת היטב.

גם השבוע אתם סובלים מבעיות בריאות שלכם או של בני משפחה. נראה שה-

מאמצים שאתם מש-קיעים מתלישים אתכם. אינכם מוצאים זמן ל-מנוחה ושוכחים שלכו-חות יש גבול, נמה שכבר השתמשתם בכל הרזרבות שיש לכם. ה'13 עד ה'15 בחודש יהיו קשים ומעצביים. בני המשפחה באים בדרי-שות ואינם מרוצים.

ה'16 וה'17 יהיו נעימים יותר, תוכלו ליהנות מפגישות מחודשות ומעזרה של חברים.

השבוע תוכלו סוף סוף לחוש בהקלה מכל הבחינות. המועקה והקשיים שהיו מנת חל-

קכם בשלושת החודשים האחרונים מתחילים לחלוף. עכשיו מתעורר בכנס הצורך לצאת ל-חופשה, טיול או נסיעה לחו"ל. במקום העבודה היחסים עדיין עוד לא חזרו להיות יציבים, ה-שבוע כדאי שתשמרו על טאקט רב בפניו-תיכם למעביד. לבוס או

לכל מי שיש לו השפעה על עתידכם המיק-צועי, תוכלו ליהנות מהכריות חדשות.

מצב הרוח הכבד עדיין לא חלף, אין לכם חשק לצאת, לבלות או להיפגש עם חברים. ענייני הבית מטרידים את מנוחתכם. בני מיש-

פחה מבוגרים זקוקים לעזרתכם. זמנכם ותשר-מת לבכם. עדיין לא הגיע האמן להוציא כס-פים כדי לשפר את פני הדירה, או עלידי שיפוץ או קניית חפצים שבהם אתם רוצים. מצבכם ה-כספי מדאיג וההוצאות

רבות. במקום העבודה תזכו להצעה מעניינת לאחר ה'18 בחודש, אך אל תמהרו להשיב.

איהבנות עם הסביבה ממשכות לגרום למצב רוח בלתי יציב ומבולבל. קשה לכם לשלוט במה שאתם

אומרים, אבל הנטיה לומר יותר ממה שמת-כוונתם תקשה עליכם ביחסים עם המישפחה. החברים ובעיקר עם עמיתים לעבודה, ש-נויים דראסטיים מת-חשים שם. והאינפור-מציה המגיעה אליכם אינה ברורה. למרות

שזה מצב מדאיג, נראה שינוי מתקרב, ש-ישר את התנאים, העמדה והעניין בעבודה.

תבוסה מזוטרית בהצבעה היספית.

החוק, שהיה אמור ללכד את כל הציבור "נגד הטרור", התקבל עלידי מיעוט עלוב ככנסת:

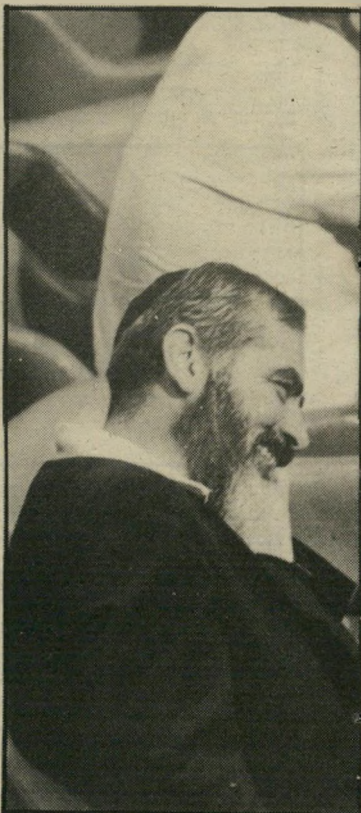
47 בעד, 25 נגד, 0 נמנעים, 48 נעדרים.

בכך אמר בית־הנבחרים כרורות: אין זה חוק למען ביטחון המדינה, אין זה חוק נגד הטרור, והו חוק פוליטי, המבוסס על כוזב וגניבת־הדעת.

● לנהא, הידד!

בריחת אנשי המערך מן ההצבעה היתה המשך של הטכסיס הנלוו, שבו נקט המערך גם בפעמים קודמות כאשר התקבלו החלטות תועבה, שהמערך תמך בהן בסתר אך לא היה מוכן להודות עימן בגלוי. למשל: כאשר הוצאה הרשימה המתקדמת אל מחוץ לחוק עלידי ועדת הבחירות, אז הפר בית־המשפט העליון את הקנוניה.

זוהי הצבעה ברגליים. ליתר דיוק — הצבעה בכסות. כי במשך היום

כהנא בעת ההצבעות המנצח

היום, השחור לרמוקריה ולכנסת, בילו מרבית חברי־הכנסת את זמנם (בעת ישיבת מליאת־הכנסת) בארבע מסיבות־קוקטייל ונשפים רבי־משתה פים: מסיבה לכבוד שריה־יירות המצרי במלון המלך דויד (בעת הדיון בחוק הגיוענות), כנס במעלה־אדומים, מסיבה בגן־האורנים בתל־אביב לכבוד עליית בית־הרצל־אביב לליגה הלאומית, ומסיבה למנכ"ל הוצא של משרד־הפנים, חיים קוברסקי. בכל האירועים האלה השתתפו ח"כים בהמוניהם.

גם מאיר כהנא לא טרח להופיע בהצבעה על חוק־המיפגשים. הוא לא היה זקוק לכך. בפעם השניה בלילה אחד נעשתה מלאכתו בידי אחרים. בידי המערך.

הוא היה המנצח.

יומיים אחרי ההצבעה בכנסת נתן יצחק רבין היתר למאיר כהנא לעבור את מחסומי־ה"ל ולהשתתף ביריחו בכנס־פיסגה של גיוענים ופאשיטים. לצד משה לוינגר, גאולה כהן ודור מירם, באמתלה של "תפילה".

ואילו נהגו בהגינות, היו משתתפי כנס זה שולחים מברקי־ברכה לשימרון פרס לליצחק רבין, שהטביע על ניצחונו של כהנא את החותם הסופי.

יום אחד הוא הפסיק לאכול. רופאים ופרופסורים בדקו אותו, אך סירבו לאשפזו. בגיל 4 וחצי הוא מת

אנטוניו נולד במזל מאוניס, ב־6 שעה 6 בבוקר, בסוף השבוע הראשון של חודש אוקטובר 1981. הוא היה קטן (רק 1.7 קילו) ומפוחך, עדיין קשור לאמו בחבל הטבור, צורח כהללה.

אמו, שאנטוניו היה הוולד הראשון שלה, היתה מבוהלת לא פחות. היא הביטה בו בכעס, הטיחה את ראשו בריצפה, וצווחה ככל כוחה. לא היתה כל ברירה, אלא להרחיק את אנטוניו מאמו. חמש שנים עברו מאז. אנטוניו, קוף

אין. אנטוניו, כך עולה מתוך היום, צמח יפה. עד גיל שנה התגורר עם יגאל ואווה בביתם. בעזרתם סיגל לעצמו סרריים קבוע. בבוקר היה ממחר למיטבה, מתיישב ליד השולחן ואוכל בכוחות עצמו דייס־סולת. כצהריים ובערב זלל מפירות העונה. ב־8 בערב, בקפדנות של שעון חיתית, היה נרדם. הוא למד לזחול, אחרי־כך למד ללכת, לפתוח ולסגור מגירות. יגאל: "לא לימדנו אותו להתנהג כמו כן־אדם. רצינו שישאר אוראנג־אוטאן, שהרי הוא היה אמור לחזור לגן החיות. אבל אנטוניו היה תינוק פיקח. הוא חיקה אותנו בכל דבר, ולא עבר זמן רב והוא הבין כל מה שאומרים לו. הייתי אומר: 'אנטוניו, בוא נצא החוצה!' והוא היה ממחר לאחוז בידית־הדלת." יותר מכל אהב אנטוניו לשחק בטלפון־צעצוע ועם אחותו החורגת,

חיי

הקצרים

שכל אנטוניו

אנטוניו עם אווה ובמדרעת פירסום עובדה לשם רכישת כלב

וילהמינה, כאמור, היתה שווה קצת יותר. את ההפרש שילם הסאפארי. ימים ספורים אחרי־כך ילדה אמו של אנטוניו אוראנגית חמודה. אם היה מתעכב תהליך קנייתה של וילהמינה, היה זוכה אנטוניו בתזונג בחינם. אבל מה הם 11 אלף דולר למען אושרו של אנטוניו? כיאה לזוג צעיר ויקר־ערך קיבלו גם אנטוניו ווילהמינה שלו מישכן מפואר. הנהלת הסאפארי בנתה למענם כלוב מיוחד, מרוצף בריצפה מחוממת, ובו חדר־שינה וחצר־מישחקים. בחצר תלו להם נדנדות ומגלשות וברזים אוטומטי. 40 מטרים מרובעים של נוחות קופית מושלמת. גם שומר מיוחד במשכורת מלאה הוצב למראשות הכלוב, כדי להשגיח על אושרם ובריאותם של בני־הזוג. יגאל: "במשך חודש ימים אווה ואני

עדי. כשהיה בן תשיעה חודשים מתה עדי מויהום של חידקי קולי. אנטוניו, שחלה אף הוא, הכריא והמשיך לחיות את חייו העליזים ונטולי־הראגה. אחרי מותה של עדי החלו חיפושים קדחתניים בכל רחבי העולם כדי למצוא לאנטוניו בת־זוג מתאימה. למרות העובדה שאמו היתה הרה ועמדה ללדת בכל יום, הובאה לאני טוניו מפרנקפורט אוראנגית יפהפיה, מבוגרת ממנו בשנתיים וחצי, וילהמינה שמה. מחירה 12 אלף דולר. אומנם, לא על מגש של כסף קיבל אנטוניו את וילהמינה. יום שלם הוא עבד כדי להשתתף בהוצאות המוהר. אוראנג־אוטאן יפהפה שכמוהו הפך לדוגמן. כשחיוך מיקצועי על פניו וכשחלי גולדברג ניצבת מאחוריו — כך הצטלם אנטוניו למודעת פרסומת לא מוגיות. התמורה: אלף דולר.

אוראנג־אוטאן מהסאפארי ברמת־גן, השמין וגדל, ואף הספיק לחולל כמה וכמה התרגשויות.

יגאל דויד, המטפל הראשי של חיות הסאפארי, ואשתו, אווה, לקחו את אנטוניו העזוב לביתם וטיפלו בו ככתינוק.

יגאל: "קנינו לו חיתולים ותחליף לחלב־אם. האכלנו אותו כל שעתיים, ביום ובלילה, ובעצם לא עזבנו אותו לרגע. לתינוק אפשר למצוא בייבי סטיר, אבל מי ירצה לשמור על קוף?" מתוך היום שכתבה אווה:

14.11.81 — אנטוניו התחפך לבר. 19.12.81 — הצטלם לטלוויזיה המכסיקאית.

7.4.82 — גנב את האפיקומן כליל־הסדר.

2.9.83 — שבר כלי קרמיקה יפה.

כילינו במחיצתם 24 שעות ביממה. לאט־לאט הרגלנו אותם זה לזה, ולבסוף הם אף התאהבו."

ביתניים היו היחסים ביניהם אפלטוניים, שכן קופי האוראנג־אוטאן מגיעים לבגרות מינית רק בגיל שמונה. "אבל גם בלי זה היו חייהם של וילהמינה ואנטוניו משעשעים למדי. הם שיחקו עם עצמם ועם הצעצועים שהכנסנו לחצר שלהם, וטיילו בכלוב ומחוצה לו," נזכר יגאל.

קהל המבקרים בסאפארי נטל חלק נכבד בהנעתם חייהם. אלפי ילדים חיפשו בשקיקה את אנטוניו והביטו בו בהערצה. גם התיקשורת חזרה אחריו. עיתונאים מכל רחבי־העולם ראינו אותו, והוא הצטלם לטלוויזיה ולעטיפות ספרים. ובכלל, נרמה היה שכל העולם כולו אוהב את אנטוניו, והוא. מצירו, החזיר אהבה בשימחה.

יגאל: "הבחור הזה היה האוראנג־אוטאן הכי יפה שראיתי בימי חיי, ואני כבר ראיתי אוראנגים רבים. הוא לא היה בלונדי עם עיניים כחולות, אבל היו לו קסם מיוחד. הוא היה נבון, עדין, התייחס יפה לאנשים, היה מוכן לטייל עם כל אחד, לחייך לכל אחד."

בוקר אחד לפני חודשיים התעורר אנטוניו משנתו כשהוא סר וזעף. את כוס התה־שליבווקר דחה מעליו בשאט־נפש. במשך כל היום לא טעם דבר. הקוף המתבגר, שהיה הוללן שבוללנים, שטיפס ועלה מ־1.7 קילוגרם ביום הולדתו עד ל־40 קילו אחרי ארבע וחצי שנים, לא אכל דבר. יגאל ואווה הזעיקו את טובי הרופאים. פרופסורים ידוע־שם בדקו את אנטוניו, ניתחו אותו, צילמו את תוכו, רשמו תרופות יקרות. אך אנטוניו התמיד בסירובו לאכול. הלך ורוה. לחייו הדשנות שקעו, הוא נעשה אריש לסובבים אותו.

יגאל ביקש לאשפוז בתל־השומר. בבית־החולים סירבו לקבל את הקוף. חמור ככל שיהיה, לא רבים החולים שהיו מסכימים להחלים לצירו. שבוועים אחרי־כך נפח אנטוניו את נישמתו. סיבת המוות אינה ידועה. האם היתה זו מחלה מיסטורית שתקפה אותו, או שמא הרעיש עצמו למוות, במחאה קופית על חייה־השבי? הוא התיר אחרייו זוג הורים, יגאל ואווה, ואלמנה נאכדת־רוח, וילהמינה.

הפיקליטות סידבה לשחרר אותו — אך שלא היתה שום סיבה לפקפק בנכונות דבריו: שהוא התנהג בסדר בתאונה הנוראה

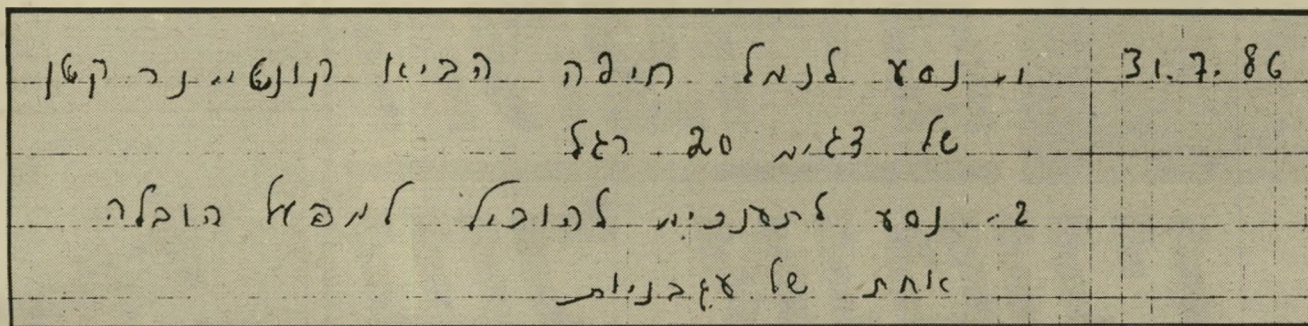
ילד נוב חדרה

על לחיו. הוא מחה אותה באיטיות. שימעון, לכוש בחולצת טריקו, ג'ינס ונעליהתעמלות, ספקייש ספקי-שכך על הספה בחדרהאורחים הגדול והמטופח שבביתו, והתקשה לדבר. כשהתבקש לשחרר את המיקרה,

נכון, אין צורך לבדוק. אפשר פשוט לקבוע שמישהו "מסוכן" וחסל. דוגמה זו בלבד מעמידה באור נוגה את כושרה של המיטרה להגיע למי צוי חקירותיה בגליהתאונות הפוקד את הארץ בשבועות האחרונים.

שיחזור התאונה שתי המכוניות שהיו מעורבות בתאונה המזעזעת מוצבות האחת מול השניה בחצר מיטרת

נתבקש רק השבוע להעביר למיטרה את מיסמכי הרכב וטפסי הרישוי של משאית המאו. בזמן התאונה נשאה המשאית 20 טון עגבניות. וזה היה סבב הסיעות השני של שימעון שוקרון לאותו יום עבודה.

נראה היה כי כל מילה עולה לו בסכל נפשי רב. דבריו נאמרו בשקט, כמעט בלחש. רק כאשר תיאר את הרקות בהן ניסה לכבות, לבדו, את השריפה שפרצה עקב ההתנגשות — עד לבואן של מכוניות-ההצלה — רק אז הגביר הוא מעט את קולו, כאילו חי את החוויה המזעזעת מחדש. "נהגתי במהירות של 70 קילומטר לשעה", תיאר שימעון. "פיתאום ראיתי את הטראנוזיט מולי, שברתי שמאלה במהירות, ואז חזר הטראנוזיט למסלולו. ניסיתי לחזור בחזרה לימין, ואז קרה מה שקרה."

שימעון, הנוהג כבר שמונה שנים ברכב כבד, התאושש במהירות. הוא ניסה לצאת מהדלת שלידו, אך היא נמחצה. בוריות שלף מטף לכיבוי אש שהיה דרך קבע במשאית ויצא מהדלת השנייה.

קשה לו להיזכר במראות שראה: "הם היו מתחת לטריילר. כולם היו מחוצים והיתה אש גדולה. לא הצלחתי לראות את הפנים שלהם. לא שמעתי צעקות."

בעזרת המטף ניסה שימעון לכבות את האש שאחזה בשתי המכוניות המחוברות אך ללא הצלחה. בניסיון להועיק עזרה, שב דרך הלהבות אל מכוניתו, אך מכשיר-הקשר שבתוכה נותץ.

"חמש דקות התרוצצתי בין שני הרכבים עד שהגיע מישהו שקרא בקשר למיטרה", הוא נזכר בפלצות. אנשים שהגיעו למקום ברקות הללו נמלטו לצדדים — הם לא יכלו לשאת את המראות.

על חולשתה בתחום-החקירה מנסה המיטרה לכסות במילים רמות. באי כוח המיטרה התעקש לבקש מבית-המישפט את הארכת המעצר של שוקרון ב־15 יום. אך כאן הוא נתקל במחסום גבוה. ברמות השופט עודד גרשון, ששיחרר את החשוד לביתו, לאחר שיבעה ימי מעצר, ואף הקפיד לייסר את החוקרים.

דימעה על לחי

"כל יום אני מונע תאונות בכביש" מילמל בהתרגשות שימעון שוקרון, שעה לאחר שיחרורו מהמעצר. "ורק את זאת לא הצלחתי למנוע."

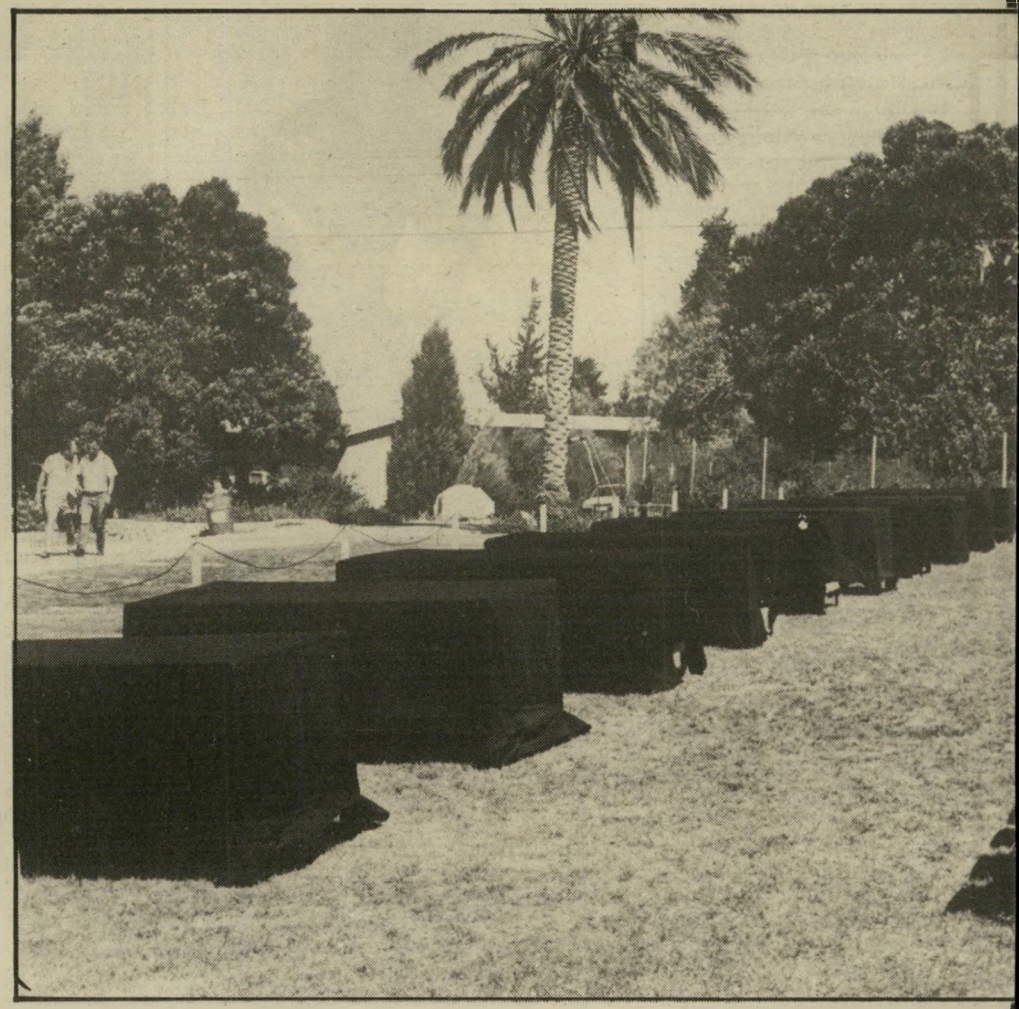
שיבעה ימים אחרי התאונה המחרידה שבה היה מעורב, שוחרר שוקרון ממעצרו. בביתו, הנמצא בשכונה החדרנית הרוגעת בתי-אליעזר, ציפתה לו קבלת-פנים נרגשת. מישפחתו הגדול, לה, חברים מהשכונה וממקום עבודתו באו לקבל את פניו. השימחה על שיחרורו היתה מאופקת. העצב על האסון הגדול עמד באוויר והטיל צל כבד על שימחת-השיחרור. התחושה הקשה הזאת ניכרה היטב בפניהם של בני המישפחה והידידים.

שימעון בן 26 הסתובב המוס וסהרורי בין חדרי הבית המרווח. אחרי שבוע קשה בתא המעצר בעפולה, בו שוכן בחברת עבריינים, נראה כי אינו מעכל את הקורה עמו. מעל פרק ידו המגובס כולטות הבורות וחתיכים מגלירים.

אמו של שימעון, ג'וליה, לא משה מכנה ולוא לרגע. כל-כולה כאב על כך שההתייחסות אליו בתחילה היתה "כאילו הוא אשם".

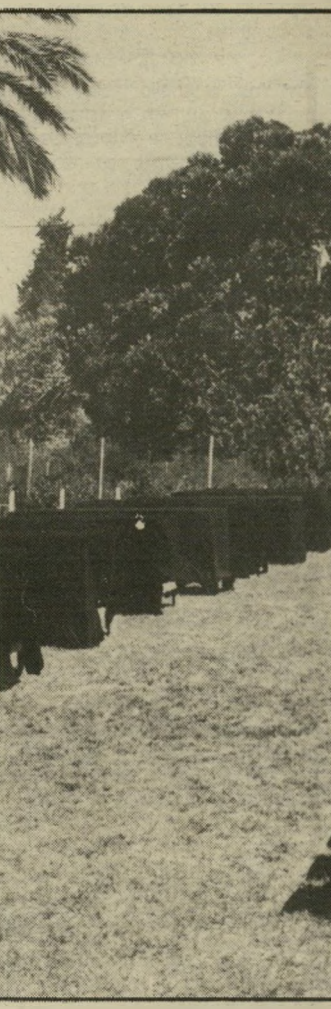
כמשך כל השיחה עימו הניח שימעון את ידו על עיניו. כממאן להתבונן סביבו. דימעה בורדה נשרה

רישום יום המוות זהו רישום נסיעותיו של שוקרון ביום המיפעל פרי טעים. המיפעל, המנהל יומן עבודה לכל אחת ממשאיותיו —

ורק את זאת לא הצלחתי. מירר בבכי נהג משאית הסמי-טריילר. "לא שמעתי את זעקותיהם של הפצועים ולא ראיתי אותם האש היתה ענקית..."

הדבר לא יאמן: 12 יום אחרי התאונה החמורה ביותר שאירעה השנה בישראל, עדיין לא ביררה הי מיטרה אפילו פרטים בסיסיים אודות שימעון שוקרון, נהג הסמי-טריילר, הניצול היחיד מהתאונה המזעזעת שבה נהרגו עשרת בני קיבוץ חפציבה. בבקשה להארכת המעצר הוא הוגדר על-ידי נציג המיטרה בבית-המשפט כ"מסוכן לציבור". על-סמך מה? לאחר התאונה, למשל, הוא לא עבר כל בדיקה שהיא לבירור שיכרות או סימום. "מה, לא רואים שהבן אדם לא מסומם? לא מריחים כשהוא שיכור? בשביל מה לבדוק?" אמר קצין בכיר המעורב בחקירה.

שורת המוות עשרת ארונותיהם של בני קיבוץ חפציבה בבוקר הי הלוויה בקיבוץ. כל יום אני מצליח למנוע תאונות —

משאית מטופחת

חמש דקות נוספות חיכה שימי עזר לכוונת-ההצלה ליד המכוניות וכשהגיעה לשם ניידת-טיפול-נמרץ.

איטיות ודיבור חרישי, כשיזכרונות התאונה הציפו את עיניו בדמעות. חברים שבאו לבקרו בביתו ניסו להסיט את מחשבותיו מהתאונה. ללא הצלחה.

ביום השיחרור אחרי שיבעה ימים ללא שניה בכלא, בתא אחד עם עבריינים, היה שימעון כמוכה הלם. תנועותיו היו

טענות באיכוף המישרה מושפעות בעיקר מתוצאותיה המחרידות של התאונה וממיספרם הרב של הקורבנות בנפש. כאשר בית המישפט דן בכקשה, עליו להבחין היטב בין רגש הזעזוע והכאב לבין קיומן או היעדרן של ראיות לכאורה, שיש בהן כדי להצביע על אחריות פלילית לתאונה. לדיברי השופט, סימניה הכלימה של המשאית תומכים בגירסתו של שוקרון, הטוען כי בלם את ריכוכו לפני שסטה שמאלה. בנימוקי השיחרור ציין השופט כי החשוד הוא דמות חיובית, ללא עבר פלילי, בעל כתובת מגורים קבועה ועבודה מסודרת, וכי "אינו מהווה סכנה לביטחון הציבור", כפי שטען נציג המישרה.

במירפסת הבית. בשעה 6.58 החתים את כרטיסי העבודה בשער המיפעל, והתייצב לפני מנהלו. אהרון קמינגר, לצורך קבלת סידורי העבודה שלו. בשעה 8.03 יצא את שער המיפעל לעבר נמל-החיפה. שם העמיס על משאיתו מכולת-דגים. בצהריים חזר למיפעל, ובשעה 2.40 יצא שוב את שעריו לכיוון מושבי חבל-התענך. שם העמיס על ריכוכו 42 מיכלי עגבניות, במישקל 20 טון. בשעה 5.20 נהג ברכב העמוס לכיוון חדרה, עלה על כביש התענכים. עשר דקות מאוחר יותר אירעה התאונה שהחרידה את המדינה. את הפרטים האלה לא היה כל קושי לברר. צריך היה רק לשאול את שוקרון, לבקר בביתו ובמקום עבודתו. בדיון שבו דחה את בקשת המישט טרה והחליט לשחררו, אמר השופט עורר גרשון כי אין שחרר לטענת המישרה בדבר רשלנות פושעת בנהיגתו של שוקרון: "קשה היה להשתחרר מן הרושם כי

טרה לררשיתו להאריך את המעצר ב-15 יום. כעת מתברר שגם מייד אחרי השיחרור ביקשה המישרה לעצור את שוקרון ל-15 יום, אך השופט התורן הסכים רק לחמישה ימים בלבד. מתגובותיהם של חוקרים המעורבים בפרשה ניתן להבין כי אין הם שבעי רצון מהכניעה לפרקליטות, אך אי-שביעות-רצון זו אינה מחפה על מחדלים רבים בקשר לחקירתו של הנהג. לחקירת התאונה מונה צוות חקירה מיוחד (צח"ם), שבראשו הועמד ניצב בליין מהמטה הארצי. בכל זאת, לא בוצעו בדיקות אלמנטריות, לדוגמה: שבועיים לאחר המיקרה טרם ביקר חוקר המישרה בביתו של שוקרון. וזאת, למרות דבריו בבית-המישפט של באיכוף המישרה, מפקח ברנרד אופניקרו, כי על המישרה לחקור את בנהיגתו ולברר את מעשיו קודם התאונה.

את הפרטים שהמישרה התקשתה לברר עד השבוע, מתנרב העולם הזה לספק לה. להלן פיתרון תעלומת עיסוקיו של שימעון שוקרון ערב התאונה וביום התאונה עצמו: לאחר יום עבודה ארוך ומעיף, שכלל נסיעות לנתניה, לפתח-תקווה וראשון-לציון, חזר שימעון שוקרון לביתו, ונרדם בשעה 9.30, אל מול מקלטה-טלוויזיה.

בבוקר יום התאונה, 31 ביולי, התעורר שימעון כמדי יום בימיו. בשעה 6 בבוקר, התלבש ויצא מייד להתניע ולחמם את המשאית הענקית. שחנתה ליד ביתו. אמו ג'וליה שפתה לבנה כוס תה. אותה שתה כהרגלו

התחיל לעבוד כנהג במיפעל-השימור רים החרדתי פרי נעים. "לא היה לנו נהג כליכך טוב, ואני בטוח שלא יהיה לנו", שיבחה אותו סמנכ"ל המיפעל, אהרון קמינגר. אין מילים בפיו למנות את שיבחי עובדו: "הוא בחור רציני, חרוץ ושקט". קמינגר הירבה לספר על עדינותו של שימעון: "אף פעם לא הרים את קולו או התלונן על נסיעה קשה. שימעון טיפה את המשאית הממוגנת, הכניס בה אבירים רבים. הוא אף פעם לא עקף או נסע מהר".

את משאית המאן נהג שימעון לטפח ולייפות. כמו ירדיו היה צובע את הנגרר, ואף את הגלגלים הרגיש בציבעי אוזרה בולטים. כשהיה יוצא לשרות מילואים לא הועברה המשאית לנהג אחר, אלא כוסתה ונשמרה עד לשבוע. "הוא היה הנהג היחיד שהורשה לנסוע במשאית לביתו", הוסיף המנהל, "וזאת רק מפני שאנחנו כליכך סומכים עליו". חבריו במיפעל התגייסו כולם לעזרת שימעון, חבריו לעבודה — יהודים וערבים — ביקרו בביתו בעת מעצרו ועודדו את בני המישרה. אמו סיפרה כי פועלים מהמיפעל ישבו בביתה ומיררו בכבי: "איך לבחור כליכך טוב יש מול כליכך רע?"

שימעון עצמו אינו יודע כיצד להודות לחבריו ולמעבידיו: "הם כמו אמא ואבא בשבילי". מנהליו מהמיפעל הקפידו מדי יום לבקרו במעצר, כשהם דואגים לו למוזון ואף שכרו למענו עורכידיו.

לאחר חמשת ימי-המעצר הראשוני, נים, שנקבעו לפי בקשת המישרה, נקרא אהרון קמינגר לחתום על ערבות

האם גוליה שוקרון: "אם אל המישרה נבוא בטענה אל מי נבוא בעת צרה?"

3112563		שוקרון		שמעון	
מס' אישי		שם משפחה		שם פרטי	
09.11.82		01		056157894	
תאריך שחרור		שנים		מס' זהות	
דרגה בעת השחרור		ס מ ר			
מקצועות צבאיים שנרכשו (המקבילים למקצועות אזרחיים)		נהג מובילים		09	
עיסורים אותות וציונים לשבח		/			
התנהגות (חוגרים בשרות חובה בלבד)		/		דירוג התנהגות: טובה מאוד, טובה, כמעט טובה, מניחה את הדעת, אינה מניחה את הדעת	
סיבת שחרור		חוסר התחייבות לשירות קבע.			
הערכה		חיל טוב, ביצוע חקיריו		לשביעות רצון מפקדיו.	
תעודה מס'		768418		תאריך: 31 MAR 77	

חיל טוב תעודת השיחרור משרות קבע בצה"ל. כאות הערכה על שירותו וזה שמעון בקורס נהיגה על סמטריילר. וסיים את השרות בשלב המיקצועי הגבוה ביותר לנהגים - שלב 9.

לישחררו של שוקרון. כשהגיע לבית המישפט, התברר להפתעתו כי המישט טרה, תחת לשחררו, ביקשה להאריך את המעצר ב-15 יום נוספים. מסתבר כי באותו הבוקר נקראו נציגי המישרה בדחיפות לפרקליטות מחוז-הצפון בנצרת, ושם, בלחצו של פרקליט מחוז-הצפון, הסכימה המישרה

איכר את הכרתו. "בכלל לא שמתי לב שהידי שלי שבורה. ניסיתי להציל מישו — זה יותר חשוב מיד שבורה". במשך כל שירותו הצבאי שימש שימעון כנהג. כאות הצטיינות על שירותו קיבל כג'ופר" קורס נהיגה בסמטריילר, ואף שירת שנה בקבע. אחרי שיחרורו בדרגת סמל ראשון,

31 MAR 77 6 00	בא	28
31 MAR 77 8 44	יצא	
	בא	29
31 MAR 77 14 00	יצא	
	בא	

שלש נסיעות כרטיס העבודה של שמעון שוקרון מיום 14.20 יצא לדרך, לכביש התענך, שם אירעה התאונה המחרידה.

שבט ה"אינדיאן" בטייפה
- וקפיצות בסיגנון להקת כרמון

לאכילה. מלבד נחשים, אפשר להזמין כמוכן גם צביענק, קרוקודילים ושאר זוחלים, שתוך דקות אחדות וטיפולם המסור של בעלי הדוכנים הופכים למאכליתאוהה. בתור סוכריות מוכרים רוכלי המקום: עיני צפרדעים, רגלי תמנונים מסוכרים ושאר ממתקים. ממש סמוך לשוקי הנחשים תוכלו

רבעים, ומוכיח לאדם המערבי שקיבתו של הסיני הממוצע כנראה עשויה מברזל. ולכן הוא מסוגל לאכול כל שרץ, זוחל, מעופף או שוחה. לאורך השוק ממוקמים דוכנים רבים המחזיקים בתוך תיבות זכוכית עשרות נחשים מתפתלים. הקונה בוחר לו את הצפע או הקוברה החביבים עליו, ובעל הדוכן, באדישות מדהימה, שולף את השרץ המבוקש. חולב ממנו את

כדי להגיע אליהם יש לנסוע שעות אחדות מטייפה לכיוון ההרים. בחלק האחרון של הדרך יש רכבת קטנה, המטפסת באופן תלול ומפחיד לעבר הכפרים שעל ההרים. בתוך הכפר, אחרי מסע קניית המזכרות, חפשו את אולם התרבות, בו מוצגת מדי יום תוכנית פולקלור מיוחדת לתיירים שבאו לראות את

מיסעדה שהתימרה להיות אירופית, וכל חברי למסע נכנסו לתוכה. ראיתי שההורים נשארים כולם על המידרכה, ואליהם מגיעה "המיסעדה" שלהם. התעקשתי לאכול עם ההורים דווקא, ואחרי שניסו לשכנע אותי וראו שאין עם מי לרבר, השתכנעו. המיסעדה היתה מורכבת מהורי כחושבישער עמוס בפאצ'ים (חגור, בעברית) כשי

עפעף קנה איזה 300 קילומטר מרובע. כשהיתה לו חלקת האדמה ביד, הוא החליט לבנות עליה כפריאנים, וכבשקיש גם שני בתימלון. זהו אחד המקומות הרועים ביותר במיזרח התיכון. מקום שבאמת אפשר לתפוס בו ראש של שקט, וכמובן לבדוק איזה מתוך עשרות המיסערות הנפלאות היא הנפלאה מכולן. מלון

העיתונאי טייל'מדרין יוסף ("ג'קסי") גיקסון נותן לקוראי העולם הזה כמה טיפים מיוחדים: איך לבלות במקומות בלתי-שיגרתיים בעולם הגדול

מסורת השבט איננו. באחד הריקודים, הקרוי חתונה, מופיע החתן כשלגבו קשור כיסא ועליו יושבת הכלה המיועדת. חשבתו על כמה וכמה חתונות פולניות שהיו שמחות לראות את הריקוד ולאמץ אותו.

שאר התוכנית היא במיטב המסורת של להקת כרמון, ובמשך ההופעה עוברים צלמים בין החוגגים והתיירים ומצלמים כל תייר כשעל זרועו תלויה יפהפיה אחת או שתיים, לזיכרון-עולם. כל העסק, כולל התמונה, הבילוי והחטיפים, עולה כ-20 דולר. שווה.

טייפה: שוק הנחשים

אם שוקי הנחשים כלול בטיול שלכם, יופי. אם הוא לא כלול,

בכל אחד מהם מצויה מנה אחרת. ההורים, ואני בתוכם, התיישבנו על המידרכה, אמרנו את שם המאכל, וההורי הכחוש הוציא קצת מאותו המאכל ושם אותו בתוך עליים, שהם הצלחות. האוכל היה טעים להפליא, המחיר אפסי ממש. והריצות לחדריהם השרותים השונים לקראת סוף היום היו מעניינות מאוד אף הן. חוויה שאסור להפסיד.

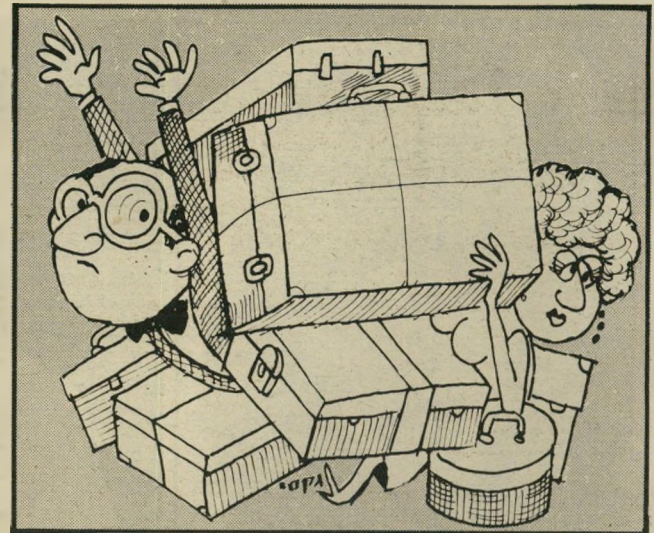
אחיזיה: שוק החליפין

אחרי שגמרתם את כל הטיולים באריס-אבבה ואחרי שביליתם

עולה כ-20 \$ לאיש, וסירות מובילות אותך לכפריהריגים עצמו כל שעה.

הודו: הארמונות הצבים

אם למרות הכל הגעתם להודו בחודשי הקיץ, חום של יותר מ-40 מעלות ולחות של 90%, אתם יכולים לעשות אחד משני הדברים: או לקחת מטוס בחורה הביתה, לצפת למשל. או להיכנס למישרד-נסיעות בבומביי ולקנות כרטיס טיסה לקשמיר (100\$). נמלה-העופה של קשמיר מחכות מוניות שיביאו אתכם, תמורת 55 לשפת אגס דל, שעליו העיר סרינגר. המקום הזה הוא מובלעת של אוויר צלול וקריר. מי האגס מעלים אדים,

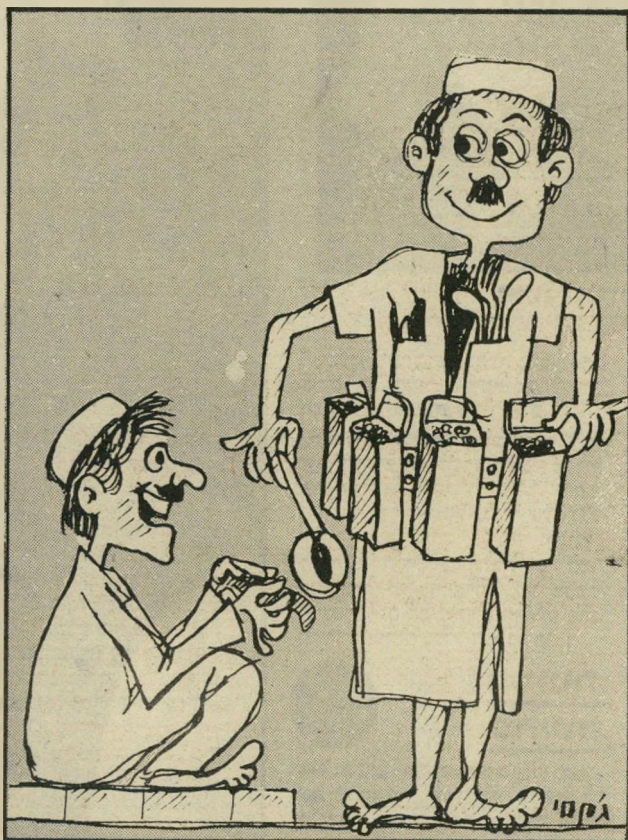
"כלל יסודי"
נחשים בצלחת -

בבתי-סידות בקשמיר, בבית-זונות באדיס-אבבה, בשוק הנחשים, הצבים והקרוקודילים בטייפה ובעמק הנעלם בתוך לעו של הר-גאעש פיליפיני

למצוא את "קופת-חוליים" המקומית. אלה הם דוכנים של רופאי-רחוב, המדגימים לעוברים והשבים, בעזרת צילומים גדולים, את השיפור שחל בחולי שחין, עגבת וטחורים. בעזרת טיפולם הנאמן, כמוכן, אסור להפסיד בשום אופן.

הארס (שנמכר אחר כך לחיזוק כח הגברא של הסינים) והבשר עובר תהליך בישול או אפיה והוא מוכן

תעשו הכל. כולל רחיית החורה, כדי לבקר בו. השוק משתרע על כמה קילומטרים

מיסעדה על המידרכה
- עיני צפרדעים בסוכר -

הפיליפינים: העמק הנעלם

את אחת מארוחות המלכים שלזיכרה אני עדיין מזיל ריר, אכלתי בעמק הנעלם - כן, זה שם של מקום - המצוי בתוך לעו של הר-גאעש כבוי. המקום מוקף בצמחיה טרופית סבוכה, בין מעיינות של מים מינרליים. שם, בתוך כל היופי הזה, בסוכות מוצלות, מחכות לאורחים ארוחות מלכים בסיגנון "אכול כפי יכולתך". עשרות סוגי כשרים וסלטים, המתובלים בידי האשפים הפיליפיניים, גורמים הנאה קולינארית יוצאת-דופן לכל אדם - ולפרסרים מדופלמים, לא כל שכן. התענוג כולו - הביקור במקום והארוחה - עולה כ-8 דולר.

אחרי ארוחת-הצהריים, אגב, אפשר לבקר במפלי פגסאניאן. המבקרים שטים בסירות קאנו ארוכות כנגד הזרם, ואחרי עבודת-ידיים חזקה והתחמקות מסלעים מגיעים לאזור מדהים ביופיו, שם אגב צולם הסרט "אפוקליפסה עכשווית". לאוהבי חוויות מים זה המקום. זה הכל להפעם. נסיעות טובות לכולם. אגב, בעפולה כבר הייתם?

ומגורי התיירים הם בבתי-סידות. שהם למעשה ארמונות צפים חטובים בעץ. לכל בית-סידות שכוה צמוד טבח; השואל את האורחים מדי בוקר מה היו רוצים לאכול במשך היום. התשובות השונות נרשמות בקפדנות, ובערב מוגשת לכל האורחים אותה הארוחה בדיוק, זה סידור מיוחד שההורים המי ציאו, כנראה. ליר הארמון הצף עומד לו הפרייבט הצמוד. שהוא סירת-אפיריון המסיעה את האורחים לשיטוטים באגם. מחיר השהיה הוא כ-20\$ ללילה, כולל האי רוחות. בתי-הסידות המומלצים ביותר שייכים לאחמדה. כל אחד על שפת האגם מכיר אותם.

טייפה: ריקוד החתונה

אחד הבילויים המרתקים בטייפון הוא מסע אל השבטים ששם איננו. אלה הם התושבים המקוריים של האי, בתקופה שקדמה לבוא הסינים.

הודו: מיסעדה מתחת לחגורה

חת החוויות המיוחדות נודמנה לי כשנסעתי באוטובוס אשר בו נסעו גם תיירים וגם מקומיים. באמצע היום, ננסיעה הארוכה בין מקום למקום, עצר האוטובוס מול

**טביעת כף היד שלו נמצאה בדירת
ושהכיר את הנרצחת בכלל. סניגורו טוען**

רצח המארחת

הנרצחת ולא היה בדירתה. טביעת כף היד, שנמצאה מעל מיטתה של נחמה, התבררה כטביעת כף ידו של זרגרופ. לאור כל הראיות הללו, החליטה הפרקליטה דבורה חן להגיש נגד זרגרופ כתבי אישום על רצח המארחת. סניגורו של זרגרופ, עורך הדין טוביה בנצאל, חקר את כל עדדי התביעה מתוך מטרה להראות כי אחד מהם הוא הרוצח. במיוחד התמקד הסניגור על אחד מאנשי המיטרה, שהיה ידיר קרוב של נחמה. "לך היה מניע להרוג את נחמה",

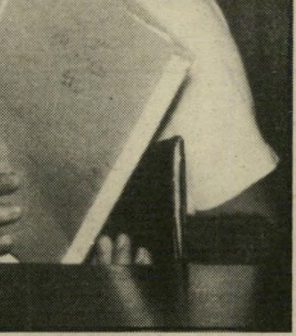
בתוכה מכשיר וידאו. המכשיר נברק ונמצאו עליו טביעות אצבע. על ידי הטביעות הללו הגיעה המיטרה אל שלמה זרגרופ, צעיר בן 23, תושב שכונת התיקווה, נשוי ואב לילד. כאשר נחקר זרגרופ ונאמר לו שהוא נחשד ברצח נחמה קליינרמן, הוא נשאל על מכשיר הווידאו שנמצא בשכונה, סמוך לביתו. בחמש העדויות הראשונות שמסר למיטרה הכחיש זרגרופ כל קשר לרצח, וגם כל ידיעה על מכשיר הווידאו. רק בעדותו השישית, ימים אחדים

האחות דורית ושוטרים בחדר המדרגות של הבית השימלה והנעליים נעלמו

התגוררה יחד עם אחותה ברירה. השניים ידעו היטב האחת על חיה וחבריה של האחרת. דורית ערכה חיפוש משלה, וגילתה כי נעלמו גם שימלה פרחונית שלבשה נחמה ביום מותה, וזוג נעליים וארנק. חפצים על השטיח והציתים. לפני שהאש כילתה את עיקבותיו של הרוצח, התפוצץ מהחום מיכל לתרסיסי שיער. הרעש החריד את השכנים, שהועיקו את מכשיר האש. כאשר פרצו הכנאים לדירה, גילו את הגופה והזמינו את המיטרה.

"לא היה אחד הבחורים המסור"
לחפש את נחמה? אמרה העדה ניהאר עומר, והצביעה על שלמה זרגרופ, שישב על ספסל הנאשמים. בקהל עברה אנקת תדהמה. זרגרופ, הנאשם ברצח המארחת נחמה קליינרמן, מכחיש כל הזמן כל קשר לרצח. וטוען כי לא הכיר את המארחת ולא היה מעולם בדירתה, שם נרצחה. גופתה של נחמה, אשה מלאת גוף, בעלת פנים יפהפיות, נמצאת בדירתה ברחוב פרישמן בתל אביב, בחדר אוקטובר שעבר. הגופה העירומה היתה מוטלת על מיטתה, כשהיא מרוצצת וחבולה במוט ברזל גדול, שנמצא בדירה. הגופה נמצאה זמן קצר מאוד אחרי הרצח, מכיוון שהרוצח ערס כמה

נאשם זרגרופ
מסגר ומוטברזל

נרצחת קליינרמן (1977)
פרצוף של מלכת יופי

אמר הסניגור לשוטר ששמו נאסר לפירסום, "היו לה תמונות שלך והיא איימה להראותן לממונים עליך. היא גם אמרה לך שהיא בהריון ממך ותבקש שתכיר באבהות על ילדה. אני אומר לך שאתה מעורב ברצח והיה לך מניע השוטר הכחיש שהיה לו מניע לרצוח את נחמה: "היא מעולם לא איימה עליי, היא היתה בחורה בסדר גמור. לא חששתי שהיא תסחוט ממני. להיפך, חיבבתי אותה מאוד והיינו בקשר הדוק".

השוטר סיפר לבית המישפט כי הכיר את נחמה בעת עבודתו ביחידה להשטת סדר. הוא נהג להסתובב בבארים ומקומות ציבוריים אחרים, והכיר את המארחות ואת הלקוחות, ושם קשר עם נחמה קשר רומאנטי. השוטר סיפר כי נהג לבקר את נחמה בערך פעמיים-שלוש בשבוע, אחרי שעות העבודה, וקיים איתה יחסים. הוא לא קינא לה, אם כי ידע שיש לה ילדים אחרים.

מפל פתח את המימורה ומצא מעל מיטתה של נחמה נמצא אתם אדם על הקיר, ומומחי המיטרה מצאו עליו טביעת כף יד אדם. חקירת המיטרה הסתעפה לכל מיני כיוונים, וגברים רבים מבין מכריה של הנרצחת נחקרו. כולם סיפרו בשיבחה, על האינטליגנציה שלה ועל היותה אשת ישיבה נעימה וחיבה. להפתעת החוקרים התברר כי כמה ממאבכיה של המארחת היו אנשי מיטרה. גם הם נחקרו, ואחדים מהם הורדו בתפקיד בגלל הסתבכותם זו.

האחות דורית בבית המישפט
הן גרו ביחד

תמונות סחיטה

חודש אחרי מותה של נחמה, נמצא ליד בית דני שבשכונת התיקווה, חפץ חשוד. מזוודה חומה אותרה על ידי שוכנים שהועיקו את המיטרה. חבלן פתח את המימורה ומצא

הרצת. הוא מכחיש שהיה שם אי פעם,

ששוטר, שהיה מאהבה, הוא הרוצח

נרצחת קליינרמן בדירתה שריפה על השטח

הוא סיפר שהיא אמרה לו שיש לה ידיד נוסף, גם הוא שוטר, המשרת בעזה. שוטר זה נהג זמן מה לישון בדירתה, וכאשר שמע על כך העד, הוא שאל אותה: "מה זה שנינו?" והיא הרגיעה אותו שהיה בסדר, ושהשוטר השני הוא סתם נודניק, והיא תגמול איתו בקרוב.

כן, אבל בלי זקן!

עם סיום עדויות התביעה, עלה הנאשם להעיד. הוא חזר על גירסתו שמעולם לא הכיר את נחמה, לא ביקר בנארים ולא היה בדירתה. לא היה לו כל הסבר כיצד הגיעה טביעת כף ידו אל הקיר שמעל מיטתה. הוא חזר בפרוטרוט על סיפור הווידיאו, ואמר כי המכשיר, כאשר קיבל אותו משכנו, היה עטוף בסמרטוט פירחוני. לא הייתי צריך את הכר הזה או זרקתי אותו בדרך, אמר הנאשם.

הוא חזר על המריבה שהיתה לו בבית עם אשתו סביב קניית המכשיר: "החלטתי ששלוס-בית עדיף, וחוזר מזה למכשיר לא היו ניירות, או החזרתי אותו לשכן, בתוך מיוורדה חומה שלקחתי מידי."

זרגרופ הוא מסגר במיקצועו. בתקופה שבה נרצחה המארכת, למד בקורס מסגרות, כדי לקבל תואר. הוא החסיר כמה ימים מלימודיו, ומורו בא לבקרו בבית, כדי לברר אם הוא חולה. בבית המלאכה של זרגרופ, הצמוד לדירתו, נמצאה שארית מוט-ברזל, הדומה בריוק לזה שבו נרצחה נחמה. זרגרופ סיפר כי מוט-הברזל שימש אותו בעבודתו כמסגר, וכי יש בשוק מוטות רבים מסוג זה.

אשתו של זרגרופ עלתה גם היא על דונ"ה-עדים, וסיפרה את גירסתה על מכשיר-הווידיאו. התובעת דבורה חן

הרצת, כאשר פתחה את הכר בו היא עובדת, בשעה 5 אחרי-צהריים, בא גבר צעיר, בלונדי, בעל שיער חלק, ושאל על נחמה. היא אמרה לו שלא ראתה אותה, והוא אמר לה: "את יכולה להגיד לנחמה שהחשבון שהיה בינינו ייסגר, ואחר כך אני נוסע לחו"ל."

ניהאר המשיכה וסיפרה כי באותו ערב, יותר מאוחר, הופיעו בכר שלה ארבעה בחורים מסוממים — כולם מגולחים, אמרה — "והם שאלו על נחמה וגם על האחיות."

כאשר סיימה ניהאר את עדותה ועמדה לרדת מדונ"ה-עדים, שאלה אותה התובעת בחקירה נגדית שאלה אחת: "את הנאשם את מכירה?" והצביעה על זרגרופ השחרחר והמוזקן, שישב על ספסל-הנאשמים.

העדה שלחה בו מבט אחד ואמרה: "כן, הוא היה אחד מארבעת הבחורים המסוממים שבאו לשאול על נחמה באותו ערב."

ההפתעה לקהל ולשופטים היתה גרולה.

רגע אחד היתה דממה באולם, ואחר כך עבר בין הקהל לחש של תרהמה. ניהאר הביטה שוב בנאשם, ואמרה: "אבל אז הוא היה בלי זקן?" מעדויות קודמות במישפט היה ידוע, כי כאשר נעצר זרגרופ הוא היה מגולח למישעי, וכי החל מגדל את זקנו רק לאחר שנעצר.

העדות המפתיעה השאירה רושם עצום בקהל. בעיקר משום שהיתה כל כך פיתאומית, בלתי צפויה, וכאה מעדת-הגנה. העדות הזו השלימה את החוליה החסרה בראיות, ואישרה שהנאשם אומנם הכיר את הנרצחת ואף חיפש אותה סמוך לרצח.

כאשר יצא הקהל מהאולם, התיישרה דורית, אחותה של הנרצחת, על ספסל ועיכלה את מה שקרה באולם. "אייאפשר לתאר מה שאיכרת? היא היתה כל כך נחמדה ויפה. היא היתה רצינית כזאת, קראה ספרים רציניים וראתה סרטים. היא רצתה לעזור את המיקצוע וללדת ילד."

"היא כל כך רצתה ילד! למה זה צריך היה לקרות לה? היא מעולם לא עשתה רע לאף אחד, אז מה אם היא מארכת של בארים? חסרות עקרות? בית שבוגדות בבעליהן? אחותי היתה כל כך חביבה, עזרה לכולם, יש לה כל כך הרבה חברות שאהבות אותה, כולם באות למישפט כעת."

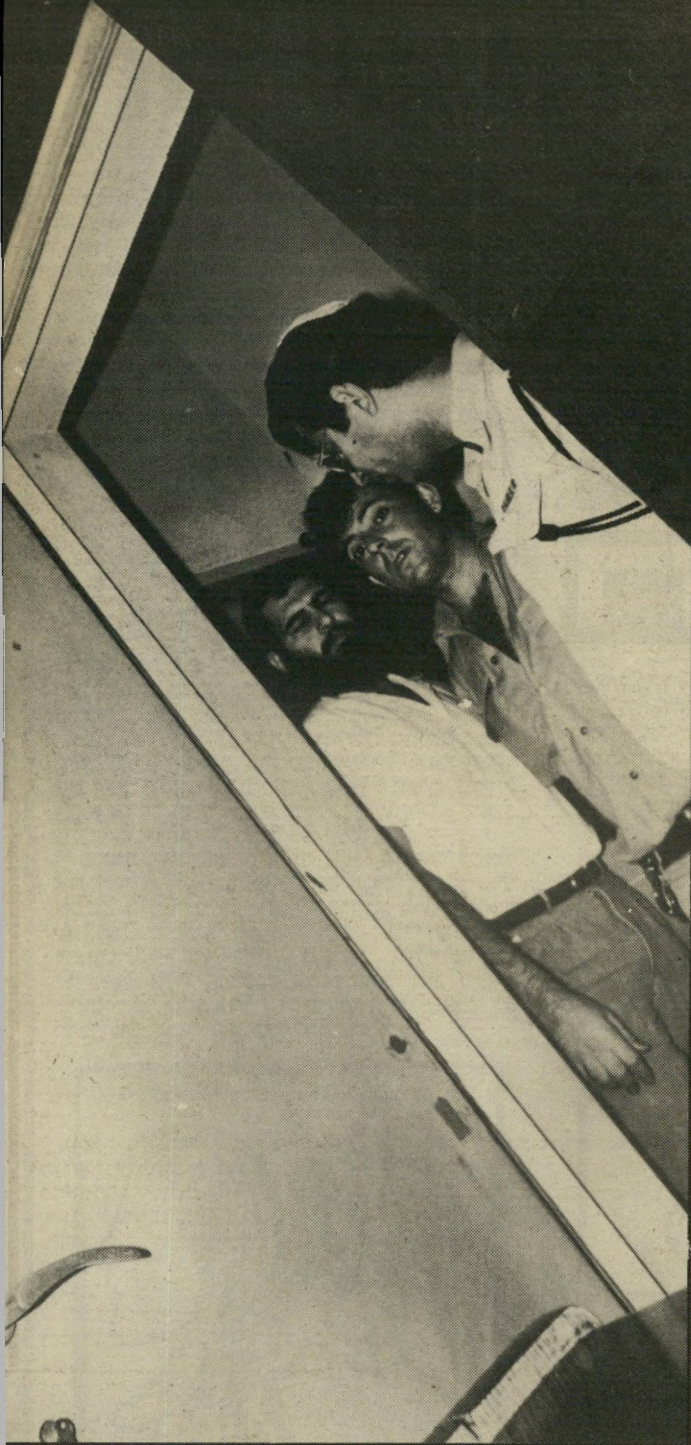
דורית לא ראתה את תמונות אחותה לאחר המוות. המישטרה חסכה ממנה את המראה הנורא הזה. "מי יכול היה לעשות לה דבר כזה?" שואלת האחיות — ועונה בעצמה: "רק סוטה" מין. הוא היה לוקח מהדירה גם את התכשיטים היקרים שלי ושלח, שהיו

סניגור נבנאל השוטר רצח

תובעת חן טביעת-האצבע קובעת

הנאשם זרגרופ (משמאל) ושוטרים בבית-המישפט מכשיר-ווידיאו גנוב

בחדר השני. הוא בא רק כדי לרצוח אותה, ואחר כך הצית את כרי להעלים את עיקבותיו."

דורית התייחסה לנאשם ואמרה: "ראיתם איזה רושם טוב הוא עושה? הוא מרבר עברית כל כך טובה ובשקט כזה. מי יכול להאמין שהוא מסוגל לרצוח? אחותי בטח הכירה אותו, כי היא לא היתה פותחת אף פעם דלת לאדם זר."

"גם אני תמיד מביטה בדרך החריד כדי לראות מי בא. אני לא ראיתי אותו מעולם ואחותי גם לא סיפרה לי עליו. אבל אולי זה היה פליט חדש שלה. הוא נשמע כל כך אינטליגנטי, אחותי אהבה אנשים כאלה. הוא בטח עשה עליה רושם בדיבורים שלו."

דורית וחברותיה, צעירות, יפות ומטופחות, נושאות בארנקן את תמונותיה של נחמה. "היה לה פרצוף של מלכת-יופי", הן אמרות ומראות את תמונותיה. בתמונות נראית נחמה כיפהפה בעלת עיניים גדולות, תמות, וחיוך חביב.

השופטים, חנה אבנור, ישראל גלעדי ויוסף גולדברג, יצטרכו להחליט, אחרי שישמעו את כל העדויות, אם טביעת כף-היד, טביעת האצבע על מכשיר-הווידיאו, וזיהוי של הנאשם על-ידי ניהאר — מספיקים כדי להרשיע את זרגרופ ברצח, למרות הכחשותיו הנמרצות, ושענתו שלא הכיר את הנרצחת ולא היה מעולם בביתה.

אני מתה למין!

סיסית אני איתה, אבל במחשבה אני עם ההיא, מולי שישי, נו, מה עושים?

לילי אניז הכל הולך!

אתה מתלונן שהוקנה באה לכיקור אצלך ואתה רק בן 50. יקירי, הלא תדע שזהו הגיל המסוכן ביותר בחייו של הגבר, ומובן שמציאותה של אשה ממושקפת, נמוגמת ומקוממת, לא עוזרים להרמת המוראל. דרכה אתה חווה בשינויים כך ובאלה העתידים עוד לבוא. ובכן, קודם כל, הירגע. אין שום צורך להיכנס לפאניקה.

אבל כדי שתוכל לומר שגם לך יש אשה מושכת, תצטרך להשקיע כמה שקלים: מלתחה חדשה, ערשות ציבועניות, שיוף במכון מיוחד, שיכה את עורה ויגזון את הנמשים, ואולי מתיחת-עור קלה והרשמה למכון להרמת מישקולות והתעמלות.

אני מבטיחה לך שזה, פלוס יחס מיני ומגרה מצדך, כשאתה מרכה לצבט כישבנה ומעמיק להסתכל אל תוך עיניה, יהפכו את אשתך, תוך שלושה חודשים, לאשה קוקטית וחושנית. האמן לי, ההשקעה כדאית. אבל, או יש סיכוי שחברריך למישק-הקלפים ישכבו עם נשותיהן ויחלמו על אשתך.

מחיה מתים

אני מתה למין. אני בת 40 ורוצה שהוא יעשה לי את כל הדברים הנפלאים בלילה. אני מזקופה לו את איברו באצבעותי ובשפתתי ונהיר לי.

אבל הוא חסר תגובה. קצת הפ... האפ... ואהה... ושקט פאסיבי. מת!

אני רוצה תגובה. אני מתוסכלת. פעם זה היה פחות חשוב. היום אני משתגעת. עיזרי לי!

וי, וי, יקירתי, איברתם את שיוויה-המשקל. את כשיא אונק והוא בתחילת הנפילה. ובכן, או לוקחים בחור צעיר בן 25 אבל, אם את אינך מתכננת פרידה, עדיף, במיקרה שלך, לנסות להחיות מתים. באותם לילות מתסכלים, בהם את מצליחה להעמיד את כליו, עלי עלי ונצלי את הויקפה הנפלאה, תוך כדי גירויים במקומות הנכונים אצלו. אני בטוחה שבשלב מסוים גופו ישתף פעולה. עוררי אותו מחדש, כי זה מנגנון שנשחק לעיתים מעומס חובות החיים.

אל תוותר! הוא עוד יחזור לתרגל מין. רק שאת תהיי היומית לתקופת-מה ואל תתביישי לקחת את המגיע לך. אם תתני לו את כל כולך, לבסוף הוא יתגבר על המשבר.

נסי גם לדבר איתו, אבל אם הכול לא יעזור והכל באמת מת, הרי, אנחנו מחכות להם בדרך לגימנסיה. רק שימרי על עצמך מתיסכלים בנושא.

זהו יקירי, הסוף לשבוע זה. ועכשיו אתם יכולים להתפנות מוויני המוח שלי אל המישגלים האמיתיים. שיעלו תמיד יפה ויצלחו!

האם זה לא נפלא, יקירי, לראות את כל הגופים השזופים הנפלאים על שפת-הים. כמעט עירומים, בצבעיט שחומים?

אך האנשים מתרוצצים, כשהשמש בפניהם, ומעטים באים באמת לפוש. לתפוס שלוה. אהבה, מיזמו מחורמן בשמש או זיון מרוכסן.

הרוב רצים ועסוקים כאילו היו בבנק. אני חושבת שקשה לנו לשבת, מפני שהרגילו אותנו שבשביל להשיג משהו צריכים לרוץ הלוך ושוב. או אולי הם חושבים שבריצה אפשר להשתוף יותר מהר.

חבל שאי-אפשר לשרוק על שפת-הים לשקט, לשרוק להפסקה של חרמנות בשמש.

בכל אופן, השאלה הראשונה היום קשורה לשיוף.

השחור והלבנה

אני ימני (תימני) גיזעי מנתניה, עובד, בן 23 ובעל מכונת. יש לנו וילה קטנה, אמי מורה ואבי סוחר די רציני. לפני כמה חודשים הייתי בבכיר אתרים בתל-אביב. ישבתי במסעדה ואכלתי המבורגר נוקשה. לסתע הרגשתי שאני נעשה נוקשה גם כן.

מולי התיישבה אגדה. חיילת, בחורה קטנה ודקה, שיער בהיר, עיניים כחולות, אפון חמוד עם כמה נמשים. בקיצור, נערה ממש לרוחי. וכשנפגשו עיניה הכחולות בשחורות שלי, ניצת בינינו הכל. ומאז לא נפרדנו.

באחד האמשים הומינה אותי אהבתי להכיר את הוריה. נסענו אל הבית המשותף ברמת-אביב. צילצלתי בדלת. את הדלת פתחה אשה שהייתה העתק מבוגר של חברתי. פניה התעוותו למין חיוך מאולץ והליחשושים שהגיעו אליי במשך כל הערב היו פשוט משפילים. כולם נהגו בי בקוצר-רוח, כאילו רק חיכו שאלך כדי שיוכלו להתפרץ.

למחרת הופיעה הנימפה שלי וסיפרה לי את קורות הלילה הסוער והצעקות הנוראות אותן חטפה מהוריה. מאחר והבלונדית לא חשבה עליי בעל תימני, אלא בעל אהוב, היא פשוט לא טרחה לספר זאת. ועכשיו הוריה אסרו עליה לצאת איתי. זה ימים שאני מנסה להתקשר. היא לא מרימה את הטלפון ותמיד אלה הם הוריה, שאומרים לי, במפורש, לא להתקשר עוד.

מה עושים? אני אוהב אותה.

מחר לקבל מיכתב כזה ב-1986.

אני מצפה ליותר גמישות, ובוודאי פחות פחד, מצד אהובתך, שנרמה לי יאנינה עצמאית דיה, או אין לה רפואי מחשבות פרטיים משל עצמה.

עצמי לך היא פשוט לחכות לאהובתך בפנית הרחוב, בסביבות השעה כה היא חוזרת מן הצבא, ולתפוס איתה שיחה רצינית וכנה, ללא כחל וסרק, ללא ריב ומרמון. לפחות שאתה תוכל להגיע למסקנות הנכונות.

בכל אופן, אם הסיבה היא שיוף-יתר, הרי שתדע לך, שזה יעבור להם. ורצוי שתסבירו שניכם להורים שהכוונות הן רציניות וזהו זה.

ובינתיים — שחור ולבן הם שילוב יפהפה במין. אני גם הייתי מקשטת את חדרה-השנה שלכם באינספור מראות.

זקנים-זקנים

לא מזמן עברתי את גיל ה-50 ואשתי היא בעייתית! פעם, כאשר נישאנו, היתה נאה ומושבת, היום היא מנומשת, ממושקפת ועל כל הצרות, גם מצמיחה קמטים על פניה.

בכל ליל שישי אנו מבלים עם חברים במישק-הקלפים ויש שם גם די נהמדות. ועיקר הבעיה היא שכאשר אני עם אשתי במיטה,

(המשך מעמוד 27)

מאמה שאם בעלה יעזוב אותה, היא תתאבד. האם כבר מזמן שכחה איום זה, והוא אינו אקטואלי עוד בחייה, אבל הילדה הקטנה נתונה עדיין תחת אותו סוד נורא, הרודף אותה עד היום.

באשר לסוגסטיה על ילדים, הסכימה הפסיכולוגית כי השפעה של בן מישפחה קרוב על ילד הוא כהשפעת אקרה על מבוגר.

עולם הסוגסטיה של הילד שייך לעולם הפנטאזיות. ילד קטן ניתן בדרך כלל להשפעת פקודות. לפעמים ילד משקר, ואף אינו יודע שהוא משקר, כי הוא נתון תחת סוגסטיה של מבוגר. אם המבוגר חשוב לילד, למשל אם הוא בן-מישפחה, הרי טוהר-הדבר בלבד יכול לשרר לו משהו, והילד פועל כפי ששורר לו.

במיקרה הנוכחי הילדה הכחישה תחילה, ואחר-כך הודתה. בשני המיקרים קראה לה אחותה שקרנית. כלומר, האחות שידרה לה שדר כפול, שבילבל לגמרי את הילדה. האחות לחצה עליה משני הכיוונים, והילדה הבינה, על פי טוהר-הדבר, מה מצפים ממנה לומר. בשביל ילד בגיל זה אחות יכולה להוות לחץ כמו אקרה על מבוגר.

הפסיכולוגית עמדה על השפעת המישפחה המיוחדת של הילדה על עולמ-ההווה שלה ועל מורעותה למין, וסיפרה: "בתנאים עירוניים, מאוד לא רצוי שילד יישן בכל לילה במיטה אחרת. אפילו בחברות פרימיטיביות, כמו אינדיאנים בחבל-האמזונה — שנעשה עליהם מחקר — מתברר כי גם כאשר ישנים 40 איש באותו הצריף הבנוי על כלונסאות, לכל אחד יש מקום שינה קבוע, שבו הוא ישן מרי לילה. לכן חשוב שגם לילדים יהיה מקום-לינה קבוע.

שינה חריפעמית עם מבוגר איננה

במישפחה. יש בה עיוות חמור בהכנת התיפקוד של המינים. אנחנו רואים שהאב נדחק לסלון, אין מתייחסים אליו כאל הגבר במישפחה, והילדה לוקחת את מקומו במיטת אמה. האח הבכור, הגבר היחיד במישפחה, תחת לגדול כגבר ולתפוס אולי את מקומו של האב, בחר לעבור שינוי-מין ולהיות עוד אחת מהאחיות במישפחה. חיים במישפחה כזאת גורמים לכליבול ולעיוות-ימושים אצל ילדה קטנה הגדלה שם.

גם לולא ידעתי על המעשה המגונה בילדה, כפי שהיא מספרת, הסבירה הפסיכולוגית, "הייתי יודעת על פי סיפור חי המישפחה שלה שהיא ילדה פגועה. אני מטופקת אם ילדה זו תתפתח באופן רגיל. יש משהו לא-מאוזן במישפחה, באשר לזהות מינית וחלוקת התפקידים.

עירפול המושגים במישפחה משפיע גם על עולמ-הדמיונות של הילדה. ברור שילד-חי במישפחה רצינואלית, המתפקדת היטב, יפתח יותר מהר תכונות לוגיות ובקרה על הדמיון שלו. ילד שחי בסביבה מבולבלת אינו משקר במכוון, אלא מעוות את המציאות."

אב בית-הדין, השופט סגן-אלוף מרדכי פלד, שאל את השאלה החשובה במישפט: "האם אפשר לאפיין גבר שהוא מועמד פוטנציאלי לביצוע מעשי-מין עם ילדים?"

תשובת הפסיכולוגית: "מבחינה סוציאלית, אין אפשרות לקבוע זאת. כאשר הייתי עובדת סוציאלית, לפני הרבה שנים, ראיתי את כרסות המיטרה של פרופילים. היו שם אנשים מכל שכבות החברה. היו אנשים מכובדים ומלומדים, והיו עבריינים מהעולם התחתון. אבל יש לזה אפיון פסיכולוגי. אדם הסובל מחוסר בשלות ריגשית ומינית, ויש לו קיבעון לגבי

פרקליט לידסקי

אב בית-הדין שאל את השאלה החשובה

אובייקט מיני ילדותי, עלול להיות פרופיל."

התכונה הזאת יכולה להיות רדומה באדם, ולא לצאת לעולם לאור. יתכן שיש לו תלומות ורמיונות כאלה, שלעולם לא יוצאו לפועל.

אייאפשר לאבחן פרופיל בנקל. הדבר יתכן לעיתים בעזרת מיכתבים-פסיכולוגיים, ועלי-יד אנאליזה.

השאלה האחרונה שישאלה היתה האם יש לראות בהצבעתה של הילדה על איברי-המין הנכונים חיוק לעדותה על העבירה המינית שבוצעה בה. על כך השכירה הפסיכולוגית כי הצבעה כזאת מעידה אך ורק על-כך שהילדה מכירה ויודעת מהם איברי-המין, אבל אין זה מעיד כלל על מהימנות סיפורה.

המשך מישפטו של הרס"ר נדחה לסוף החודש. חייו וחיי-מישפחתו תלויים בתוצאת המישפט, המבוסס כולו על עדותה של ילדה בת 6, שגדלה במישפחה בעייתית מבחינה מינית וחברתית.

עיוות מושגים

במישפחה של "פנינה" יש - לדעת הפסיכולוגית - עיוותים רבים. המין הוא גורם מאוד דומיננטי

Re*

רוצה עכשיו אדום זהב

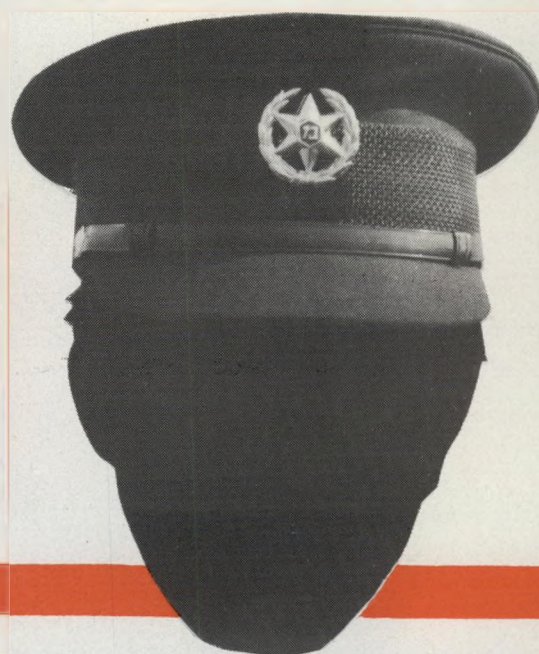
תערוכת אמריקנית משובחת

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

העולם הזה

הסניגור במישפטי הרצח טוען:

השוטר

רצח

את

המארחת

קורבן נחמה קליינרמן